Cena egz. 20 groszy

Przedpłatę za „DZIENNIK BYDGOSKI“ na miesiąc grudzień r. b. przyjmują listowi w całym kraju do 25 listopada z zapewnieniem dostawy wszystkich, zwłaszcza pierwszych gazet w nowym miesiącu.

12 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, Król. Jadwigi 16 w Gdyni, Skwer Kościuszki 24, I ptr.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.00 zł. kwartalnie Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Nr zbiorowy 2650 (trzy przewody) — Oddział w Bydgoszczy 1299. | Założyciel Jan Teska. | Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420

Numer 270 | BYDGOSZCZ, środa dnia 24 listopada 1937 r. | Rok XXXI.

Przeciwangielski wiec w Tokio

uchwala ostre rezolucje.

Tokio, 23. 11. (PAT). Agencja Domei donosi: W Parku Hibiya w centrum Tokio odbył się wczoraj po południu antybrytyjski meeting pod przewodnictwem przewodcy stronnictwa Seyukai-Teijiro Yamamoto. Na meetingu tym przyjęto następującą rezolucję: Japonia rozpoczęła krucjatę przeciwko prokomunistycznym antyjapońskim Chinom w celu utrwalenia pokoju na Dalekim Wschodzie.

W. Brytania pobudza rząd nankiński do prowadzenia przeciwko Japonii długotrwałych działań wojennych.

Anglia prowadzi u siebie antyjapońską propagandę w celu wywarcia wpływu na opinię światową w sensie przeciwjapońskim, udzielając finansowej pomocy i zaopatrując w amunicję Chiny. Dalej rezolucja oskarża W. Brytanię, iż czyni wszystko co jest w jej mocy, by wywrzeć nacisk na Japonię, **porozumiewając się ze Stanami Zjednoczonymi, wywierając wpływ na Ligę Narodów** i występując z inicjatywą zwołania konferencji brukselskiej.

Japonia, która była wierna tradycyjnej przyjaźni z W. Brytanią, uważa, iż **cierpliwość jej wyczerpała się.**

„Jesteśmy zmuszeni, brzmi dalej rezolucja, przedsięwziąć drastyczną akcję przeciwko ukrytemu wrogowi, który przeciwdziała działaniom japońskim w Chinach, popierając bolszewizację Chin. Wobec powyższych względów, zebrani na meetingu postanawiają: 1) porzucić dotychczasową probrytyjską politykę, 2) zamknąć wszystkie probrytyjskie instytucje w całej Japonii, 3) unikać Londynu w japońskich zagranicznych transakcjach finansowych, 4) bacznie czuwać nad Honkongiem, który stanowi brytyjski ośrodek pomocy Chinom, 5) **odrzucić stanowczo wszelką brytyjską i obcą interwencję w obecnym konflikcie chińsko-japońskim.**

Czy to prawda, p. Wojewodo?

Jako jedno z pierwszych pism w Polsce zwracamy od szeregu już lat uwagę na niezrozumiałą dla społeczeństwa polskiego politykę wojewody wołyńskiego Józewskiego. W chwili obecnej, kiedy niebezpieczeństwo ukrainizacji zagraża coraz to bardziej, w stopniu, obejmującym zasadnicze zagadnienie przynależności tych ziem do Polski, uważamy sobie za najświętszy obowiązek obywatelski, na niebezpieczeństwa te już zwracać nie tylko uwagę, lecz **bić na alarm**, wołać wielkim głosem: gore!!.

Już w numerze z ubiegłej soboty **jako pierwsi w Polsce** zrwóciliśmy uwagę na broszurę b. posła Korneckiego (świadka naszego w procesie ze Zw. Naucz. Polsk.), w której charakteryzuje wrogi stosunek rządów Petlury (w którym zasiadał woj. Józewski) wobec Polaków W dzisiejszym artykule poruszamy kwestię o znaczeniu zasadniczym. Artykuł, który ukaże się w następnych naszych numerach, nosić będzie tytuł: „Kim jest wojewoda Józewski?“. — Red.

Krzemieniec, w listopadzie.

Już w pierwszych dniach mego pobytu na Wołyniu mówiono mi o poważnym zarzucie, jaki uczynił wojewodzie wołyńskiemu, Henrykowi Józewskiemu w 1929 r. w Sądzie Grodzkim w Wiśniowcu podczas pewnej rozprawy sądowej osadnik wojskowy z pod Wiśniowca, **dr Stanisław Rytel.** Ponieważ zarzut dr. Rytla, czyniony wojewodzie Józewskiemu, wydawał mi się wprost niewiarogodny, przeto, celem stwierdzenia, czy istotnie dr Rytel taki zarzut woj. Józewskiemu uczynił, zwróciłem się do pewnej osobistości w powiecie krzemienieckim, posiadającej uwierzytelniony odpis protokółu wspomnianej rozprawy sądowej, podczas której omawiany zarzut był woj. Józewskiemu postawiony, i znającej dalszy przebieg tej interesującej sprawy z prośbą o odczytanie mi odpisu tego sądowego dokumentu i o udzielenie mi wiarogodnych informacji o całej tej sprawie.

Prośbie mej nie odmówiono. I po chwili odczytano mi w odpisie sądowy dokument następującej treści:

„Akta Sądu Grodzkiego w Wiśniowcu nr K. 639/29. Wyciąg z protokółu rozprawy głównej Sądu Grodzkiego w Wiśniowcu z dnia 16 października 1929 r.

Wyjaśnienie oskarżonego Stanisława Rytla.

„Pomiędzy mną a Waratusem toczy się obecnie jeszcze jedna sprawa, w której ja oskarżam Antoniego Waratusa o zniesławienie mnie przez odczytanie na zebraniu wyborczym do rady gminnej w Narutowiczach w 1927 r. protokółu Sądu Polubownego pomiędzy mną a Henrykiem Józewskim i towarzyszami o rozwiązaniu Sądu Polubownego na moje żądanie oraz odpisu listu Bogusława Miedzińskiego, b. ministra poczt i telegrafów, i niejakiego Bromirskiego do Zarządu Czerwonego Krzyża, który to list zawierał o mnie ujemną opinię.

Na zapytanie adw. Kuśmierskiego o moje stosunki z wojewodą wołyńskim, Henrykiem Józewskim, wyjaśniam: z Henrykiem Józewskim łączyły mnie bliższe stosunki z czasów współpracy w P. O. W.; byliśmy na „ty“ i, znając przeszłość Henryka Józewskiego, wiedziałem, że w 1921—1922 r.,

(Ciąg dalszy na stronie 2-ej).

W Bydgoszczy konfiskata,

w innych miastach — nie!

Po rozpoznaniu wniosku prokuratury Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, tutejszy Sąd Grodzki postanowił zająć nakład „Dziennika Bydgoskiego“ nr 269 i 269 P. na dzień 23 listopada, albowiem — zdaniem sądu — artykuł na stronie pierwszej p. t. **„Krwawa niedziela w Łomży“** od słów: „Tłum w przymusowej sytuacji“ do słów „wypada po jednym“ zawiera cechy występku z artykułów 127, 170 i 36 kodeksu karnego i § 20 ustawy prasowej z dnia 7 maja 1874 r.

Zatem zarzuca się „Dziennikowi Bydgoskiemu“ publiczną zniewagę władzy (w tym wypadku policji w Łomży), oraz rozpowszechnianie fałszywych wiadomości, mogących wywołać niepokój publiczny. My się jednak do takich zbrodni nie poczuwamy, tylko nadmieniamy, że zarówno **„Słowo“ wileńskie,** z którego informacje o pożałowania godnych zajściach w Łomży dosłownie przejęliśmy, **podając źródło,** jak i **„Dziennik Narodowy“, „A. B. C.“ i „Wieczór Warszawski“, tudzież „Kurier Poznański i „Słowo Pomorskie“ — kolportowane w Bydgoszczy — konfiskacie nie uległy.**

Łotwa święci 19 rocznicę niepodległości.



Prezydent Łotwy Ulmanis w towarzystwie ministra wojny gen. Baladisa, naczelnego wodza gen. Berkisa i generalicji przechodzi przed frontem oddziałów wojskowych, zebranych na placu Zjednoczenia w Rydze w 19 rocznicę odzyskania niepodległości przez Łotwę.

Prez. Rzplitej prof. Ignacy Mościcki doktorem h. c. uniwersytetu strasburskiego.

Paryż, 23. 11. (PAT). Dnia 22 listopada na specjalne zaproszenie uniwersytetu strasburskiego, przybył do Strasburga p. ambasador R. P. Łukasiewicz, by przyjąć z rąk senatu dyplom doktora honoris causa, nadany przez senat Prezydentowi Mościckiemu.

Przed sesją parlamentu.

Warszawa, 23. 11. (tel. wł.). Jak się dowiadujemy, na pierwszym posiedzeniu sejmu oprócz ministra Kwiatkowskiego, który wygłosi przemówienie o sytuacji gospodarczej, zabierze również głos premier gen. Sławoj-Składkowski, który omówi sytuację wewnętrzną kraju. (r).

Zgon wybitnego dziennikarza

Warszawa, 23. 11. (tel. wł.). Wczoraj w godzinach popołudniowych zmarł w Warszawie po długiej i ciężkiej chorobie **śp. Władysław Zieliński,** członek Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich, długoletni dziennikarz i b. sprawozdawca sejmowy. Zarządy Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich i Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych przesłały depesze kondolencyjne do redakcji „Kuriera Codziennego 5 Groszy“, gdzie śp. Władysław Zieliński ostatnio współpracował. (r).

Zmiana flagi gdańskiej.

Warszawa, 23. 11. (tel. wł.). Dzienniki doniosły niedawno, iż hitlerowcy gdańscy zamierzają zmienić dotychczasową flagę gdańską i wprowadzić do niej swastykę. Zamiar ten wywołał ostre sprzeciwy opinii publicznej w Polsce. „Manchester Guardian“ donosi, że w sprawie tej rząd polski miał złożyć protest. W proteście tym m. in. wskazano, że zmiana flagi gdańskiej będzie uważana jako naruszenie konstytucji gdańskiej. (r).

Rada ministrów omówiła plan inwestycyjny na przyszły rok.

Warszawa, 23. 11. (PAT). Dnia 22 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. premiera gen. Sławoja Składkowskiego posiedzenie Rady Ministrów, poświęcone sprawie planu inwestycyjnego na następny okres.

Mussolini nie chce dobrych stosunków z Francją

Paryż, 23. 11. (PAT). Agencja Havasa donosi z Rzymu: Paryski korespondent „La Tribuna“, Francesco Scardaoni, który w dniu 20 bm. napisał **artykuł o konieczności dobrych stosunków między Włochami a Francją,** za który to artykuł dziennik **uległ konfiskacie** — został definitywnie odwołany.

Czy to prawda, p. Wojewodo?

(Ciąg dalszy).

gdy nadawano osady wojskowe, Henryk Józewski wciągnął na listę żyjących kandydatów do otrzymania osady szwagra swego Boleskiego, członka P. O. W., rozstrzelanego w 1920 r. w Charkowie przez bolszewików i po śmierci odznaczonego krzyżem „Virtuti Militari“. W ten sposób śp. Boleskiemu była przyznana osada wojskowa w Narutowiczach, przepisana potem na jego ojca, która to osada po śmierci doktora Boleskiego, teścia Henryka Józewskiego, pozostała w posiadaniu ostatniego. Henryk Józewski wie, że cała ta historia jest mi dobrze znana, a ponieważ

jest to człowiek taki, który wszystkim tym, którzy go karmili i pożyczali mu pieniądze wtedy, gdy on chodził w podartych spodniach, obecnie zajmując wysokie stanowisko, wszystkim tym wyrządza krzywdy,

więc i w stosunku do mnie zajął wrogie stanowisko, zwalczając mnie na stanowisku wójta i udzielając o mnie ujemnej opinii. Powracając do oskarżenia mnie przez Antoniego Waratusa, oświadczam, że nie poczuwam się do winy zniesławienia go w lutym 1929 r. w rozmowie z wójtem gminy Wiśniowiec, Mieczysławem Wolańskim, gdyż czyniąc swoje oświadczenie, działałem w interesie dobra publicznego, mając dostateczne podstawy przypuszczać, że to, co mówię, polega na prawdzie“.

(—) **Dr St. Rytel.**

Nr Akt. 398/29.

Wyciąg z rejestru rozprawy Sądu Okręgowego w Równem z dnia 25 stycznia 1930 roku.

„Podprokurator M. Fiszelzon wnosił o przesłanie mu odpisu niniejszego protokółu, celem pociągnięcia do odpowiedzialności za kradzież koniczyny św. Jakóba Mokrzyckiego na szkodę Lubomira Więckowskiego.

Sąd postanawia: odpis niniejszego protokółu przesłać podprokuratorowi na powiat krzemieniecki zgodnie z jego wnioskiem oraz przesłać prokuratorowi Sądu Okręgowego w Równem wyciąg z protokółu Sądu Grodzkiego w Wiśniowcu z dn. 16 października 1929 r. „Wyjaśnienie oskarżonego Stanisława Rytla“, ponieważ oskarżony Stanisław Rytel w swojem przemówieniu znieważył b. wojewodę wołyńskiego, a obecnie ministra spraw wewnętrznych, Henryka Józewskiego.

Odpis niniejszego protokółu przesłano podprokuratorowi na pow. krzemieniecki dn. 15. III. 30. nr 977.

Wyciąg z protokółu Sądu Grodzkiego w Wiśniowcu przesłano prokuratorowi Sądu Okręgowego w Równem dn. 15. III. 30 nr 878“.

— „Tyle sądowy dokument — rzekł mój rozmówca, skończywszy czytanie.

— O dalszym przebiegu sprawy kroniki sądowe milczą. Udało się nam tylko dowiedzieć, że prokurator istotnie wszczął dochodzenie karne przeciwko dr. Stanisławowi Rytlowi. Zapytywał się podobno w Min. Spraw Wojskowych, jak się rzecz naprawdę miała z nadaniem działki śp. Boleskiemu i

z przyczyn nam nie wiadomych skargi dr. Rytlowi nie wytoczył. Również nie wytoczył skargi dr. Rytlowi woj. Józewski.

Podobno potrzebne mu było do wejścia na drogę sądową zezwolenie władz przełożonych.

— Czy o takie zezwolenie woj. Józewski zabiegał? Czy ją otrzymał, czy też nie? Względnie czy w ogóle o takie zezwolenie nie zabiegał, lekceważąc zarzut dr. Rytla? O tym nic konkretnego powiedzieć nie można. Faktem jest tylko to, że po wystąpieniu dr. Rytla, woj Józewski zrzekł się wspaniałomyślnie obu działek osadniczych (swojej działki i działki śp. Boleskiego) na rzecz Zarządu Głównego Związku Osadników i że odtąd na działkach tych gospodaruje Zarząd Główny Zw. Os.

— Mimo uroczystego zrzeczenia się działek i gospodarzenia na nich Zarządu Głównego Zw. Os., **działki te są nadal własnością woj. Józewskiego, gdyż dotychczas nie został przeprowadzony prawnie akt ich darowizny.** Dlaczego taki akt nie został dotychczas zrobiony, na razie dociekać nie będziemy. Są jednak tacy, którzy twierdzą, że **na drodze do prawnego załatwienia tej sprawy stoją bardzo poważne przeszkody...**

— Jak pan widzi — ciągnął dalej swoje wywody mój rozmówca — z przytoczonego dokumentu sądowego jasno wynika, że **dr Rytel istotnie czyni woj Józewskiemu bardzo poważny zarzut i to tego rodzaju zarzut, którego ani zlekceważyć, ani przemilczeć nie wolno.** Wiem zaś, że dr Rytel

zarzutu swego nie cofnął

i że nadal go podtrzymuje. Dlatego też uważam, że **opinia publiczna w całej Polsce ma prawo żądać i powinna też zażądać od wojewody Józewskiego jasnego i dobitnego oświadczenia, że dr Stanisław Rytel mówi nieprawdę.** W takim razie dr Rytel godzi bezpodstawnie w dobre imię wojewody Józewskiego, więc jako człowiek, który znieważa wysokiego urzędnika Rzplitej **winien być pociągnięty do surowej odpowiedzialności.**

Jeśli jednak prawdą jest to, co dr Stanisław Rytel powiedział w Sądzie Grodzkim w Wiśniowcu 16 października 1929 roku i co dzisiaj całkowicie podtrzymuje, to **władze zwierzchnie winny zwolnić ze stanowiska wojewody Henryka Józewskiego. W Odrodzonej Polsce, ludzie, którym czyni się tego rodzaju zarzut, jaki woj. Józewskiemu czyni dr Rytel, wojewodami być nie powinni!**

Tak mówił poważny obywatel Rzeczypospolitej Polskiej z powiatu krzemienieckiego.

Podając to wszystko do wiadomości publicznej, pozwalam sobie postawić na końcu pytanie, dane już w tytule:

Czy to prawda, Panie Wojewodo?

J. D.-M.

Roosevelt zbrojeniami będzie ożywiał konjunkturę.

Waszyngton, 23. 11. (PAT) Agencja Havasa podając charakterystykę sytuacji gospodarczej St. Zjedn. i toczących się obecnie walk o kierunek polityki gospodarczej stwierdza **osłabienie niektórych wskaźników aktywności gospodarczej,** redukcję części pracowników, względnie ograniczenie godzin pracy. Zamówienia wykazują spadek. Jednocześnie następuje ograniczenie w wydatkach ze strony jednostek. Ogólne wrażenie streszcza się w stwierdzeniu, że całe to osłabienie nosi charakter powolny i po części nawet zamierzony.

Jeżeli chodzi o środki zaradcze, większość opinii publicznej jest zdania, że prezydent Roosevelt ma rację dążąc obecnie do nawiązania ściślejszej współpracy z kapitałami prywatnymi, co może mieć jednak konsekwencje polityczne. Prezydent Roosevelt pragnąc współpracy z inicjatywą prywatną, uważa, że tą drogą zbija argument przeciwników, jakoby New Deal (nowy plan) był zasadniczo **przeciwny wielkiemu kapitałowi** i prywatnej inicjatywie. Jeżeli próba nawiązania współpracy z inicjatywą prywatną nie powiedzie się, Roosevelt powróci do bezwzględnego stosowania dotychczasowych metod ożywienia gospodarki, być może w drodze realizacji **programu zbrojeniowego.**

5 ofiar pierwszego lodu.

Straszne nieszczęście w Łapinie, pow. kartuskiego.

KARTUZY. W niedzielę, dnia 21 bm. o godzinie 20 podczas ślizgania się na stawku w Łapinie, pow. kartuski, w odległości około 80 metrów od zabudowań osadnika Leona Barczewskiego, utonęło pięcioro dzieci osadników z Łapina, a mianowicie: Kostuchówna Agnieszka, lat 14, Kostuch Klemens, lat 11, brat Agnieszki, Karczewski Leon, lat 11, Karczewska Janina, lat 8, siostra Leona, Karczewska Helena, lat 14, krewna powyższych.

W tym czasie bawiło się na stawku jeszcze kilkoro dzieci, z których poza wymienionymi troje wpadło do wody, lecz zdołało się wyratować.

Zwłoki nieszczęśliwych dzieci wydobyto. Rozpacz rodziców jest nie do opisania. Powodem zatonięcia dzieci było załamanie się zbyt jeszcze cienkiej warstwy lodu.

Tajemnica spisku „białych kapturów“.



Sensacją na miarę europejską jest wykrycie dziwnego spisku „białych kapturów“ we Francji. Szczególnie poruszony jest Paryż, gdzie dokonano ogromnie dużo resztowań i rewizyj. Zdjęcie przedstawia wywożenie broni i emunicji z jednego z odkrytych przez policję tajnych składów w Paryżu przy ulicy Jean Beuasire.

Chiny posługują się sowieckimi samolotami.

Londyn, 23. 11. (PAT). Agencja Reutera donosi, że wczoraj po południu w walkach powietrznych nad Nankinem **użyli Chińczycy po raz pierwszy samolotów sowieckich.** Rząd chiński miał zakupić znaczną ilość samolotów w ZSRR, które znajdują się w miejscowości Urumszi w prowincji Sinkiang. Piloci chińscy **szkoleni tam są przez instruktorów sowieckich.**

Japoński miecz nie wróci do pochwy.

Tokio, 23. 11. (PAT). Admirał Suetsugu oraz gen. Ugaki, były gubernator generalny Korei, odwiedzili wczoraj po południu premiera Konoye. Jak podaje agencja Domei, Suetsugu nalegał na konieczność **przeprowadzenia do końca akcji karnej przeciwko Chinom włącznie z zajęciem Nankinu,** występując przeciwko półśrodkom. Admirał domagał się, by akcja objęła **nie tylko północne Chiny, ale i południowe.**

Po konferencji z premierem, admirał Suetsugu oświadczył dziennikarzom, iż **miecz, który obnażyła Japonia, nie może powrócić do pochwy,** dopóki konflikt nie będzie załatwiony **zgodnie z honorem.**

Wypowiedzenie wojny Chinom, dodał admirał, zależy od rozwoju sytuacji.

Spokój w Palestynie.

Jerozolima, 23. 11. (PAT). Bez względu na panujący spokój, policja roztacza ścisły nadzór nad wszystkimi podejrzanymi osobnikami. Powołując się na uspokojenie ludności arabskiej, Emir Transjordanii Abdallah interweniował u władz na rzecz przestępców politycznych, uwięzionych w Akre. Prasa arabska **domaga się ułaskawienia więźniów w związku ze zbliżającymi się świętami Bairamu.**

Iłłakowiczówna w Rumunii szerzy wiedzę o Polsce.

Czerniowce, 23. 11. (PAT) Na zaproszenie związku kobiet rumuńskich **przybyła do Czerniowiec znana poetka Kazimiera Iłłakowiczówna,** która wygłosiła w teatrze narodowym w języku francuskim odczyt o Marszałku Piłsudskim. Po odczycie publiczność długo niemilknącymi oklaskami dała poznać prelegentce jak żywo temat jej odczytu interesował społeczeństwo rumuńskie.

Na prośbę Związku Polek w Czerniowcach poetka wygłosi 23 listopada w domu polskim w Czerniowcach **odczyt w języku polskim dla społeczeństwa polskiego.**

Wyjazdy do Urugwaju wstrzymane.

Warszawa, 23. 11. (PAT) Na skutek telegraficznego zarządzenia władz urugwajskich, wstrzymane zostało aż do odwołania dalsze wydawanie wiz wjazdowych do Urugwaju. Wszystkie osoby, które uzyskały zgodę etatowych konsulatów na udzielenie wizy, będą mogły podróż do Urugwaju odbyć. Syndykat emigracyjny zwraca uwagę, aby wszystkie te osoby wyjechały jak najprędzej, gdyż mogą nastąpić dalsze zarządzenia, bardziej obostrzające możliwości wjazdu do Urugwaju.

Przypuszczać należy, że wydane obostrzenia mają związek z nową sytuacją polityczną w Brazylii i służą jako zabezpieczenie granic przed zbytnim napływem obcego elementu.

Peowiacy w historycznym Żułowie.

Wilno, 23. 11. (Tel. wł.). W dniu wczorajszym część uczestników niedzielnego zjazdu odwiedziła Żułów, miejsce urodzenia marszałka Piłsudskiego i złożyła pod dębem, który w przyszłości opiekuńczymi konarami otoczy cały dworek, wiązankę kwiatów, przepasanych wstęgą „Virtuti Militari“ i „Krzyża Niepodległości“.

Po południu delegacja peowiaków złożyła w bazylice wileńskiej kwiaty na grobowcu biskupa Władysława Bandurskiego.

Za częste te remonty!

Gdynia, 23. 11. (Tel. wł.). M. s. „Piłsudski“ odszedł wczoraj do Göteborgu na trzytygodniowy remont doroczny, dokonywany o tej porze w związku z rozpoczęciem służby statku na wycieczkach amerykańskich. Dnia 12 grudnia „Piłsudski“ odejdzie z Gdyni do New Yorku przez Kopenhagę i Halifax i przez pięć miesięcy podobnie jak i w zeszłym roku odbywać będzie wycieczki amerykańskie.

Spodziewać się należy, że po smutnych ostatnich doświadczeniach Linia Gdynia—Ameryka **nie urządzi już orkiestry żydowskiej** na naszym pięknym transatlantyku i postara się o reprezentacyjny zespół muzyczny polski. Jakże byśmy się cieszyli, gdyby kolejno **polskie orkiestry wojskowe** były zaokrętowane na naszych statkach!

M. s. „Batory“ znajduje się ponownie w stoczni w remoncie i wyruszy do New Yorku 29 bm. **Coś za częste** te remonty!

Na marginesie

Niedawno doniesiono z Warszawy taką rzecz:

Dwóch kupców niemieckich zostawiło w taksówce teczkę z 20 tysiącami złotych. Ledwie zdążyli się popłakać z poskarżyć w komisariacie, a już znalazł się „uczciwy znalazca" szofer Jan Podskrobka i pieniądze oddał właścicielom. Niemcy, uradowani i wzruszeni, dali szoferowi aż sto złotych tytułem znaleźnego.

Wiadomość — przyznać trzeba — nie częsta w dzisiejszych czasach. To też przeczytali ją ludzie z zainteresowaniem, pokiwali głowami nad uczciwością szofera i małostkowością Niemców, a wreszcie jak to zwykle bywa, zapomnieli o szoferze Podskrobce.

Teraz okazuje się, że nie zapomniał o Podskrobce Pan Prezydent Rzeczypospolitej, który też się dowiedział o wypadku. Za wyjątkową uczciwość, tym bardziej, że okazaną cudzoziemcom, Pan Prezydent nadał szoferowi Janowi Podskrobce krzyż zasługi i zapewnił środki na kształcenie jego syna, przyznając mu stypendium w kwocie 400 zł rocznie.

Szofer Podskrobko będzie przykładem dla innych, będzie teraz żywym dowodem, że uczciwość jednak popłaca, mimo że ci, których ta uczciwość odjęła kłopotów, nie umieli się na niej poznać.

Bardzo to ładnie, że dobry czyn szarego człowieka został oceniony i nagrodzony. Krzyż zasługi na piersiach Jana Podskrobki jest — jak rzadko się zdarza umieszczony na właściwym miejscu. Jest on wyrazem tego, że państwo umie i chce nie tylko za złe karać, ale i za dobre nagradzać.

To wszystko, jest prawdą, ale...

Jakieś „ale" zawsze się znajdzie. A więc czyż nie jest dla nas rzeczą trochę żenującą, że w przeszło trzydziestomilionowym państwie znalazł się tylko jeden obywatel, odznaczony krzyżem zasługi za — uczciwość. Bo przecież za tysiąc różnych rzeczy rozdzielano już ordery, ale za uczciwość Jan Podskrobko został odznaczony pierwszy i jedyny.

Czyżby szofer Podskrobko był jedynym uczciwym człowiekiem w Polsce?

—::—

19 rocznica oswobodzenia Lwowa.

Lwów, 23. 11. . (Tel. wł.). W wczorajszy poniedziałek obchodzono tu niezwykle uroczyście 19 rocznicę oswobodzenia Lwowa. Całe miasto udekorowane było flagami o barwach narodowych. Główne uroczystości odbyły się przy udziale wielotysięcznej rzeszy obywateli miasta na miejscu najkrwawszych walk we Lwowie przy ulicy Bema.

„Książę Sahary".



Mało znane zdjęcie nowego wicekróla Abisynii księcia d'Aosta, który — zanim przed 10 laty przeszedł do służby w lotnictwie — był dowódcą oddziału kolonialnego na wielbłądach i był znany pod nazwą „ksiącia Sahary".

Czy kapitalizm powiedział ostatnie słowo?

Nie dzieje się dobrze w Stanach Zjednoczonych. Na bieżącej sesji Kongresu prezydent Roosevelt wystąpił z przemówieniem w miarę alarmującym. Koniunktura się psuje, **ta koniunktura, która kosztowała prawie 50% wartości dolara!!!**

Już pół roku temu zaobserwowano pierwsze sygnały niebezpieczeństwa. Mimo szalonych zbrojeń spadły ceny metali. Mówiło się, że to nic nie znaczy, ponieważ całkowitą winę ponosi spekulacja. „Wytwórczość jest dopasowana do spożycia" — zapewniali optymiści. Tymczasem okazało się, że w rzeczywistości jest inaczej, że konsumcja, jak to zwykle bywa w przeddzień kryzysu, nie nadążyła za produkcją i że rozdźwięk między nimi uwydatni się pod postacią nowego kryzysu.

W ciągu ostatnich dwunastu tygodni **wskaźnik gospodarczy Stanów Zjednoczonych spadł z 111,2 na 93,7.** Duża ilość fabryk pracuje po dwa względnie po trzy dni w tygodniu. Wzrasta fala bezrobocia. Według American Federation of Labour **liczba bezrobotnych wynosi 8 milionów.**

Zatrzymajmy się trochę przy tej ostatniej cyfrze. Analogiczny szacunek w czasie wielkiego załamania przed przyjściem do władzy Roosevelta t. j. przed pięciu laty **wynosił 11 milionów ludzi.** Najbardziej optymistyczne cyfry w okresie spadku dolara i stwarzanej w ten sposób koniunktury nie dawały mniej bezrobotnych jak 5-6 milionów. A przecież trzeba pamiętać, że państwo, które przed tym nie zatrudniało nikogo, dziś prowadzi szereg robót publicznych i utrzymuje obozy dla bezrobotnej młodzieży (junacy).

W świetle cyfr bezrobocia **cały eksperyment Roosevelta uznać należy za bezwartościowy z punktu widzenia strukturalnego.** Owszem, jest prawdą, że koniunktura pod wpływem spadku dolara poprawiła się i że państwo zarabiając na dewaluacji (spadek dolara) mogło uruchomić olbrzymie kwoty na roboty publiczne. Ale jest prawdą nie mniejszą, że te same przyczyny, które przed pięciu laty wyrzuciły na bruk amerykańskich ulic olbrzymią cyfrę **11 milionów ludzi bez pracy, działają nadal.**

Wytworzyła się tego rodzaju sytuacja, że trzy czwarte mniej więcej ludności stworzyło pewne **zamknięte koło gospodarcze.** Interesy tego koła idą lepiej lub gorzej, ale wszyscy jego członkowie mają zatrudnienie względnie środki do życia na skutek posiadania kapitału. Czwarta natomiast część ludności znalazła się poza nawiasem życia gospodarczego. Gdy większości potrzeba rąk do pracy, bywa ta mniejszość włączona do procesów gospodarczych, gdy zaś trzeba produkcję zmniejszyć, zostaje bezlitośnie usuwana.

Ponieważ nie jest możliwe całkowite wygłodzenie tej czwartej części ludności (10 milionów bezrobotnych z rodzinami, przy 130 milionach ludności) opiekę nad nią przejmuje coraz wydatniej państwo. Jest ono z jednej strony **wielkim jałmużnikiem,** a z drugiej **wielkim przedsiębiorcą,** znajdującym nowe rodzaje zatrudnienia.

Działalność państwa jako dostarczyciela chleba jest znana. Przynosi w skutkach w pierwszej linii zanik ducha przedsiębiorczości. Człowiek, który raz nauczy się jeść i pić bez pracy na koszt społeczeństwa, zacznie się w każdej trudniejszej sytuacji życiowej oglądać na państwo, jako na źródło wszelkiego dobrobytu. Może my tutaj w starej Europie nie odczuwamy tego tak boleśnie, ponieważ **posiadamy rezerwuar samodzielnej ludności wieśniaczej** dostarczającej miastu kapitału nowych niespożytych energii ludzkiej. Ale inaczej jest w Ameryce. Tam każdy był kowalem swego losu i to kowalem, który czuł, że potrafi go sobie wykuwać w szczerym złocie. Tymczasem dzisiaj **tylu milionom tych zdobywców Nowego Lądu pozostaje jako jedyna szansa życiowa otrzymanie zapomogi dla bezrobotnego.**

Te rysy w psychologii społeczeństwa, jakie powstaną na skutek udzielania zapomóg, nie mają takiego znaczenia ogólnoludzkiego, jak deprawacja (demoralizacja) kapitalistów przez zjawianie się na rynku wytwórczości państwa jako przedsiębiorcy, **jako żyranta czy gwaranta koniunktury.** Amerykański kapitalizm należał do najbardziej zaborczych, najbardziej śmiałych, najmniej skrępowanych przez państwo i najbardziej chyba twórczych na świecie. Ci, którzy byli panami dolara, umieli się w niezwykły sposób posługiwać tym środkiem. Dolar budował drogi żelazne, tworzył bajecznej wielkości fabryki, zaopatrywał każdego obywatela we własny samochód, w radio, w pralkę elektryczną, w chłodnię, w standaryzowane ubranie, w buty, których nie warto było oddawać do reperacji, w koszulę, której bogatsi w czasach wielkiej koniunktury nie oddawali do prania, kupując co kilka dni nowe...

Kapitalizm amerykański dzięki olbrzymiemu rozmachowi pracy stworzył **największy rynek konsumcji i produkcji na świecie.** Nikt na świecie nie pracuje tak wydajnie i nikt tyle nie spożywa co Amerykanie. Nawet Anglicy mający na swe usługi bogactwa niezmierzone swego imperium konsumują mniej. I teraz dochodzimy do wniosku, że ten kapitalizm zdobywając tak wiele, osiągnął już swój punkt szczytowy. Nie ma dziedzin nowych, któreby potrafił zdobywać, nie ma towarów, któreby mogły liczyć na powszechne zużycie w takiej ilości i takiej wartości jak samochód. **Kapitalizm ten potrafi zaspokoić olbrzymie wymagania trzech czwartych ludności Stanów Zjednoczonych, ale dla jednej czwartej ma tylko pokazanie drzwi, wiodących z hali fabrycznej na ulicę nędzy.**

Eksperyment Roosevelta nie był w pełni planowy, czy etatystyczny. Wprost przeciwnie. Wychodząc od strony manipulacji walutowych Roosevelt spodziewał się, że **da życiu gospodarczemu bodziec,** który przywróci nie tylko panowanie dobrej koniunktury, ale załagodzi te rysy i szczerby strukturalne, które wywołały olbrzymie bezrobocie, że da impuls kapitalizmowi. I tu właśnie spotkał go największy zawód.

Nowe załamanie koniunktury może być przejściowe lub większe. To nie jest rzeczą najważniejszą. Ciekawsze jest ponowne odsłonienie niedomagań strukturalnych. Okazało się, że kuracja Roosevelta chybiła celu jak chybia celu zastrzyk kamfory, po którym chory przejściowo się ożywia, ale który nie może uleczyć choroby. Te przyczyny, które wywołały bezrobocie i wielki kryzys po roku 1929-tym działają dalej z niczym niepowstrzymaną mocą. Gospodarstwo nie stanęło na własnych nogach i potrzebuje nadal pielęgniarki państwowej. Kapitalizm nie znalazł nowych dziedzin do nowego zwycięskiego pędu.

Prezydent Roosevelt łudzi się jeszcze, że potrafi ożywić gospodarstwo przez wskazanie nowych kierunków konsumcji. Ponieważ jeszcze nie każdy Amerykanin ma swoją willę i pod tym względem konsumcja jest niemal nieograniczona, jeśli weźmiemy pod uwagę, że rodzina może się mieścić w jednym pokoju i w dwudziestu pokojach, rząd Stanów wyobraża sobie, że kierując wysiłek przemysłu i finansów na ten odcinek pracy, będzie mógł zapewnić całej ludności pracę.

Te nadzieje Roosevelta są może o tyle trudne do realizacji, że niestety jeszcze dziś układa się cegłę w podobny sposób jak przed dwoma tysiącami lat. **Wytwórczość domów na taśmie bieżącej, jak samochodów, czeka dopiero na swego Forda.** Jak dotychczas różne zastępcze materiały budowlane nie zdały egzaminu. Wydajność ludzka w tym kierunku jest bardzo mała. Inaczej się wyrażając, dom jest i pozostanie bardzo drogim i zużywającym stosunkowo niewiele wysoko kwalifikowanej pracy ludzkiej, a przede wszystkim mało pracy maszyn.

Przypuśćmy jednak, że usiłowania Roosevelta na przeciąg jeszcze czterech lat czy ośmiu zostaną ukoronowane sukcesem. Zostanie znów trochę obniżony dolar. Państwo sięgnie do swego wprost potwornego skarbca i da potężny impuls do rozpoczęcia wielkiego ruchu budowlanego. Może to **uratuje koniunkturę, ale nie poprawi struktury.** Tego ostatniego rezultatu spodziewać się nie można już choćby z tego powodu, że przewodnictwo nowej kampanii **objęło państwo a nie inicjatywa prywatna.** Ta nawet w Ameryce zaczyna schodzić na drugi plan. To jest fakt najważniejszy.

Czy kapitalizm powiedział swoje ostatnie słowo? Mały kapitalizm na pewno nie. Mały przedsiębiorca, ten ze straganu, sklepu, warsztatu rzemieślniczego czy małej fabryczki jeszcze zawsze potrafi zrobić bardzo wiele. Ale wielki kapitał, ten operujący miliardami, ten wytyczający nowe kierunki pracy, ten zachłanny ale i odkrywczy — ten wielki kapitał znalazł się **w cieniu państwa, umiejącego dziś lepiej rozumieć potrzeby społeczeństwa, co nie jest niestety jeszcze równoznaczne z lepszym ich zaspokajaniem.**

St. Strobski.

NA TO WAS STAĆ
aby co tydzień odłożyć sobie 1 zł 25 gr. a w końcu miesiąca wpłacić na książeczkę premiowaną PKO 5 zł. Po 114 miesiącach uzbierany kapitał 600 zł. powiększony jeszcze o możliwe premie, — losowane 4 razy do roku, — może okazać Wam pomoc w potrzebie.
NIE ZWLEKAJCIE Z OTWARCIEM KSIĄŻECZKI!

—::—

Co to za państwo środkowo-europejskie?

Bruksela, 22. 11. Wedle doniesień prasy tutejszej, w toku śledztwa w sprawie tajnych organizacyj we Francji wyszło na jaw, że broń i amunicja przesłane zostały dla faszystowskich organizacyj francuskich w większej części **ze strony pewnego państwa środkowo-europejskiego.**

Państwo środkowo-europejskie zdecydować się miało do tego kroku **w nadziei sparaliżowania ze strony faszystów francuskich wpływów komunistycznych we Francji.**

Nazwa tego państwa trzymana jest przez policję w tajemnicy. (Niemcy? — red.)

Polska smoła i terpentyna do Jugosławii.

Wywieziono 20 wagonów smoły drzewnej via Gdańsk dla dalszego reeksportu oraz 4 cysterny terpentyny do Austrii i Jugosławii.

Tekturownie z okręgu Izby Przem.-Handlowej we Wilnie wyeksportowały ok. 105 tys. kg tektury brązowej do Anglii, Cypru, Indyj Bryt., Iraku i Syrii oraz ca 15 tys. kg tektury gat. triplex (biało-brązowo-biała) do Anglii.

Z KRAJU

Policja otrzymała ciepłe czapki. W okresie zimowym policjanci mają prawo w razie mrozów nosić czapki nowego typu. Są to miękkie granatowe czapki z daszkiem z materiału, przypominające nieco czapki narciarskie. Czapki tego samego typu, tylko koloru zielonego, używane są przez wojsko jako czapki typu polowego. Czapki te posiadają odkładane wyłogi, które po opuszczeniu zasłaniają uszy, kark i część twarzy. Policjanci czapki mogą nabywać z własnych funduszów i nosić w czasie służby i poza nią.

Zegar słoneczny na Kasprowym Wierchu. Dobiegają końca prace przy budowie zegara słonecznego na Kasprowym Wierchu, szczytowej stacji zakopiańskiej kolejki górskiej. Nad zegarem umieszczony będzie napis, którego tekst zaczerpnięty został z twórczości Kasprowicza: „Pytasz się wierchu patrzący do mego wnętrza, czy wiem, że słońce jest wszystkim, że to potęga najświętsza“.

Echa strajku chłopskiego. Sąd okręgowy w Nowym Sączu skazał Jana Wojtasa, uczestnika strajku chłopskiego, oskarżonego o podpalenie zabudowań gospodarskich i prześladowanie nie solidaryzujących się ze strajkiem rolnym na 8 miesięcy bezwzględnego aresztu.

Nagrodzona uczciwość. W październiku dwaj urzędnicy jednej z firm gdańskich, bawiąc w Warszawie, pozostawili w taksówce pakiet, w którym znajdowało się 20 tysięcy złotych. Dopiero na peronie dworca przekonali się o stracie. Zrozpaczeni udali się do komisariatu policji, gdzie w kilkanaście minut potem zjawił się kierowca i wręczył zgubę cudzoziemcom, którzy nie tając swej radości i podziwu dla uczciwości szofera, wręczyli mu nagrodę w kwocie 100 zł. Uczciwym znalazcą był szofer Jan Podskrobek. Przed kilku dniami nadeszło do Podskrobca pismo kancelarii cywilnej Pana Prezydenta, z poleceniem przybycia na Zamek. Okazało się, że Pan Prezydent osobiście zainteresował się wyjątkową uczciwością szofera i polecił wynagrodzić go. 14-letni syn Podskrobka, uczeń szkoły ogrodniczej, przez 3 lata będzie otrzymywał stypendium po 400 zł.

Żydzi będą musieli naprawić krzywdę. W roku 1915 w czasie wojny rosyjsko-niemieckiej w Sieradzu żydzi Jakub Mehl i Ickowicz Dawid zadenuncjowali przed władzami niemieckimi Kazimierza Skrzypińskiego i Antoniego Bobrowskiego, oskarżając ich o wydanie w ręce Rosjan niemieckiego wozu sanitarnego, za co Niemcy skazali wymienionych na karę po 15 lat więzienia. Po powrocie z więzienia obaj nieszczęśliwi wytoczyli denuncjatorom proces cywilny, w którym udowodnili nieprawdziwość oskarżenia i zażądali odszkodowania za krzywdę. Sąd pierwszej instancji zasądził na korzyść Skrzypińskiego 22.600 zł — skargę zaś Bobrowskiego oddalił ze względów formalnych. Obecnie obie te sprawy znalazły się w apelacji poznańskiej. Wyrok oczekiwany jest z wielkim zainteresowaniem.

Za zniewagę wojewody. Sąd grodzki w Radomiu skazał emeryta PKP, Stanisława Kuleszę, na sto złotych grzywny za obrazę słowną wojewody kieleckiego Dziadosza. Kulesza użył słów obraźliwych, interweniując w magistracie, po otrzymaniu nakazu wybrukowania podwórka.

Zarząd Zw. Oficerów Rezerwy w Inowrocławiu.



Jak donosiliśmy, Zw. Oficerów Rezerwy, koło Inowrocław, obchodził w dniu 14 bm. 15-lecie swego istnienia. Na zdjęciu obecny zarząd koła oraz goście uroczystości.

Jakie żądania zawodowe stawia nauczycielstwo?

Warszawa, 23. 11. (ag). Ostatnio odbywa się szereg zebrań nauczycielskich, organizowanych przez **Stowarzyszenie Chrześcijańskiego Narodowego Nauczycielstwa,** poświęcone sprawom zawodowym. Na zebraniach tych wysuwane są nast. żądania:

1. T. zw. „podatek specjalny“ winien być rzeczywiście, w myśl zapowiedzi władz, cofnięty z dniem 1 kwietnia 1938 r.

2. Dodatek mieszkaniowy dla nauczycieli, będący prawnie określoną składową częścią uposażenia, winien być wypłacany bez zwłoki i szykan, jak to się zdarza na terenie niektórych gmin, niesłusznie uważających regulowanie dodatku za pewnego rodzaju „łaskę“ dla nauczycieli.

3. Zdarzały się próby odbierania roli szkolnej oraz nakładania na nauczycieli podatku dochodowego i drogowego z tytułu używalności roli.

4. Nauczyciel, kształcący w przepełnionych klasach dzieci cudze, częstokroć nie ma możności dać odpowiedniego wykształcenia dzieciom własnym, wobec odmowy udzielenia ulg przy opłatach za naukę w szkołach średnich, zawodowych lub wyższych. Nauczycielstwo domaga się zniżki czesnego dla rodzin nauczycielskich.

5 Zniżka kolejowa nauczycielska wynosi tylko 33% normalnej taryfy (przed paru laty nauczyciele mieli zniżkę 50%). Nauczycielstwo domaga się przywrócenia 50% zniżki oraz przynajmniej jednego w ciągu roku „biletu wolnej jazdy“, tak potrzebnego dla rzeczywistego poznania kraju, by móc w sposób prawdziwy, dokładny i oparty na własnych doświadczeniach uczyć o Polsce i jej sprawach.

Stronnictwo Pracy w Wejherowie.

W niedzielę 21 bm. w Wejherowie odbyło się zebranie członków i sympatyków Stronnictwa Pracy. Treściwy referat wygłosił przybyły z Torunia prezes zarządu wojewódzkiego Antczak, dobitnie wyszczególnił program i zapoznał zebranych z historią połączenia się NPR i Ch. D. Referent zwrócił zebranym uwagę na konieczność skonsolidowania społeczeństwa wejherowskiego w Stronnictwie Pracy, co wykazał licznymi przykładami. Zebrani przyjęli z wielkim zadowoleniem do wiadomości fakt utworzenia się Stronnictwa Pracy, na którego czele stoją tak wybitni i zasłużeni obywatele, jak gen. Haller, Paderewski, Korfanty i Popiel. Jednomyślnie uchwalili utworzyć koło Stronnictwa Pracy w Wejherowie. Do zarządu koła wybrano: Ośmiańskiego Józefa prezesem, Palacha Teofila wiceprezesem, Hirsza Jana sekretarzem. Na koniec postanowiono w bliskiej przyszłości zwołać ogólne powiatowe zebranie.

Ze Świata

— Masoneria w Stanach Zjednoczonych. Masoneria Stanów Zjednoczonych przeżywa obecnie okres, który można nazwać krytycznym. Od roku 1932 a więc w przeciągu zaledwie niespełna 6 lat, utraciła 625.445 członków. W tym samym okresie czasu zostało zamkniętych 646 lóż. Występowanie członków z lóż w ostatnich miesiącach nieco się zmniejszyło. Ogółem lóż wolnomularskich Ameryki Północnej jest 15.826. Do tego dochodzi jeszcze 1.388 lóż kanadyjskich. W ciągu roku 1936 masoni na ogólną ilość 2.599.250 członków stracili 66.261.

— Zniesienie nauki języka hebrajskiego w Saksonii. Saski minister oświecenia publicznego, wzorem Bawarii, zarządził całkowite skreślenie z planów szkolnych nauczanie języka hebrajskiego z dniem 28 stycznia 1938 r.

— Z Niemiec już wydalono około stu dziennikarzy zagranicznych. Omawiając sprawę wydalenia z Niemiec korespondenta „Havasa“, francuskie pismo „Le Jour“ podaje, że w okresie reżimu hitlerowskiego Trzeciej Rzeszy wydalono już z Niemiec około 100 dziennikarzy zagranicznych. Wydalony ostatnio sprawozdawca jest szesnastym z rzędu, którego obecnie traci klub sprawozdawców zagranicznych w Berlinie.

— Aresztowanie robotników w Niemczech. W Moabicie aresztowano kilku robotników, którzy kolportowali list Tomasza Manna do dziekana fakultetu filozoficznego uniwersytetu w Bonnie.

— W Niemczech jaja nabywa się na karty tłuszczowe. W Niemczech dochodzi coraz częściej do zaburzeń na targach z powodu braku odpowiedniej ilości środków żywności. W Kassel doszło do dużego tumultu, tak, że dopiero policja musiała zaprowadzić porządek. Awantury spowodowało zarządzenie, nakazujące nabywanie jaj tylko na karty tłuszczowe.

— Niemiecki „Reichsanzeiger“ ogłasza dalszą listę 28 osób, pozbawionych obywatelstwa Rzeszy. Utrata praw obywatelskich, jak zwykle, rozciąga się na szereg krewnych wymienionych osób.

— Ochotnicy rosyjscy po stronie gen. Franco. Mówi się zawsze o „czerwonych“ w Hiszpanii. Mniej się wie o emigrantach, którzy przez nienawiść do komunizmu oddali się na usługi rządowi narodowemu. Jest między nimi wielu carskich oficerów, którzy lepiej się czują w powstańczym mundurze, niż w kurtce szoferskiej na ulicach Paryża. „Biali“ Rosjanie noszą na piersiach wstęgę narodową hiszpańską, złoto-czerwoną, a obok dawną carską

— Przepych na kolejach amerykańskich. Na linii Nowy York—San Francisco wprowadzono nowy pociąg, zawierający wagon-pływalnię. W tymże wagonie jest szereg kabin z prysznicem oraz gabinet ze sztucznym słońcem. Pasażerowie czują się tam, jak na plaży morskiej. (Polski pociąg „week-endowy“, wystawiony w Paryżu, ma też wannę, prysznicę i fryzjernię. Ponadto zawiera bar i dancing).

— Wdowa po żołnierzu napoleońskim. Żyje jeszcze taka wdowa w jednym z miasteczek francuskich, a pisma doniosły, że w tym charakterze otrzymała ona emeryturę. Mąż tej wdowy, urodził się w roku 1800, mając lat 15 był doboszem i wziął udział w bitwie pod Waterloo, która położyła kres karierze Napoleona.

Arno Alexander.

Gaz L. M. 387

POWIEŚĆ SENSACYJNA.

18)

(Ciąg dalszy).

Devorny i Sam rozmawiali jeszcze przeszło godzinę. Detektyw robił co mógł, żeby skierować pogawędkę na interesujący go temat, ale Sam mówił o wszystkim, tylko nie o fabryce Lammerley'a; Devorny nie mógł zadawać zbyt obcesowych pytań, wiedział bowiem, że Sam jest dość mądry, by zwrócić wreszcie uwagę na jego manewry. Słuchał właśnie wykładu o jedynym racjonalnym systemie hodowli kaktusów, kiedy do pokoju wpada Marion, zarumieniona i rozgorączkowana.

— Tatku, wyobraź sobie, że profesor dał mi dolara poza zwykłą pensją! — zawołała rozpromieniona i wysypała na stół rój brzęczących miedziaków. Razem z ojcem zabrali się do sortowania i liczenia monet. Robili to z takim dziecięcym zapałem, że Devorny nie zdołał ukryć wesołości.

— Racja, Mary — potwierdził Sam zadowolony. — Dostałaś o dolara więcej. Co zrobisz z tymi pieniędzmi, dziecko?

— Kupię u Longfellowa te dwa rasowe króliki o ślicznych, różowych oczach — oświadczyła uroczyście. — Od dawna o tym marzyłam.

Devorny okazał żywe zainteresowanie dla wszelkich odmian i ras królików. Z przyjemnością słuchał entuzjastycznych wyjaśnień Marion i spoglądał w jej promienne oczy.

— Niech pan zaczeka, uporządkuję pańską izbę, a potem pójdziemy je obejrzeć! — zawołała wreszcie, uszczęśliwiona, że znalazła u nowego lokatora tyle zrozumienia dla swojej pasji. W kwadrans później zaprowadziła go do małej przybudówki, gdzie mieściły się cztery istotnie ładne króliki.

— Pogadajmy wreszcie o czym innym — mruknął niechętnie ojciec Sam, kiedy oboje wrócili do pokoju. — Twoje króliki są bardzo ładne, ale nie powinnaś nimi zanudzać ludzi!

Marion zmarkotniała i zamilkła. Devorny zaś pomyślał o hodowli kaktusów, o walkach na morzu japońskim i — również zamilkł.

Ale atmosfera skrępowania utrzymała się niedługo. Rozmowa ożywiła się, a Marion okazała się teraz znacznie bardziej przystępna; prawdopodobnie był to skutek zainteresowania Devorny'ego królikami. Zegar wskazywał godzinę dziesiątą, kiedy ojciec Sam dał sygnał do udania się na spoczynek. Odprowadził Devorny'ego do schodków, prowadzących na poddasze i wcisnął mu do ręki świecę.

— Ale nie pal pan światła zbyt długo — powiedział na pożegnanie, — jutro o piątej nad ranem trzeba być na nogach!

— Wypalę tylko papierosika i kładę się spać! — obiecał Devorny i wszedł do swego pokoju. Podobali mu się ci ludzie, z którymi zetknął go przypadek. Rozmawiając z nimi zapomniał na jakiś czas o właściwym celu swego przedsięwzięcia. W gruncie rzeczy był to zły znak...

W ciemności namacał stół i zapalił zapałkę. Co to? Szybko przytknął płomień do świecy...

Na środku stołu leżała biała koperta z napisem „Mr. Kenntlebury“; detektyw rozerwał ją drżącymi dłońmi i wpatrzył się osłupiałym wzrokiem w małą karteczkę, pokrytą maszynowym pismem:

„Wystrzegaj się pan jasnowłosej kobiety! Obserwowała dziś Pana przez piętnaście minut. Grozi panu z jej strony niebezpieczeństwo.

Nieznany przyjaciel“.

VII

— Marion ma włosy ciemne — taka myśl przemknęła przez mózg detektywa natychmiast po przeczytaniu listu. Ale już po chwili musiał śmiać się z siebie: cóż go w tej chwili obchodziło, co za kobieta darzy go swym zainteresowaniem!

Dość miał kłopotów głębszej natury!..

Z kolei zaczął zastanawiać się poważnie nad wytworzoną sytuacją. „Nieznany przyjaciel“ po raz wtóry służył mu swą radą. Jakkolwiek dotychczas nie ujawniły się jeszcze w niczym korzyści płynące z pierwszej wskazówki, detektyw skłonny był uznać dobrą wolę autora anonimów.

Druga rada różniła się jednakże od pierwszej pod jednym, zasadniczym względem. Podczas gdy w pierwszym liście była mowa o sprawach jasnych i zrozumiałych, drugi zawierał ostrzeżenie przed kobietą, której Devorny nie znał ani nawet nie widział. Obok jednej zagadki: „Kim jest nieznany przyjaciel?“ — pojawiała się nowa: „Przed jaką kobietą trzeba mieć się na baczności?“

— No tak... — mruknął Devorny zadowolony, kiedy udało mu się wykryć na parapecie wyraźne ślady stóp. Nieopodal okna stała drabina. Wiedział więc przynajmniej, jaką drogą list dostał się do pokoju. Ktoś obserwował z zewnątrz, jak Marion sprząta poddasze, a później dopiero umieszczono list na stole, słusznie przypuszczając, że nikt prócz Devorny'ego już tu nie wejdzie.

Ciąg dalszy nastąpi.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Rada Gospodarcza Wielkopolski obraduje. Nasza dzielnica potrzebuje inwestycyj!

W Poznaniu odbyło się w tych dniach drugie posiedzenie Rady Gospodarczej woj. poznańskiego, które zapoznało licznie zebranych na nim najwybitniejszych przedstawicieli życia gospodarczego naszej dzielnicy z dużym i znamiennym dorobkiem studiów badawczych komitetu wykonawczego Rady.

Zebranie pod przewodnictwem prezesa Rady senatora Bnińskiego odbyło się w sali reprezentacyjnej województwa. Oprócz przedstawicieli życia gospodarczego Wielkopolski wzięli w nim udział także przedstawiciele powiatów, które z dniem 1-go kwietnia przyszłego roku zostaną włączone w okręg administracyjny Wielkopolski. Między innymi przybył na zebranie ks. Bliziński z Liskowa.

Po wstępnym przemówieniu wojewoda Maruszewski stwierdził, że zadaniem Rady jest taka działalność, aby Wielkopolska — wybijająca się w stosunku do innych dzielnic Polski swą kulturą, dorobkiem gospodarczym i doświadczeniem obywatelskim — nie poniosła szwanku przy przestawianiu gospodarki ogólnej jakie dzisiaj państwo nasze tworząc między innymi centralny okręg przemysłowy przeżywa. Zadaniem Rady jest w tym zakresie 1) stawianie postulatów możliwych do wykonania, 2) postanowienie sobie zadań możliwych do wypracowania we własnym zakresie sił naszej dzielnicy.

Nastąpiły bardzo ciekawe referaty, które wykazały ponad wszelką wątpliwość, iż niesłychanie mylnym jest pogląd, z którym często Wielkopolska spotyka się, że nasza dzielnica jest dzielnicą przeinwestowaną względnie, że znajduje się już na takim poziomie gospodarczym i cywilizacyjnym, iż tutaj żadnych inwestycyj nie potrzeba robić. Przeciwnie udowadnia, że nie tylko poziom inwestycyjny Wielkopolski nie jest dziś dostateczny, ale że cały szereg inwestycyj już dawniej dokonanych **znajduje się w stanie zaniedbania a nawet zanika.** Gdybyśmy chcieli streścić wygłoszone na Radzie gospodarczej tezy, moglibyśmy to ująć w skrócie: **„Wielkopolska cofnęła się w ostatnich latach wyraźnie gospodarczo i trzeba dużego wysiłku, aby przywrócić dawniejszy poziom“.**

Kapitalny referat wygłosi dyr. Kołodziej streszczając wyniki szczegółowych badań nad programem inwestycji dla Wielkopolski. Wykazały one możliwość wyzyskania surowców znajdujących się na terenie Wielkopolski. Jest tutaj możliwość nie tylko wyzyskania bogatych złóż soli kamiennej, potasowej, węgla brunatnego, ale także **możliwość wyzyskania niewątpliwie znajdujących się w Wielkopolsce złóż ropy naftowej.** Badaniami Rady Gospodarczej sprawa ropy naftowej w Wielkopolsce przechodzi z dziedziny przypuszczeń, domysłów i legend w realną rzeczywistość gospodarczą.

Plan inwestycyjny Wielkopolski przewiduje dalej odnowienie urządzeń technicznych naszych fabryk, które dziś znajdują się w zupełnym zaniedbaniu. Program przewiduje dalej wśród nowych inwestycyj budowę chłodni eksportowej, budowę wytwórni lodu sztucznego, stworzenie tuczarni i rzeźni drobiu, rozbudowanie laboratorium chemicznego dla eksportu i stworzenie czyszczalni zboża. Duży nacisk położono na inwestycje w dziedzinie szkół, w dziedzinie elektryfikacji i w dziedzinie unowocześnienia sieci w innych dzielnicach kraju. Sporo uwagi program poświęca także potrzebie inwestycji miejskich (rzeźnie, gazownie, elektrownie itd.)

Dyrektor Maringe referował szczegółowo projekt inwestycyj w dziedzinie wsi, stwierdzając tutaj znowu, że ostatnie lata przyniosły ogromny upadek czy to inwestycji drenarskich, łąkarskich, czy też leśnych. Referat o stosunku Wielkopolski do centralnego okręgu przemysłowego wygłosił w końcu dyrektor Biura Planowania przy panu wicepremierze p. Malessa.

Wynik obrad ujął prezes Jan Morawski w formie wniosku dla komitetu wykonawczego Rady, aby 1) zestawiono wartość gospodarczą i finansową życia gospodarczego Wielkopolski w tej chwili, 2) aby ustalono szczegółową hierarchię potrzeb dla stopniowej realizacji planu inwestycyjnego.

Przydział walut na wyjazd do Niemiec.

Jak podaje tyg. „Polska Gospodarcza" (zesz. 47 z dn. 20 bm.), osoby wyjeżdżające do Niemiec w sprawach handlowych będą mogły obecnie wywozić czeki, lub listy kredytowe Polskiego Instytutu Rozrachunkowego, płatne z należności tej instytucji w Niemczech oraz niemieckie pieniądze srebrne według następujących norm: 1) czeków (listów kredytowych) Państwowego Instytutu Rozrachunkowego — do kwoty 100 zł na każdą osobę, i na każdy dzień pobytu w Niemczech, zadeklarowanego przez wnioskodawcę, jednak jednorazowo nie więcej od sumy, przypadającej na pobyt 4-tygodniowy; 2) niemieckich pieniędzy srebrnych do kwoty 30 RM od osoby przy każdorazowym wyjeździe do Niemiec. Osobom przebywającym w sprawach handlowych w Niemczech dłużej niż pierwotnie zamierzali, może ten bank dewizowy, który dokonał przydziału dewiz, przed wyjazdem tych osób, przydzielić i wysłać w czekach (w listach kredytowych) Państwowego Instytutu Rozrachunkowego dalszą kwotę w granicach powyższych norm. Osoby wyjeżdżające do Niemiec w sprawach innych, niż handlowe, będą mogły wywozić za granicę akredytywy (przekazy), wystawione przez Bank Polski — do wysokości kwoty 750 RM w ciągu miesiąca kalendarzowego na każdą osobę, legitymującą się osobnym paszportem zagranicznym, lub na jeden paszport zagraniczny. Ponadto każda osoba, korzystająca z powyższego przydziału waluty, może nabyć i wywieźć jeszcze 30 RM w niemieckich pieniądzach srebrnych w okresie miesiąca kalendarzowego.

Projekty elektryfikacji woj. poznańskiego.

Na plenarnym zebraniu oddziału poznańskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich podniesiona została sprawa elektryfikacji Wielkopolski na podstawie prac komisji elektryfikacyjnej.

Według opracowanego projektu, za punkt zasilenia ośrodka elektryfikowanego może wchodzić w rachubę tylko elektrownia poznańska, której moc należałoby zwiększyć i zainwestować budowę 5 linii przesyłowych o **napięciu 30 tys. wolt.** Koszt budowy tej linii wyniósłby około **4,8 miln. zł.** Poszczególne linie przesyłowe zostałyby według projektu połączone przy pomocy linii rozdzielczych o sile 15 tys. wolt na poszczególne powiaty. Z linii rozdzielczych moc elektryczna przechodziłaby do linii lokalnych o niskim napięciu. Jeśli chodzi o czasokres budowy, to na linie przesyłowe przewiduje się 4 lata, na resztę zaś prac elektryfikacyjnych dalszych 5 lat pracy.

Zdając sobie sprawę, że żadne z prywatnych przedsiębiorstw krajowych nie podjęłoby się realizacji projektu **wymagającego wkładów około 37 miln. zł,** projektodawcy liczą na subwencje samorządu terytorialnego. Część kosztów budowy podstacji przesyłowej centralnej w Poznaniu miałoby pokryć starostwo krajowe, pozostałe zaś obciążenia rozłożone zostałyby na poszczególne wydziały powiatowe.

Liberalizacja obowiązujących przepisów dewizowych.

W Dzienniku Ustaw R. P. z dn. 19 bm. ogłoszone zostało rozporządzenie ministra skarbu w sprawie pożyczek uzyskiwanych z zagranicy przez obywateli polskich oraz przedsiębiorstwa i instytucje.

Rozporządzenie to jest ważnym krokiem w kierunku liberalizacji obowiązujących przepisów dewizowych, otwiera ono bowiem **transfer dla obsługi wszystkich nowootrzymanych pożyczek zagranicznych.** Nie będą wymagały uzyskania zezwolenia na przekazanie za granicę kwoty, przeznaczone na zwrot pożyczek, otrzymanych od cudoziemców po wejściu w życie omawianego rozporządzenia, jak również kwoty tytułem zapłaty odsetek od takich pożyczek. Zezwolenia na tego rodzaju transfer nie będą wymagane, jeżeli spłata odsetek i kapitału dokonana będzie za pośrednictwem Banku Polskiego lub któregokolwiek banku dewizowego.

St. Szukalski, Bydgoszcz.

Notowania z ostatnich dni za 100 kg.

Bydgoszcz, dnia 18 listodada 1937 r.

Koniczyna czerwona 130,00—150,00; Koniczyna szwedzka 180,00—200,00; Koniczyna biała 170,00—190,00; Koniczyna żółta w łuskach 34,00—38,00; Koniczyna żółta odłuszczona 58,00—63,00: Przelot 00,00—00,00; Rajgras angielski 90,00—95,00; Tymotka 22,00—25,00; Seradela 00,00—00,00; Wyka latowa 32,00—35,00; Wiczka zimowa 50,00 55,00; Peluszka 23,00—25,00; Groch Wiktoria 23,00—25.00: Groch polny 26,00—28,00; Groch zielony 22,50 24.00; Rzepak zimowy 55,00—57,00; Rzepik letni 65,00—70,00; Rzepik zimowy 51,00—52,50, Siemię lniane 47,00—49,00. Len 00,00—00,00; Mak niebieski 75,00—[illegible]; Mak biały 100,00—120,00; Łubin żółty 13,25—13,75; Łubin niebieski 12,50—13,25 Gorczyca 36,00—38,00; Tatarka 20,00—22,00; Konopię 00,00—00,00.

Wzrost produkcji w Polsce był większy niż w innych krajach.

Instytut Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen charakteryzuje sytuację gospodarczą w Polsce w trzecim kwartale 1937 r. w sposób następujący:

Stopa przyrostu produkcji w kwartale trzecim br. była nieco niższa, niż w kwartałach poprzednich, co było wywołane wpływami natury międzynarodowej.

Wzrost produkcji w Polsce w roku bieżącym w porównaniu z rokiem ubiegłym był większy w Polsce, niż przeciętnie w innych krajach ze względu na jego opóźnienie, zaś dość powszechne osłabienie tempa wzrostu w okresie sprawozdawczym spowodowały czynniki ogólne: załamanie się zwyżkowego ruchu na rynku światowym. Silna zwyżka cen (w Polsce ponadto oczekiwanie podniesienia cen żelaza w drugim kwartale) spowodowała gromadzenie zapasów, co spowodowało rozmiary produkcji. Spadek cen przeciął te zakupy, odbywała się raczej likwidacja nadmiernie powiększonych zapasów.

Produkcja dóbr wytwórczych wzrosła nieco słabiej (z 88.4 do 90.2), niż wytwórczość dóbr konsumcyjnych (z 79.2 do 82.6); w ten sposób dotychczasowe tendencje rozwoju produkcji zostały odwrócone. Koniunkturalny wzrost dochodów doprowadził do zwiększenia konsumcji, w szczególności na terenie wsi, a także mas ludności miejskiej.

Rozmiary ruchu inwestycyjnego wzrastały nadal, jakkolwiek **w tempie nieco słabszym,** przy czym wzrost odbył się również w sferze inwestycyj publicznych. Inwestycje maszynowe w przemyśle bardzo znaczne w poprzednich kwartałach, wykazały **dalszy wzrost,** odpowiadający wzrostowi produkcji w ogóle, osiągając zresztą **poziom aż o 31 procent wyższy, niż w tym samym okresie r. ub.** Inwestycje maszynowe w rolnictwie zmniejszyły się dość znacznie, skutkiem zapewne ustania zwyżkowego ruchu cen zbóż, pozostając jednak na poziomie **o 45 proc. wyższym, niż w r. ub.** Ogólny wskaźnik inwestycyj maszynowych nie zmienił się w okresie sprawozdawczym, osiągając **poziom 55.9 przy podstawie 1928 = 100.**

Ostry spadek cen surowców na rynku światowym odbił się również na ruchu cen w kraju. Wskaźnik cen surowców i półfabrykatów skartelizowanych podniósł się nieznacznie (o 3 proc.) ze względu na wzrost cen żelaza, tak że ogólny wskaźnik cen surowców i półfabrykatów obniżył się tylko o 2 procent. Ceny wyrobów gotowych pozostały na ogół bez zmiany.

Zmiany cen artykułów rolnych odbywały się znacznie mniej równomiernie.

Ogółem wskaźnik cen artykułów sprzedawanych przez rolników obniżył się w ciągu kwartału o 3 procent, lecz po usunięciu normalnej tendencji sezonowej wskazuje **wzrost o 4 procent.**

Wskaźnik kosztów utrzymania, będący elementem w pewnym stopniu wyznaczającym wysokość płac, **utrzymał się na ogół na poziomie niezmienionym,** jedynie wskaźnik kosztów utrzymania rodzin pracowników umysłowych **podniósł się o 1 procent.** Poziom płac roboczych wykazywał w dalszym ciągu tendencję zwyżkową.

Silny przyrost wkładów w bankach, jaki cechował okres poprzednich dwóch kwartałów, utrzymał się jako cecha dominująca w sytuacji rynku pieniężnego również i w kwartale sprawozdawczym.

W przeciwieństwie do poprzedniego okresu banki wykorzystały przyrost wkładów dla rozszerzenia tej działalności kredytowej. Zwiększona została działalność dyskontowa (głównie Państwowy Bank Rolny) oraz wzrosły pożyczki terminowe.

Rozwój produkcji przemysłowej, podobnie jak i w poprzednich dwóch kwartałach, odbywał się bez większego nacisku na instytucje finansowe, czerpiąc wciąż jeszcze w pewnej mierze z własnych zwalnianych, w miarę poprawy koniunktury, rezerw kasowych. Niemniej jednak wzrost kredytów jest faktem dość charakterystycznym.

Wzrost użycia nawozów sztucznych.

W sezonie jesiennym br. zużycie nawozów sztucznych w Wielkopolsce zwiększyło się nadal. Wypłynęło na to z jednej strony wzmożona siła kupna rolnictwa, w konsekwencji podniesienia się cen produktów rolnych, z drugiej strony skonstatowana w ciągu ostatnich dni większa odporność na złe warunki atmosferyczne ozimin dobrze zasilonych nawozami sztucznymi. Poza tym wzrastająca z roku na rok uprawa międzyplonów wzmaga niewątpliwie również potrzebę wydatniejszego uzupełnienia nawozami pomocniczymi wyciągniętych z gleby składników pokarmowych.

Zaopatrywanie rolnictwa odbywało się za wyjątkiem tomasyny wyłącznie nawozami wyprodukowanymi w kraju. Na początku sezonu jesiennego dostawa nie napotykała na żadne trudności, dopiero we wrześniu nastąpił znaczny brak nawozów fosforowych ciężko rozpuszczalnych, w formie tomasyny i supertomasyny. Wobec tego podjęto dostawy większej ilości łatwo rozpuszczalnego superfosfatu. Wobec braku supertomasyny w zakładach azotowych w Chorzowie, nastąpiły przerwy również w dostawie supertomasyny azotniakowanej, natomiast kainitów i soli potasowych na składnicach nie zabrakło. Wzrost zużycia ich w stosunku do analogicznego okresu roku ub. **szacuje się na około 30%.**

Produkcja benzyny z drzewa.

Jak donosi prasa szwedzka w Perstop została wybudowana fabryka, która według nowego wynalazku, rozpocznie produkcję benzyny z drzewa. Po wieloletnich pracach doświadczalnych, metoda wydobycia benzyny z drzewa została tak dalece opracowana, że można już obecnie przystąpić do masowej fabrykacji. Surowiec fabrykacyjny stanowi pośledniego gatunku drzewo, odpadki z tartaków i fabryk celulozy przy pewnej domieszce węgla drzewnego i innych. Produkcja pozwala **na zamianę 35% używanego surowca na materiały pędne i oleje.** Produkcja benzyny z drzewa zostanie w Szwecji rozpoczęta na wiosnę na większą skalę.

Poszukiwania rudy żelaznej w powiecie koneckim.

Prowadzone od dłuższego czasu poszukiwania rudy żelaznej na terenie majątku Chlewiska, pow. koneckiego, dały pozytywne wyniki, gdyż znaleziono rudę w 3 otworach. Pokłady sięgają do głębokości 30 metrów i należą do wysokoprocentowych rud. Jednocześnie rozpoczęto poszukiwania na terenie dóbr Końskie-Wielkie. Prowadzone poszukiwania geologiczne na terenie pow. koneckiego powinny dać pomyślne wyniki, należą bowiem do okręgu, w którym według przypuszczeń są spore zapasy rudy żelaznej.

Wzmożony wywóz cebuli.

W roku bieżącym zaznaczył się wzmożony eksport cebuli z Polski za granicę. Zainteresowanie importerów zagranicznych cebulą polską powstało m. in. na skutek trudności otrzymania cebuli hiszpańskiej, wobec wojny domowej, toczącej się w tym kraju.

W ostatnich tygodniach wywieziono z Polski kilkanaście wagonów cebuli, przy czym Spółdzielnia Warzywników Warszawskich eksportowała ten artykuł głównie do Anglii i Finlandii. Eksport ten trwa nadal, wykazując w dalszym ciągu mocną tendencję.

Wydawnictwa gospodarcze.

„Ekonomista“. Tom III 1937 r. Treść tomu III. I. Artykuły: 1) problemat złota — Friedrich A. v. Hayek, 2) Polityka cen a dochód społeczny — Adam Heydel, 3) Logika i doświadczenie w ekonomii politycznej — Michał A. Heilperin, 4) Zagadnienie najkorzystniejszego stosunku między gospodarstwami wiejskimi różnych rozmiarów w polskiej literaturze naukowej — Antoni Żabko-Potopowicz, 5) W sprawie optimum gęstości zaludnienia w Polsce — Rajmund Buławski. II. Rozbiory i sprawozdania: 1) R. F. Harrod: The Trade Cycle — A. Tom, 2) Friedrich Sarow: Offenmarktpolitik zur Konjunkturregelung — L. Nadel, 3) F. Friedman: Dzieje żydów w Łodzi i Wirtschaftliche Umsichtungsprozesse in der polnischen Judenschaft; E. Ringelbaum: Projekty i próby przewarstwowienia żydów — N. Gąsiorowska, 4) Tadeusz Bernadzikiewicz: Mała reforma etatyzmu — J. Wiśniewski. III. Komunikaty i sprawozdania. Cena tomu 6 zł. W prenumeracie 5 zł

Krew na arenie.

Tragedia „trójki Codona" - akrobatów śmierci

Trupa akrobatyczna ścigana przez nieszczęścia.

Przed kilku dniami w Cyrku Medrano w Paryżu popisywał się słynny akrobata Lalo Codona wykonywujący na ruchomym trapezie imponujące i zadziwiające ewolucje.

W pewnej chwili towarzyszka akrobaty zakreśliła nad głowami zachwyconej publiczności podwójne t-w. „chasse-croisé". Lalo schwycił ją z ęcznie zawieszony w powietrzu i równie zręcznie „odesłał". Tłumy publiczności z zapartym oddechem śledziły za tym manewrem.

W cyrku zapanowała niczym nie zakłócona cisza.

Lalo, zawieszony nogami u trapezu usiłuje się wyprostować, brak mu jednak siły. Czuje ból w ramieniu. Podczas rannej próby zwichnął sobie bowiem prawe ramię.

Nagle rozległ się rozpaczliwy krzyk, któremu towarzyszył głuchy szczęk.

Lalo Codona runął ciężko na siatkę ochronną i legł na niej bezwładnie.

Wezwany lekarz stwierdził całkowite wywichnięcie prawego ramienia oraz liczne mięśniowe uszkodzenia wewnętrzne.

Lalo Codona nie będzie już mógł więcej popisywać się na trapezie. Skończył swą rolę...

Tego wieczoru w cyrku Medrano zakończyła się także ostatecznie tragedia grupy akrobatycznej Codonów. Z areny cyrkowej usunęła się na zawsze grupa najlepszych akrobatów, jacy kiedykolwiek występowali.

* * *

Wkrótce po wojnie w stolicach świata zasłynęła trójka akrobatów powietrznych, o których starały się największe cyrki. Byli to bracia Lalo i Alfredo Codona oraz ich zwinna urodziwa partnerka panna Mia.

Alfredo Codona posiadał żonę: Lilian Leitzel, akrobatkę. Gdy nakręcano głośny film „Varieté", reżyser tego filmu, Niemiec Dupont zaangażował trójkę akrobatów Codona do dublowania ról Lya de Putty, Emila Janningsa i Warwicka War . w niebezpiecznych akrobatycznych e volucjach, które, zgodnie ze scenariuszem filmu, kończą się tragicznie: wypadkiem śmiertelnym.

Niebezpiecznie jest rzucać wyzwanie losowi. Od chwili bowiem, gdy akrobaci zagrali ową scenę tragiczną — poczęły ich ścigać nieszczęścia. Los zawziął się na nich i fatalizm zaczął ich prześladować.

W Berlinie — wkrótce potem odebrała sobie życie Lya de Putti. W kilka dni później zabiła się w pewnym kabarecie w Kopenhadze Lilian Leitzel. wykonując niebezpieczne „salto mortale", wskutek urwania się linki od trapezu.

Niebawem Warwick Ward padł również ofiarą dość niesamowitego wypadku.

W chwili, gdy znajdował się jako pacjent w gabinecie pewnego dentysty, ten wpadł nagle w szał i zaczął strzelać. Kule nie trafiły Warda, tym niemniej zmarł on w niedługim czasie po tym wypadku na udar serca.

Alfredo Codona, pozbawiony żony w wypadku tragicznym, stracił wiarę w swe siły, chęć do życia i zimną krew oraz przytomność umysłu — niezbędną dla cyrkowca-akrobaty. Pewnego wieczoru runął z trapezu i złamał sobie kość ramieniową. Po tym wypadku bracia Codona zerwali z cyrkiem i zamieszkali w małem miasteczku w Ameryce.

Lalo zapoznał się z pewnym młodym Amerykaninem, któremu począł dawać lekcje gimn. styki, ot tak, „dla zabicia nudów". Wkrótce Lalo spostrzegł, że jego uczeń zdolny jest do najbardziej karkołomnych wyczynów akrobatycznych, postanowił więc wskrzesić sławę zespołu Codona i brata Alfreda, zastąpić owym młodym i zręcznym akrobatą Amerykaninem.

Po dwóch latach nieustannych ćwiczeń — Lalo cel swój osiągnął i najsłynniejsi w świecie akrobaci „trójka Codona" rozpoczęli znów swoje popisy, w innej tylko obsadzie, Alfredo i Mia pozostali bowiem w Ameryce, w owem małem miasteczku, dowiadując się o sukcesach i triumfach Lalo i jego nowych partnerów z gazet, telegramów i listów. Wprawdzie dwie osoby zmieniły się w zespole akrobatycznym, ale zawrotne jego wyczyny i nazwa pozostały nadal dla publiczności atrakcją porywającą „trójki Codona".

Alfredo staje się zgorzkniałym i czyni wymówki Mii, że pozostała z nim, posądzając ją, że uczyniła t z litości. Dochodzi do scen gwałtownych. Zmęczona nimi i zniechęcona Mia pewnego dnia chce porzucić Alfreda. Ten strzela do niej, raniąc ją, po czym sam pozbawia się życia. Było to w sierpniu rb.

Ostatnio Lalo z kolei zwichnął sobie ra , łamiąc kość niebezpiecznie. „Trójka Codona" przestała ostatecznie istnieć.

* * *

Niekiedy zespół akrobatów Codona nazywano „akrobatami śmierci". Nazwa ta okazała się stosowną.

W ciągu 10 lat sławy śmierć zebrała istotnie wielkie żniwo.

W 1927 r. czterej akrobaci i trzej wielcy aktorzy zachwycali świat w cyrku i kinie. W 10 lat później: Alfredo Codona i Lya de Putti popełnili samobójstwo, Lilian Leitzel zabiła się, runąwszy z trapezu, Warwick Ward umarł na udar serca, Mia — ranna, a ostatni Lalo — staje się kaleką.

Czy to nie fatalizm?...

Nabożeństwo z kazaniem polskim

transmitowane co niedziela przez radio amerykańskie.

Zjednoczenie Polsko-Rzymsko Katolickie przystąpiło do wielkiej akcji o charakterze zarówno polskim, jak i katolickim. Mianowicie począwszy od dnia 7 listopada br. ze stacji radiowej WHIP, jednej z najsilniejszych w USA, staraniem i kosztem Zjednoczenia nadawana jest co niedziela Msza św. Fakt ten posiada tym większe znaczenie, że po raz pierwszy w historii Polonii amerykańskiej transmitowane jest przez radio nabożeństwo z kazaniem polskim oraz z chórem, śpiewającym pieśni w języku rodzinnym. Nabożeństwa będą transmitowane z kościoła polskiego św. Wojciecha, którego proboszczem jest kapelan Zjednoczenia ks. kan. Kazimierz Gronkowski, od którego też zależy dobór kaznodziei.

Wzrost zastosowania namiastek

w Niemczech.

W prasie niemieckiej ukazały się niedawno interesujące dane o coraz szerszym użyciu niemieckich surowców zastępczych na kolejach Rzeszy. Do kolejnictwa niemieckiego wprowadzono nie tylko takie surowce zastępcze jak wełna sztuczna (do firanek, obicia, itd), lecz nawet w miarę możności metale (aluminium i magnezium zamiast żelaza).

Zaproszenie.

Przygoda z życia Napoleona I.

Dziesięcioletni Napoleon wykazywał już cechy i skłonności, które wróżyły mu dobrą przyszłość. W czasie o którym mową, tj. w roku 1779 uczęszczał on do szkoły wojskowej w Brienne. Do jego najprzyjemniejszych zajęć należało przebywanie w małym ogródku, otoczonym palisadą, dokąd udawał się podczas godzin odpoczynku. Pewnego dnia jednego z jego kolegów dręczyła ciekawość, aby się dowiedzieć po co Napoleon przebywa samotny w ogrodzie. W tym celu wspiął się na płot i zobaczył go zajętego ustawianiem mnóstwa kamieni w wojskowym szyku. Skoro Napoleon zorientował się po szmerze, że jest podpatrywany, odwrócił się i kazał mu natychmiast zniknąć. Ten zamiast usłuchać, zaczął drwić z młodego stratega. Wówczas Napoleon drżąc z gniewu, porwał kamień i rzucił go z taką siłą w czoło kpiarza, że ten ciężko zraniony padł na ziemię.

Dwadzieścia pięć lat później, gdy Napoleon był u szczytu kariery zameldowano mu rano człowieka, który oświadczył, że jest kolegą Cesarza Napoleona ze szkoły wojskowej w Brienne i prosi o łaskę osobistego posłuchania. Już nieraz używali oszuści tego wybiegu, ażeby się do niego dostać, dlatego też Napoleon zażądał nazwiska tego człowieka. Pełniący służbę adiutant dowiedział się, ale samo nazwisko, chociaż było mu znane, nic mu nie przypominało.

„Niech pan jeszcze raz wyjdzie" — powiedział swemu adiutantowi — „i poprosi tego człowieka, czy mógłby opowiedzieć panu jakieś zdarzenie z naszej młodości, któreby mi go mogło przypomnieć".

Adiutant wkrótce powrócił i wyjaśnił, że zamiast odpowiedzi potent wskazał bliznę na swoim czole.

„Ach tak" — zaśmiał się Napoleon. „Teraz przypominam sobie. Teraz wiem, kto to jest. Ta blizna jest zaproszeniem na dzisiaj, które jak wówczas rzuciłem mu na głowę. Niech mu pan powie, że może wejść natychmiast".

Oczywiście rozmowa między obydwoma dawnymi uczniami szkoły wojskowej w Brienne toczyła się tak przyjemnie, jak tylko było możliwe. Gdy „człowiek z blizną" opuszczał gabinet cesarza, oblicze jego promieniało radością.

Samotny żeglarz.

Jean Gau, młody francuski kucharz, opuścił w lipcu port w Nowym Jorku, aby dokonać samotnej podróży żaglówką przez Atlantyk. Przez szereg miesięcy nic nie było słychać o śmiałym żeglarzu. Przed kilku dniami dopiero zjawił się na wodach Gibraltaru i krótko przed celem swej podróży osiadł na mieliźnie tak, że do najbliższego portu musiała go przyholować motorówka angielska.

Ożywione panoptikum.

Pomysłowy wynalazek prawnuka pani Tussaud.

Jak wiadomo, pani Tussaud jest twórczynią gabinetu figur woskowych. Na początku ubiegłego stulecia poleciła ona sporządzić lalki woskowe wybitnych osobistości politycznych, pisarzy, wynalazców i innych przedstawicieli nauki i sztuki, po czym wystawiła całą tę kolekcję na widok publiczny. Zgromadziła ona jednak w swoim gabinecie nie tylko wielkich tego świata, ale również ludzi, którzy swoimi zbrodniami interesowali ludzkość. Panoptikum pani Tussaud znalazło naśladowców we wszystkich stolicach Europy.

Louis Tussaud lata całe pracował nad uruchomieniem tych woskowych figur. Liczący dzisiaj 68 lat prawnuk wielkiej babki zademonstrował w tych dniach jako pierwszy spośród swych modeli, lalkę woskową Shirley Temple. To cudowne dziecko filmu potrafi się w swej woskowej kopii przez kilka minut poruszać, a nawet śpiewać. Tussaud wbudował pomysłowy mechanizm, puszczający w ruch gramofon, który rozgłasza piosenkę śpiewaną przez małą artystkę. Tussaud zamierza obecnie ożywić również inne figury ze swego zbioru i zaopatrzyć je w odpowiednie mechanizmy, tak, że w przyszłości w panoptikum będzie można oglądać poruszające się i przemawiające własnym głosem postacie historyczne.

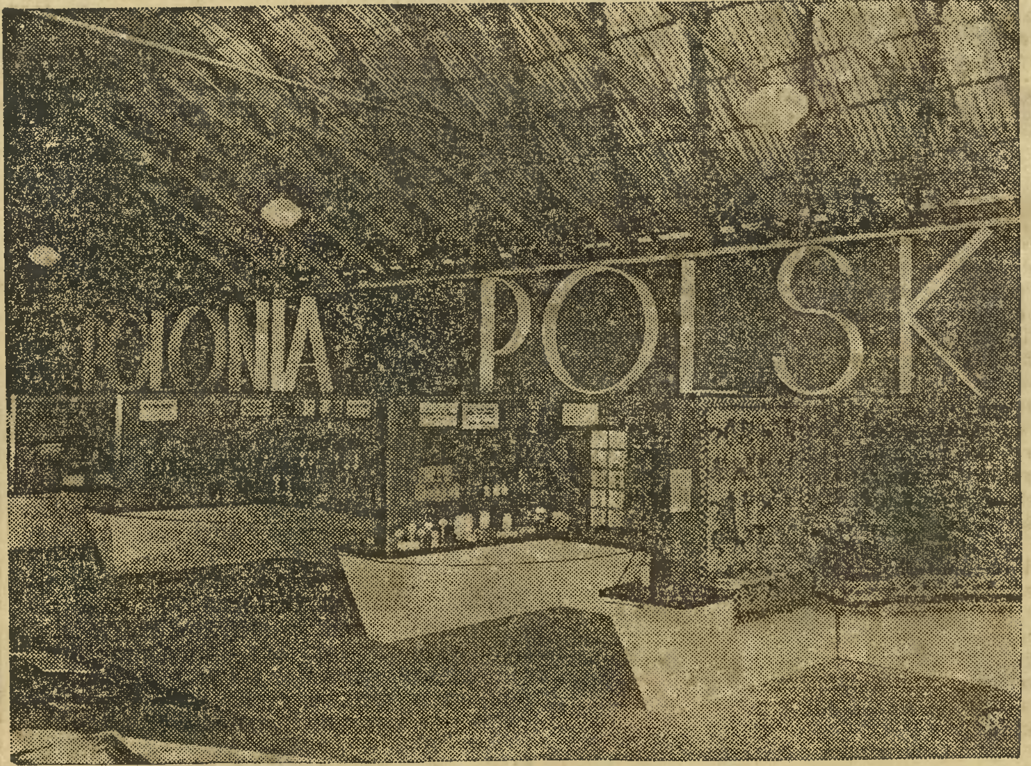
ROWEREM

100 kilometrów na godzinę.

Czy będzie można w bliskiej przyszłości tą samą szybkość osiągnąć na rowerze, którą dzisiaj rozwija samochód? Dzienniki włoskie donoszą o pewnym wynalazku, który wkrótce będzie mógł to marzenie urzeczywistnić. W jednej z fabryk w Kremonie zostanie wypróbowane urządzenie, które zostało wynalezione przez jednego głośnego cyklistę Jeżeli ono zostanie zastosowane do zwykłego roweru, to uda się szybkość tego powolnego środka lokomocji powiększyć proporcjonalnie 5 razy, np. z 15 na 75 km na godzinę. Wynalazca skonstruował jeszcze oprócz tego specjalny typ roweru, który przy zastosowaniu poprzednio wymienionego wynalazku — będzie mógł z łatwością osiągnąć szybkość 100 kilometrów na godzinę.

Wszystkie rekordowe wyniki osiągnąć można naturalnie z tym samym nakładem siły fizycznej, który potrzebny jest dzisiaj do poruszania zwykłych rowerów.

Polska na wystawie w Brazylii.



Na X-ej Międzynarodowej Wystawie Prób w Rio de Janeiro został zorganizowany staraniem Państwowego Instytutu Eksportowego interesujący i bardzo staranny pawilon polski, który pomieścił planowo zgrupowane sksponaty (próbki) przemysłu polskiego i regionalnych wyrobów ludowych. Zdjęcie przedstawia fragment z wnętrza pawilonu polskiego.

Z PROWINCJI.

Zabójstwo w Polskim Brzoziu przed sądem

18 lat więzienia dla zabójcy i uczestników bójki.

Brodnica (r) Przed sądem okr. w Brodnicy toczyła się rozprawa przeciw zabójcy śp. Stanisława Krajnika, Dionizemu Trzcińskiemu, elewowi organisty oraz Marcinowi Szymczakowi, Józefowi Walterowi i Otylii Siudowej, zam. w Polskim Brzoziu pow. brodnickiego.

W dniu 22 sierpnia br. odbywała się w Małym Głęboczku zabawa, w której prócz oskarżonych uczestniczyli śp. Stanisław oraz brat jego Feliks Krajnik. Z zabawy oskarżeni poszli do domu, za nimi zaś udali się bracia Krajnikowie, trzymając się w pewnej odległości od oskarżonych, gdyż spodziewali się z ich strony napaści. W drodze napotkali na grupę oskarżonych. Padł strzał. który trafił denata w nogę. Strzał ten oddał osk. Trzciński. Obaj bracia rzucili się do ucieczki. Trzciński dopadł ich jednak i strzelił do rannego śp. Stanisława w brzuch. Śmierć nastąpiła momentalnie. Brat zabitego ratował się ucieczką.

Jak wykazał przewód sądowy, osk. Siudowa po zabóstwie pochwaliła czyn oraz namawiała do „załatwienia się" z bratem nieboszczyka. Prokurator zażądał dla oskarżonych surowej kary bez zastosowania okoliczności łagodzących. Po zakończeniu przewodu sądowego doszło do ostrej wymiany zdań pomiędzy prokuratorem a obroną.

Sąd po naradzie skazał osk. Trzcińskiego na 12 lat więzienia, Szymczaka na 3 lata, Waltera na 2 lata oraz Siudową na 1 rok więzienia.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Rada Gospodarcza Wielkopolski obraduje.
Nasza dzielnica potrzebuje inwestycyj!

W Poznaniu odbyło się w tych dniach drugie posiedzenie Rady Gospodarczej woj. poznańskiego, które zapoznało licznie zebranych na nim najwybitniejszych przedstawicieli życia gospodarczego naszej dzielnicy z dużym i znamiennym dorobkiem studiów badawczych komitetu wykonawczego Rady.

Zebranie pod przewodnictwem prezesa Rady senatora Bnińskiego odbyło się w sali reprezentacyjnej województwa. Oprócz przedstawicieli życia gospodarczego Wielkopolski wzięli w nim udział także przedstawiciele powiatów, które z dniem 1-go kwietnia przyszłego roku zostaną włączone w okręg administracyjny Wielkopolski. Między innymi przybył na zebranie ks. Bliziński z Liskowa.

Po wstępnym przemówieniu wojewoda Maruszewski stwierdził, że zadaniem Rady jest taka działalność, aby Wielkopolska — wybijająca się w stosunku do innych dzielnic Polski swą kulturą, dorobkiem gospodarczym i doświadczeniem obywatelskim — nie poniosła szwanku przy przestawianiu gospodarki ogólnej jakie dzisiaj państwo nasze tworząc między innymi centralny okręg przemysłowy przeżywa. Zadaniem Rady jest w tym zakresie 1) stawianie postulatów możliwych do wykonania, 2) postanowienie sobie zadań możliwych do wypracowania we własnym zakresie sił naszej dzielnicy.

Nastąpiły bardzo ciekawe referaty, które wykazały ponad wszelką wątpliwość, iż niesłychanie mylnym jest pogląd, z którym często Wielkopolska spotyka się, że nasza dzielnica jest dzielnicą przeinwestowaną względnie, że znajduje się już na takim poziomie gospodarczym i cywilizacyjnym, iż tutaj żadnych inwestycyj nie potrzeba robić. Przeciwnie udowadnia, że nie tylko poziom inwestycyjny Wielkopolski nie jest dziś dostateczny, ale że cały szereg inwestycyj już dawniej dokonanych **znajduje się w stanie zaniedbania a nawet zanika.** Gdybyśmy chcieli streścić wygłoszone na Radzie gospodarczej tezy, moglibyśmy to ująć w skrócie: **„Wielkopolska cofnęła się w ostatnich latach wyraźnie gospodarczo i trzeba dużego wysiłku, aby przywrócić dawniejszy poziom".**

Kapitalny referat wygłosi dyr. Kołodziej streszczając wyniki szczegółowych badań nad programem inwestycji dla Wielkopolski. Wykazały one możliwość wyzyskania surowców znajdujących się na terenie Wielkopolski. Jest tutaj możliwość nie tylko wyzyskania bogatych złóż soli kamiennej, potasowej, węgla brunatnego, ale także **możliwość wyzyskania niewątpliwie znajdujących się w Wielkopolsce złóż ropy naftowej.** Badaniami Rady Gospodarczej sprawa ropy naftowej w Wielkopolsce przechodzi z dziedziny przypuszczeń, domysłów i legend w realną rzeczywistość gospodarczą.

Plan inwestycyjny Wielkopolski przewiduje dalej odnowienie urządzeń technicznych naszych fabryk, które dziś znajdują się w zupełnym zaniedbaniu. Program przewiduje dalej wśród nowych inwestycji budowę chłodni eksportowej, budowę wytwórni lodu sztucznego, stworzenie tuczarni i rzeźni drobiu, rozbudowanie laboratorium chemicznego dla eksportu i stworzenie czyszczalni zboża. Duży nacisk położono na inwestycje w dziedzinie szkół, w dziedzinie elektryfikacji i w dziedzinie unowocześnienia sieci w innych dzielnicach kraju. Sporo uwagi program poświęca także potrzebie inwestycji miejskich (rzeźnie, gazownie, elektrownie itd.)

Dyrektor Maringe referował szczegółowo projekt inwestycji w dziedzinie wsi, stwierdzając tutaj znowuż, że ostatnie lata przyniosły ogromny upadek czy to inwestycji drenarskich, łąkarskich, czy też leśnych. Referat o stosunku Wielkopolski do centralnego okręgu przemysłowego wygłosił w końcu dyrektor Biura Planowania przy panu wicepremierze p. Malessa.

Wynik obrad ujął prezes Jan Morawski w formie wniosku dla komitetu wykonawczego Rady, aby 1) zestawiono wartość gospodarczą i finansową życia gospodarczego Wielkopolski w tej chwili, 2) aby ustalono szczegółową hierarchię potrzeb dla stopniowej realizacji planu inwestycyjnego.

Przydział walut na wyjazd do Niemiec.

Jak podaje tyg. „Polska Gospodarcza" (zesz. 47 z dn. 20 bm.), osoby wyjeżdżające do Niemiec w sprawach handlowych będą mogły obecnie wywozić czeki, lub listy kredytowe Polskiego Instytutu Rozrachunkowego, płatne z należności tej instytucji w Niemczech oraz niemieckie pieniądze srebrne według następujących norm: 1) czeków (listów kredytowych) Państwowego Instytutu Rozrachunkowego — do kwoty 100 zł na każdą osobę, i na każdy dzień pobytu w Niemczech, zadeklarowanego przez wnioskodawcę, jednak jednorazowo nie więcej od sumy, przypadającej na pobyt 4-tygodniowy; 2) niemieckich pieniędzy srebrnych do kwoty 30 RM od osoby przy każdorazowym wyjeździe do Niemiec. Osobom przebywającym w sprawach handlowych w Niemczech dłużej niż pierwotnie zamierzali, może ten bank dewizowy, który dokonał przydziału dewiz, przed wyjazdem tych osób, przydzielić i wysłać w czekach (w listach kredytowych) Państwowego Instytutu Rozrachunkowego dalszą kwotę w granicach powyższych norm. Osoby wyjeżdżające do Niemiec w sprawach innych, niż handlowe, będą mogły wywozić za granicę akredytywy (przekazy), wystawione przez Bank Polski — do wysokości kwoty 750 RM w ciągu miesiąca kalendarzowego na każdą osobę, legitymującą się osobnym paszportem zagranicznym, lub na jeden paszport zagraniczny. Ponadto każda osoba, korzystająca z powyższego przydziału waluty, może nabyć i wywieźć jeszcze 30 RM w niemieckich pieniądzach srebrnych w okresie miesiąca kalendarzowego.

Projekty elektryfikacji woj. poznańskiego.

Na plenarnym zebraniu oddziału poznańskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich podniesiona została sprawa elektryfikacji Wielkopolski na podstawie prac komisji elektryfikacyjnej.

Według opracowanego projektu, za punkt zasilenia ośrodka elektryfikowanego może wchodzić w rachubę tylko elektrownia poznańska, której moc należałoby zwiększyć i zainwestować budowę 5 linii przesyłowych o **napięciu 30 tys. wolt.** Koszt budowy tej linii wyniosłby około **4,8 miln. zł.** Poszczególne linie przesyłowe zostałyby według projektu połączone przy pomocy linii rozdzielczych o sile 15 tys. wolt na poszczególne powiaty. Z linii rozdzielczych moc elektryczna przechodziłaby do linii lokalnych o niskim napięciu. Jeśli chodzi o czasokres budowy, to na linie przesyłowe przewiduje się 4 lata, na resztę zaś prac elektryfikacyjnych dalszych 5 lat pracy.

Zdając sobie sprawę, że żadne z prywatnych przedsiębiorstw krajowych nie podjęłoby się realizacji projektu **wymagającego wkładów około 37 miln. zł,** projektodawcy liczą na subwencje samorządu terytorialnego. Część kosztów budowy podstacji przesyłowej centralnej w Poznaniu miałoby pokryć starostwo krajowe, pozostałe zaś obciążenia rozłożone zostałyby na poszczególne wydziały powiatowe.

Liberalizacja obowiązujących przepisów dewizowych.

W Dzienniku Ustaw R. P. z dn. 19 bm. ogłoszone zostało rozporządzenie ministra skarbu w sprawie pożyczek uzyskiwanych z zagranicy przez obywateli polskich oraz przedsiębiorstwa i instytucje.

Rozporządzenie to jest ważnym krokiem w kierunku liberalizacji obowiązujących przepisów dewizowych, otwiera ono bowiem **transfer dla obsługi wszystkich nowootrzymanych pożyczek zagranicznych.** Nie będą wymagały uzyskania zezwolenia na przekazanie za granicę kwoty, przeznaczone na zwrot pożyczek, otrzymanych od cudzoziemców po wejściu w życie omawianego rozporządzenia, jak również kwoty tytułem zapłaty odsetek od takich pożyczek. Zezwolenia na tego rodzaju transfer nie będą wymagane, jeżeli spłata odsetek i kapitału dokonana będzie za pośrednictwem Banku Polskiego lub któregokolwiek banku dewizowego.

St. Szukalski, Bydgoszcz.
Notowania z ostatnich dni za 100 kg.
Bydgoszcz, dnia 18 listodada 1937 r.

Koniczyna czerwona 130,00—150,00; Koniczyna szwedzka 180,00—2[illegible]0,00; Koniczyna biała 170,00—190,00; Koniczyna żółta w łuskach 34,00—38,00; Koniczyna żółta odłuszczona 58,00—63,00; Przelot 00,00—00,00; Rajgras angielski 90,00—95,00; Tymotka 22,00—25,00; Seradela 00,00—00,00; Wyka latowa 32,00—35,00; Wiczka zimowa 50,00 55,00; Peluszka 23,00—25,00; Groch Wiktoria 23,00—25,00; Groch polny 26,00—28,00; Groch zielony 22,50 24,00; Rzepak zimowy 55,00—57,00; Rzepik letni 65,00—70,00; Rzepik zimowy 51,00—52,50, Siemię lniane 47,00—49,00 Len 00,00—00,00; Mak niebieski 75,00—7[illegible],00; Mak biały 100,00—120,00; Łubin żółty 13,25—13,75; Łubin niebieski 12,50—13,25 Gorczyca 36,00—38,00; Tatarka 20,00—22,00; Konopię 00,00—00,00.

Wzrost produkcji w Polsce
był większy niż w innych krajach.

Instytut Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen charakteryzuje sytuację gospodarczą w Polsce w trzecim kwartale 1937 r. w sposób następujący:

Stopa przyrostu produkcji w kwartale trzecim br. była nieco niższa, niż w kwartałach poprzednich, co było wywołane wpływami natury międzynarodowej.

Wzrost produkcji w Polsce w roku bieżącym w porównaniu z rokiem ubiegłym był większy w Polsce, niż przeciętnie w innych krajach
ze względu na jego opóźnienie, zaś dość powszechne osłabienie tempa wzrostu w okresie sprawozdawczym spowodowały czynniki ogólne: załamanie się zwyżkowego ruchu na rynku światowym. Silna zwyżka cen (w Polsce ponadto oczekiwanie podniesienia cen żelaza w drugim kwartale) spowodowała gromadzenie zapasów, co spowodowało rozmiary produkcji. Spadek cen przeciął te zakupy, odbywała się raczej likwidacja nadmiernie powiększonych zapasów.

Produkcja dóbr wytwórczych wzrosła nieco słabiej (z 88.4 do 90.2), niż wytwórczość dóbr konsumcyjnych (z 79.2 do 82.6); w ten sposób dotychczasowe tendencje rozwoju produkcji zostały odwrócone. Koniunkturalny wzrost dochodów doprowadził do zwiększenia konsumcji, w szczególności na terenie wsi, a także mas ludności miejskiej.

Rozmiary ruchu inwestycyjnego wzrastały nadal, jakkolwiek **w tempie nieco słabszym,** przy czym wzrost odbył się również w sferze inwestycyj publicznych. Inwestycje maszynowe w przemyśle bardzo znaczne w poprzednich kwartałach, wykazały **dalszy wzrost,** odpowiadający wzrostowi produkcji w ogóle, osiągając zresztą **poziom aż o 31 procent wyższy, niż w tym samym okresie r. ub.** Inwestycje maszynowe w rolnictwie zmniejszyły się dość znacznie, skutkiem zapewne ustania zwyżkowego ruchu cen zbóż, pozostając jednak na poziomie **o 45 proc. wyższym, niż w r. ub.** Ogólny wskaźnik inwestycyj maszynowych nie zmienił się w okresie sprawozdawczym, osiągając **poziom 55.9 przy podstawie 1928 = 100.**

Ostry spadek cen surowców na rynku światowym odbił się również na ruchu cen w kraju. Wskaźnik cen surowców i półfabrykatów skartelizowanych podniósł się nieznacznie (o 3 proc.) ze względu na wzrost cen żelaza, tak że ogólny wskaźnik cen surowców i półfabrykatów obniżył się tylko o 2 procent. Ceny wyrobów gotowych pozostały na ogół bez zmiany.

Zmiany cen artykułów rolnych odbywały się znacznie mniej równomiernie.

Ogółem wskaźnik cen artykułów sprzedawanych przez rolników obniżył się w ciągu kwartału o 3 procent, lecz po usunięciu normalnej tendencji sezonowej wskazuje **wzrost o 4 procent.**

Wskaźnik kosztów utrzymania, będący elementem w pewnym stopniu wyznaczającym wysokość płac, **utrzymał się na ogół na poziomie niezmienionym,** jedynie wskaźnik kosztów utrzymania rodzin pracowników umysłowych **podniósł się o 1 procent.** Poziom płac roboczych wykazywał w dalszym ciągu tendencję zwyżkową.

Silny przyrost wkładów w bankach, jaki cechował okres poprzednich dwóch kwartałów, utrzymał się jako cecha dominująca w sytuacji rynku pieniężnego również i w kwartale sprawozdawczym.

W przeciwieństwie do poprzedniego okresu banki wykorzystały przyrost wkładów dla rozszerzenia tej działalności kredytowej. Zwiększona została działalność dyskontowa (głównie Państwowy Bank Rolny) oraz wzrosły pożyczki terminowe.

Rozwój produkcji przemysłowej, podobnie jak i w poprzednich dwóch kwartałach, odbywał się bez większego nacisku na instytucje finansowe, czerpiąc wciąż jeszcze w pewnej mierze z własnych zwalnianych, w miarę poprawy koniunktury, rezerw kasowych. Niemniej jednak wzrost kredytów jest faktem dość charakterystycznym.

Wzrost użycia nawozów sztucznych.

W sezonie jesiennym br. zużycie nawozów sztucznych w Wielkopolsce zwiększyło się nadal. Wypłynęło na to z jednej strony wzmożona siła kupna rolnictwa, w konsekwencji podniesienia się cen produktów rolnych, z drugiej strony skonstatowana w ciągu ostatnich dni większa odporność na złe warunki atmosferyczne ozimin dobrze zasilonych nawozami sztucznymi. Poza tym wzrastająca z roku na rok uprawa międzyplonów wzmaga niewątpliwie również potrzebę wydatniejszego uzupełnienia nawozami pomocniczymi wyciągniętych z gleby składników pokarmowych.

Zaopatrywanie rolnictwa odbywało się za wyjątkiem tomasyny wyłącznie nawozami wyprodukowanymi w kraju. Na początku sezonu jesiennego dostawa nie napotykała na żadne trudności, dopiero we wrześniu nastąpił znaczny brak nawozów fosforowych ciężko rozpuszczalnych, w formie tomasyny i supertomasyny. Wobec tego podjęto dostawy większej ilości łatwo rozpuszczalnego superfosfatu. Wobec braku supertomasyny w zakładach azotowych w Chorzowie, nastąpiły przerwy również w dostawie supertomasyny azotniakowanej, natomiast kainitów i soli potasowych na składnicach nie zabrakło. Wzrost zużycia ich w stosunku do analogicznego okresu roku ub. **szacuje się na około 30%.**

Produkcja benzyny z drzewa.

Jak donosi prasa szwedzka w Perstop została wybudowana fabryka, która według nowego wynalazku, rozpocznie produkcję benzyny z drzewa. Po wieloletnich pracach doświadczalnych, metoda wydobycia benzyny z drzewa została tak dalece opracowana, że można już obecnie przystąpić do masowej fabrykacji. Surowiec fabrykacyjny stanowi pośledniego gatunku drzewo, odpadki z tartaków i fabryk celulozy przy pewnej domieszce węgla drzewnego i innych. Produkcja pozwala **na zamianę 35% używanego surowca na materiały pędne i oleje.** Produkcja benzyny z drzewa zostanie w Szwecji rozpoczęta na wiosnę na większą skalę.

Poszukiwania rudy żelaznej w powiecie koneckim.

Prowadzone od dłuższego czasu poszukiwania rudy żelaznej na terenie majątku Chlewiska, pow. koneckiego, dały pozytywne wyniki, gdyż znaleziono rudę w 3 otworach. Pokłady sięgają do głębokości 30 metrów i należą do wysokoprocentowych rud. Jednocześnie rozpoczęto poszukiwania na terenie dóbr Końskie-Wielkie. Prowadzone poszukiwania geologiczne na terenie pow. koneckiego powinny dać pomyślne wyniki, należą bowiem do okręgu, w którym według przypuszczeń są spore zapasy rudy żelaznej.

Wzmożony wywóz cebuli.

W roku bieżącym zaznaczył się wzmożony eksport cebuli z Polski za granicę. Zainteresowanie importerów zagranicznych cebulą polską powstało m. in. na skutek trudności otrzymania cebuli hiszpańskiej, wobec wojny domowej, toczącej się w tym kraju.

W ostatnich tygodniach wywieziono z Polski kilkanaście wagonów cebuli, przy czym Spółdzielnia Warzywników Warszawskich eksportowała ten artykuł głównie do Anglii i Finlandii. Eksport ten trwa nadal, wykazując w dalszym ciągu mocną tendencję.

Wydawnictwa gospodarcze.

„Ekonomista". Tom III 1937 r. Treść tomu III. I. Artykuły: 1) problemat złota — Friedrich A. v. Hayek, 2) Polityka cen a dochód społeczny — Adam Heydel, 3) Logika i doświadczenie w ekonomii politycznej — Michał A. Heilperin, 4) Zagadnienie najkorzystniejszego stosunku między gospodarstwami wiejskimi różnych rozmiarów w polskiej literaturze naukowej — Antoni Żabko-Potopowicz, 5) W sprawie optimum gęstości zaludnienia w Polsce — Rajmund Buławski. II. Rozbiory i sprawozdania: 1) R. F. Harrod: The Trade Cycle — A. Tom, 2) Friedrich Sarow: Offenmarktpolitik zur Konjunkturregelung — L. Nadel, 3) F. Friedman: Dzieje żydów w Łodzi i Wirtschaftliche Umsichtungsprozesse in der polnischen Judenschaft; E. Ringelbaum: Projekty i próby przewarstwowienia żydów — N. Gąsiorowska, 4) Tadeusz Bernadzikiewicz: Mała reforma etatyzmu — J. Wiśniewski. III. Komunikaty i sprawozdania. Cena tomu 6 zł. W prenumeracie 5 zł

Z Wielkopolski i Pomorza

NASI SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

Inowrocław.

Biblioteka miejska czynna jest codzień nie od godz. 17 do 18. w soboty od 17 do 19.

Biblioteka Tow. Czytelni Ludowych mieszcząca się w Domu Katolickim przy ulicy Plebanka, otwarta jest codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godz.ny 17-19 tej.

— **Biblioteka Kolejow. Przysp. Wojsk.** w świetlicy „**Ogniska**" przy ul. Magazynowej otwarta w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17 do 19 tej.

Karetka sanitarna, tel. 276, czynna dzień i w nocy.

Nocny dyżur pełnei apteka „Pod Orłem"

Repertuar kin:

Słońce: „Hrabina Władinow".
Stylowy: „W. Z. 6 nie wyładował".
Świt: „Pani minister tańczy".
Mątwy: „Sonata księżycowa" i „Hotel Savoy".

— **Kronika policyjna.** Konopa Jan (Środnia 5-6) doniósł do tut. komisariatu o kradzieży roweru wartości 100 zł na szkodę Knasta Zbigniewa z Inowrocławia. — Puszkę śledzi wartości 9 zł skradziono kupcowi Langnerowi z Inowrocławia. — 4 m rury wodociągowej wartości 15 zł skradziono na szkodę Słowińskiej Pelagii (Cegielna 7). — Trando Łucja (Piłsudskiego 57) doniosła o dokonaniu kradzieży 10 ctr. węgla wartości 22 zł. — Na szkodę komornika sądowego Kasiułkiewicza (Marii Konopnickiej 4) dokonano kradzieży roweru wartości 100 zł. — Płaszcz męski wartości 25 zł skradziono Adamowi Miławskiemu (Poznańska 13) — Drogowski Stanisław zameldował w komisariacie kradzież jednej lampy do lutowania wartości 30 zł.

Odznaczenie. Urzędnik kolejowy p. Waliński Franciszek (Świętokrzyska) został odznaczony medalem niepodległości.

Spółdzielnia „Kredyt" w Inowrocławiu. Z inicjatywy Tow. Polsko-Chrz. Kupców zwołano organizacyjne zebranie spółdzielni „Kredyt", która odbyła się w soli hotelu „Bast". Zebranie zagaił i przewodniczył mu prezes p. Kaźmierczak. Przed licznie zgromadzonym kupiectwem wygłosił referat p. radca Domański, dyrektor spółdzielni „Kredyt" w Poznaniu. Referent omówił zalety sprzedaży ratalnej oraz przedstawił działalność spółdzielni poznańskiej. Techniczne strony spółdzielni omówił członek zarządu Tow. Polsko-Chrz. Kupców p. Zbigniew Knast, po czym odczytał projekt statutu inowrocławskiej spółdzielni z ogr. odp. „Kredyt". Zebrani jednogłośnie postanowili założyć spółdzielnię „Kredyt". Na miejscu 20 kupców zgłosiło swoje udziały po 50 zł. Spółdzielnia rozpocznie swą działalność 1 stycznia 1937 r. Do rady nadzorczej wybrano pp. Kaźmierczaka, Szonerta, Dziocha, Kempskiego, Grześkowiaka, L. Kisielnickiego. Wyborem zarządu zajmie się rada nadzorcza.

—::—

NAKŁO n/Not. (kp) Zuchwałej kradzieży dokonano 18 bm. około godz. 8,30 rano w pokoju czeladników rzeźnickich p. Majsnerowicza w Nakle (ul. Dąbrowskiego), gdy ci zajęci byli w warsztacie. Skradziono na szkodę A. Rohlofa 2 ubrania i marynarkę wartości 250 zł, na szkodę W. Dworniczaka garderobę wartości 200 zł i na szkodę M. Schotta płaszcz i ubranie wartości 175 zł.

Podajemy do wiadomości, że w pierwszej serii odbędą się w Nakle następujące odczyty publiczne, urządzane staraniem Uniwersytetu Poznańskiego: 28 bm.: prof. U. P. dr Józef Kostrzewski „Zatopiona wieś prasłowiańska w Biskupinie"; 5 grudnia prof. U. P. dr Kazimierz Tymieniecki „Narodziny polskiego nacjonalizmu"; 12 grudnia: prof. U. P. dr Tadeusz Grabowski „Współczesna literatura polska. Odczyty będą się odbywały o godz. 17,30 w auli gimnazjum państwowego. Wstęp dla dorosłych 30 gr, dla młodzieży i wojskowych niższych stopni 15 gr.

Zmarł tu po długich i ciężkich cierpieniach 35-letni śp. Stefan Adamczewski, długoletni sekretarz miejscowego koła Zw. Inwalidów Woj., który niestrudzenie bronił praw inwalidów, wdów i sierot i cieszył się w kołach inwalidzkich niezwykłym wprost zaufaniem. Władze związkowe odnosiły się do śp. Adamczewskiego, który regularnie brał udział w wszystkich zjazdach krajowych Z.I.W. jako delegat nakielskiego koła, z wielkim szacunkiem. Cześć pamięci!

GĘBICE. (mk) Na ostatnim ezbraniu T. G. Sokół na wniosek dha prezesa Łagiewskiego uchwalono zorganizować oddział Sokoła konnego. Naczelnikiem wybrano p. Chudzińskiego Józefa z Różanny.

MOGILNO. (mk) Do kiosku przy ul. Kausa wstąpili na piwo rolnicy Furdal i Molla z Wszedni. Kiedy Molla zamierzał zapłacić rachunek i wyjął banknot 100-złotowy, Furdal chwycił banknot i zbiegł. Sąd skazał Furdala na karę 6 miesięcy więzienia.

TRZEMESZNO. Dowiadujemy się, że wójt p. Zawalicz-Mowiński z Kierzkowa nie przyjął ofiarowanej mu godności prezesa powiatowego Ozonu.

GNIEZNO. (fb) Srebrnym krzyżem zasługi odznaczony został zawiadowca tut. stacji kol. i radny miasta p. Wojciech Krause. Brązowy krzyż zasługi otrzymali pp.: Dyament St., Gruszczyński H., Kabaciński W., Snopkiewicz Br., Budziak K., Chraplewski J., Frąckowiak J., Janowski I., Jóźwiak I., Kaczmarek P., Kowalski P., Pieczyński M., Tomczak Fr., Trawka St., Wolski I., Gerigk Fr., Knitter J., Wysocki A. i Zbanyszek, wszyscy z Gniezna oraz pp. Janowicz z Wiekowa, Połaszewski z Borzątwi, Woźniak z Ruchocinka i Szalbierz W. z Żydowa.

— Srebrne gody małżeńskie obchodził w dniu 20 bm. długoletni pracownik zakładów miejskich p. Fr. Stasiński ze swą żoną Pelagią z Jaksów, zam. przy ul. Dalkowskiej 21.

— W świetlicy urzędu pocztowego odbyło się walne zebranie Związku Pracowników Poczt i Telegr. Obrady zagaił p. Kryśiński, oddając przewodnictwo zebrania w ręce prezesa okręg. p. Sasa. Po sprawozdaniach zarządu wygłosił prezes okręgowy referat, po czym dokonano wyboru nowego zarządu, do którego weszli: p. Józef Kryśiński jako prezes, p. Wróblewski w-prezes, p. Biegała Leon sekretarz, p. Janicki skarbnik, p. Górski i Grząszczak członkowie zarządu. Do komisji rew. wybrano pp. Kuleszkę, Hantkego i Neumanna.

— W Małachowie pod Gnieznem urodziło się małżonkom Grześkowiakom 12 dziecko. Z tej okazji otrzymał nowo narodzony synek od Pana Prezydenta R.P. podarek w postaci książeczki oszczędnościowej PKO na kwotę 50 zł.

CHODZIEŻ. (ar) Sąd okr. z Poznania pod przew. s. o. dr. Woźniaka na sesji wyjazdowej w Chodzieży skazał za znieważę wł. restauracji w Piotronkach p. Gertrudy Ristau i pobicie kijami bilardowymi jej męża, 22-letniego Tadeusza Maślankę z Adolfowa i Antoniego Wiśniewskiego na 7 miesięcy więzienia i koszty postępowania, a 16-letniego Bronisława Firleja ze Studźców na umieszczenie w zakładzie poprawczym. Z uwagi na młody wiek i dotychczasową niekaralność zawiesił sąd wykonanie kary dwom pierwszym na przeciąg 4 lat, a Firlejowi na przeciąg 3 lat.

— Na terenie Chodzieży ukonstytuował się lokalny komitet obywatelski do walki z bezrobociem. Przewodniczącym komitetu został p. burmistrz Kappe, a sekretarzem p. Pawłowski.

Zabójstwo w Polskim Brzoziu przed sądem

18 lat więzienia dla zabójcy i uczestników bójki.

Brodnica (r) Przed sądem okr. w Brodnicy toczyła się rozprawa przeciw zabójcy śp. Stanisława Krajnika, Dionizemu Trzcińskiemu, elewowi organisty oraz Marcinowi Szymczakowi, Józefowi Walterowi i Otylii Siudowej, zam. w Polskim Brzoziu pow. brodnickiego.

W dniu 22 sierpnia br. odbywała się w Małym Głęboczku zabawa, w której prócz oskarżonych uczestniczył śp. Stanisław oraz brat jego Feliks Krajnik. Z zabawy oskarżeni poszli do domu, za nimi zaś udali się bracia Krajnikowie, trzymając się w pewnej odległości od oskarżonych, gdyż spodziewali się z ich strony napaści. W drodze napotkali na grupę oskarżonych. Padł strzał, który trafił denata w nogę. Strzał ten oddał osk. Trzciński. Obaj bracia rzucili się do ucieczki. Trzciński dopadł ich jednak i strzelił do rannego śp. Stanisława w brzuch. Śmierć nastąpiła momentalnie. Brat zabitego ratował się ucieczką.

Jak wykazał przewód sądowy, osk. Siudowa po zabójstwie pochwaliła czyn oraz namawiała do „załatwienia się" z bratem nieboszczyka. Prokurator zażądał dla oskarżonych surowej kary bez zastosowania okoliczności łagodzących. Po zakończeniu przewodu sądowego doszło do ostrej wymiany zdań pomiędzy prokuratorem a obroną.

Sąd po naradzie skazał osk. Trzcińskiego na 12 lat więzienia, Szymczaka na 3 lata, Waltera na 2 lata oraz Siudową na 1 rok więzienia.

NOWE. (t) Złote gody obchodzili 22 bm. małżonkowie Franciszek i Marianna Mikowscy, zam. przy ul. Kolejowej.

— Dzięki poprawie w miejscowym przemyśle meblowym wzrasta też liczba zatrudnionych pracowników. Uczniów stolarskich jest obecnie tak dużo, iż trudno o ich pomieszczenie na wykładach wieczornej szkoły dokształcająco-zawodowej. Zarząd miejski stoi przed koniecznością rozbudowy tej szkoły przez utworzenie jeszcze jednej klasy.

ŚWIECIE. (t) Rozbudowano miejską sieć wodociągową przez ułożenie rur wodociągowych do nowej ulicy miasta, jaką jest ul. Chmielniki. Dołączenie tej części miasta do sieci wodociągowej było koniecznością, której obecnie uczyniono zadość. Przy robotach rozbudowy sieci zatrudniono sporo ludzi.

WEJHEROWO. Kino Casino wyświetla: „Wierna rzeka", film polski; Apollo: „Moja gwiazdeczka".

— W Tow. Rob. Kat. ks. prał. Roszczynialski wygłosił referat o historii Pomorza od czasów jagiellońskich do chwili dzisiejszej. Zebranie odbyło się w atmosferze szczerze braterskiej, to też ks. prałat przy obiecał na następnym zebraniu także wygłosić odpowiedni referat.

WIĘCBORK. (wt) 18 bm. odbyło się w sali parafialnej zebranie KSMŻ przy udziale asyst. kościelnego ks. dziek. Wilmowskiego. Zebranie zagaiła dh. prezeska Kowalska hasłem „Sprawie służ". Referat o treści religijnej p. „Wpływy świata zewnętrznego", wygłosił ks. dziekan Wilmowski. Następnie omawiano sprawy organizacyjne.

— Przed tut. sądem grodzkim niej. Feliks Wąsikowski z Koronowa odpowiadał za różne drobne kradzieży w 3 wypadkach, popełnione na szkodę parobków z Wielowicza i Peperzyna, za co został skazany na łączną karę więzienia przez jeden rok.

— 19 bm. wskutek pośliźnięcia złamał sobie nogę powyżej stopy robotnik Franciszek Migawa, zatrudniony w firmie J. Bracka. Przewieziono go do szpitala.

CHOJNICE. (s) W sobotę 20 bm. odbyło się u p. Urbana zebranie pow. kom. FOM, któremu przewodniczył p. poseł Stamm. P. wicestarosta Biedrzyński zdał sprawozdanie, z którego wynikało, że społeczeństwo pow. chojnickiego zebrało na cele dozbrojenia armii 51.000 zł. Jednocześnie uchwalono kontynuować dalszą zbiórkę i ufundować 3 armatki przeciwpancerne. Dodatkowo postanowiono ufundować tut. baonowi sztandar jako dar społeczeństwa pow. chojnickiego, tucholskiego i sępoleńskiego. Uroczystość wręczenia sztandaru, na którą zaprosi się marsz. Śmigłego Rydza i Prezydenta RP nastąpi już na wiosnę przyszłego roku.

SKÓRCZ. (jw) We wiosce Byłyczek koło Skórcza zaginął uczeń szewski Ważny. Udał się on rowerem do Skórcza, gdzie odbywał naukę i stamtąd nie wrócił. Wszczęto poszukiwania.

— W Skórczu założono koło b. uczestników strajku szkolnego w r. 1906/7. Do zarządu koła weszli: kier. szkoły Sobacki prezes, Wł. Lange zast., Kleszczewski Feliks sekretarz, Stan. Wiklendt skarbnik.

SĘPOLNO KRAIŃSKIE. (w) W dniu 19 bm. przejął nowy starosta pow. sępoleńskiego p. mgr Robakowski z Bydgoszczy w obecności inspektora wojewódzkiego p. Galotzy z Torunia z rąk odchodzącego do Tucholi dotychczasowego starosty p. Jana Ornassa włodarstwo nad powiatem.

— Młodzież męska zrzeszona w KSM obchodziła święto swego patrona św. Stanisława Kostki uroczyście. Święto patronalne poprzedziły trzydniowe rekolekcje. Nauki rekolekcyjne wygłaszał ks. Piątkowski. W samo święto udał się oddział do kościoła. Mszę św., podczas której młodzież przystąpiła gremialnie do Stołu Pańskiego, odprawił długoletni proboszcz parafii ks. radca Grudziński, podniosłe zaś kazanie wygłosił ks. Piątkowski. Piękne pienia na cześć św. Stanisława Kostki wykonał chór oddziału żeńskiego KSM. Po nabożeństwie odbyło się w Domu Katolickim krótkie zebranie uroczystościowe, które zagaił prezes oddziału p. L. Czerwiński, po czym zabrał głos p. rektor Kalinowski, prezes DAK, który w dłuższym przemówieniu wskazał zebranym nabliższe cele: dążenie do urzeczywistnienia katolickich zasad społecznych jako podstawy do socjalnej przebudowy świata. Wieczorem odbyła się w wypełnionej po brzegi obszernej sali Domu Kat. uroczysta akademia, którą zagaił asystent kościelny oddziału i wielki przyjaciel młodzieży ks. Piątkowski, wygłaszając zarazem dłuższy referat na temat: Budujmy Polskę Chrystusową", przy czym uwypuklił zadania młodzieży w tej pracy. Piękną deklamacją okolicznościową wygłosił p. Grabowski. Następnie druhowie odegrali z wielką brawurą 3-akt. komedię J. Nałęcza pt. „Komunista spadkobiercą". Młodzi aktorzy wywiązali się ze swego zadania bardzo dobrze, za co rozbawiona komedią publiczność nagrodziła ich burzą oklasków. Podkreślić należy, że przebieg „Święta młodzieży" był bardzo podniosły i cieszył się należytym zrozumieniem całego społeczeństwa.

WĄBRZEŹNO. Kino „Słońce" wyświetla film pt. „Sto pociech".

— Miejscowe T. G. Sokół utworzyło nową sekcję sportową, mianowicie sekcję bokserską. Zgłoszenia do sekcji przyjmuje się w hali gimnastycznej powsz. szkoły żeńskiej w każdy wtorek i piątek o godz. 7,30. W te dni odbywają się treningi.

— W ub. środę w sali gimnastycznej przy szkole powszechnej żeńskiej odbyło się przy udziale przedstawicieli władz, urzędów oraz cechów rzemieślniczych uroczyste otwarcie kursów dla młodzieży przedpoborowej. Uroczystego otwarcia kursu, który zgromadził 120 przedpoborowych, dokonał starosta powiatowy.

— W sali posiedzeń rady miejskiej odbyło się organizacyjne zebranie powsz. komitetu pomocy zimowej bezrobotnym, któremu przewodniczył p. star. Kalkstein. Na zebranie przybyło 76 przedstawicieli wszystkich warstw społecznych. W skład wydz. wykonawczego weszli pp. star. pow. Kalkstein, ks. prob. Zaremba i Płócieniak. Poza tym wybrano szereg sekcyj. Do komisji rew. weszli ks. dr Łęgowski przew., zast. notariusz dr Ostrowski, członkowie: mec. Chwiećko, nacz. poczty Wiśniewski i Skrzypczak.

TCZEW. (as) We wtorek 22 bm. st. przetokowy PKP p. Paweł Ponierski z małżonką swą Anną z domu Zgoda, stali czytelnicy „Dziennika Bydgoskiego", zam. w Tczewie przy ul. Sobieskiego 9, obchodzą uroczystość 25-lecia wspólnego i przykładnego pożycia małżeńskiego. Ad multos annos!

STAROGARD. (jw) Stow. „Rodzina Policyjna" urządziła zbiórkę uliczną i domową na rzecz dożywiania dzieci bezrobotnych. Zebrano kwotę 117,34 zł.

W dniu 19 bm. doszło do kłótni pomiędzy Brunonem Klarowskim i Ottonem Gedzierskim ze Starogardu. W czasie kłótni Klarowski dobył noża i pchnął nim Gedzierskiego tak silnie, że ten upadł na bruk i doznał złamania prawego przedramienia. Sprawą zainteresowała się policja.

— Herszt bandy amatorów cudzych rowerów, Leon Zieliński ze Starogardu, odpowiadał znowu za kradzież 2 rowerów, dokonaną tym razem na szkodę Wincentego Piątkowskiego z Barłożna. Zieliński otrzymał półtora roku więzienia. Jego wspólnik Gliński Jan z Rożentala skazany został na rok więzienia.

Grudziądz.

Pogotowie pożarnicze tel. 11-11.

Nocny dyżur pełni Apteka pod Lwem, Pańska, tel. 2040.

Repertuar kin:

Apollo: „Znachor".
Gryf: „Szesnastolatka".
Orzeł: „Daniel Boone".

Kalendarzyk teatralny. Wtorek 23 bm. godz. 20: „Jutro niedziela", głośna sztuka spółki autorskiej Adlera i Perutza w wykonaniu zespołu Teatru Ziemi Pomorskiej.

Srebrne gody małżeńskie. W dniu 17 bm. obchodzili pp. Fr. Kuszelowie, zam. przy ul. Narutowicza 12, uroczystość srebrnych godów małżeńskich. Mszę św. na intencję jubilatów odprawił w kościele św. Krzyża ks. prob. Klunder. Na chórze śpiewał chór kościelny „Dzwon" pod batutą p. dyr. Smoczyńskiego. Do licznych życzeń, jakie szanowni jubilaci — którzy są długoletnimi abonentami „Dziennika Bydgoskiego" — w dniu uroczystości, otrzymali, przyłącza się również redakcja grudziądzkiego oddziału „Dziennika Bydgoskiego".

Wypadł z tramwaju i omal się nie zabił. W ub. sobotę ok. godz. 20,45 do tramwaju nr 13, jadącego w stronę dworca, wsiadł na placu 23 Stycznia budowniczy i prezes Pomorskiej Izby Rzemieślniczej p. Piotr Jakubowski (Moniuszki 21). Według opowiadania jednego ze świadków, budowniczy Jakubowski, stojąc na tylnej platformie, pośliznął się w pewnym momencie tak fatalnie, że wyleciał z jadącego tramwaju. Skutki nieszczęśliwego wypadku okazały się dość poważne. Budowniczy uderzył głową o bruk, odnosząc kontuzję. W stanie bezprzytomnym przewieziono rannego do mieszkania, gdzie udzielono mu pomocy lekarskiej. W ciągu niedzieli stan zdrowia budowniczego Jakubowskiego uległ lekkiej poprawie.

— **Z działalności Kasy Bezprocentowych Pożyczek w Grudziądzu.** W ratuszu odbyło się roczne walne zebranie Kasy Pożyczek Bezprocentowych pod przewodnictwem p. wiceprezydenta Michałowskiego, który zdał sprawozdanie z działalności kasy zaznaczając, że kasę taką założono również na Osiedlu I, a obecnie organizuje się na Osiedlu w Franciszkowie. Stan kasy wynosi 6.668,94 zł, z pożyczek skorzystało około 80 członków na ogólną sumę obrotową 13.350 zł. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono zarządowi absolutorium. Przy wyborze uzupełniającym wybrano wylosowanych członków ponownie, a w miejsce ustępującego p. Brzoski wybrano p. Kowalskiego. Lokal kasy mieścić się będzie odtąd w nieruchomości skarbnika p. Krzywińskiego (ul. Prezydenta Mościckiego 11).

List z Poznania.

Przybywają gmach'y i... „rodzą się szkarady“.

(Od własnego korespondenta).

Poznaniowi w ostatnich czasach przybywa reprezentacyjnych gmachów. Do takich należy piękny i okazały gmach oddziału poznańskiego PKO przy Placu Wolności. Budowa jego pochłonęła dużo ponad płatnicze zamierzenia władz tej instytucji. Nasamprzód już w czasie fundamentacyjnych prac okazała się woda podskórna, co pociągnęło za sobą konieczność fundamentowania na żelazobetonowych palach. Potem znowu był wypadek przy spawaniu żelaznych konstrukcyj, w którym dwóch pracowników znalazło śmierć. Wreszcie jednej z ostatnich nocy w ubikacjach odnajmowanych od PKO przez „Orbis“ **obluźnił się sufit i spadł na posadzkę.** Całe szczęście, że nikogo wtedy nie było w biurach „Orbisu“, bo byłyby niewątpliwie ofiary.

Na marginesie tego wypadku możnaby stwierdzić, że nie zawsze najtańszą jest oferta najtańsza!...

* * *

Jak zapewne już wiadomo czytelnikom „Dzien Bydgoskiego“. z początkiem przyszłego sezonu budowlanego zacznie się stawiać przy Placu Wolności. na miejscu dawnej komendy miasta nowy dom bankowy Banku Gospodarstwa Krajowego. Rozbiórka gmachu komendy miasta jest już w fazie robót końcowych. W konkursie na projekt nowego gmachu wzięło udział kilkunastu autorów-architektów stołecznych. Ich prace nadesłane na konkurs w liczbie 26 spotkały się z żywym zainteresowaniem się poznańskiej publiczności w czasie wystawienia ich w salonach wystawowych Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych. Nagrodzone projekty: 1) spółki Kłyszewski, Mokrzyński i Wierzbicki, 2) Stefana Tworkowskiego i 3) spółki Łoboda i Dobrzyńska, mają charakter ultranowoczesny. Styl prosty — bryła z prostokątami okien i drzwi. Bardzo się to wszystko ładnie prezentuje —



obawiam się tylko, że nie będzie odpowiednie w tym miejscu Placu Wolności; tu **trzebaby budynku, któryby harmonizował z całością bloku domów od ulicy Rzeczypospolitej do Alei Marcinkowskiego.** Zakończeniem jednej strony tego kompleksu budynków — od Alei Marcinkowskiego jest monumentalna Biblioteka Raczyńskich, dlatego wydaje mi się wątpliwa harmonia całej tej strony Placu Wolności w przypadku zakończenia tego kompleksu od strony Banku Związku Spółek Zarobkowych gmachem ultranowoczesnym. Zdaniem moim architektoniczny styl nowego gmachu B. G. K. winien nawiązywać do architektury Biblioteki Raczyńskich. Mam wrażenie, że sprawa ta będzie jeszcze przedmiotem dyskusyj i polemik, tak, jak kiedyś projekty gmachu PKO.

* * *

Rozbudowa miasta na przedmieściach postępuje stale. Mamy „Abisynię“, Osiedle Warszawskie, Osiedla w Starołęce, Dębcu i Górczynie. Ulica Marszałka Focha — najdłuższa ulica w Poznaniu — kończy się gdzieś aż w Fabianowie, które jeszcze kilka lat temu leżało parę dobrych kilometrów od miasta. W tej całej rozbudowie przedmieść dziwi mię tylko jedno: — jak mogły miejskie władze budowlane zezwolić na stawianie takich np. obyd architektonicznych, jak większość budynków na Osiedlu Warszawskim. W tych szkaradach trudno doszukać się czegokolwiek, jakiegokolwiek szczegółu, jeżeli tak można powiedzieć „smacznego“ z punktu widzenia estetyki. Jeżeli można było ująć budowle osiedla grunwaldzkiego w określone ramy stylowe (nowoczesne domy w stylu berlińskim i szwedzkim), to dlaczego nie zrobiono tego także i w tamtym wypadku. **Znowu ktoś nie dopatrzył,** a przez to my będziemy się musieli rumienić przez kilkadziesiąt lat, dopóki te ohydne twory nie zostaną rozebrane.

* * *

Aby dokończyć ten list poświęcony sprawom budowlanym i rozbudowy miasta, muszę jeszcze napomknąć o pracach magistratu na ulicach i placach naszego grodu. Powstają nowe wysepki, nabija się gwoździe do oznaczenia miejsc przekraczania jezdni, stawia się płotki przy przejściach — na rogach ulic. Zatrudnia się przy tym bezrobotnych i to jest druga, — poza celem samych prac, ich dobra strona. Oby jak najdłużej, bo zima ciągnie.

* * *

I jeszcze jedno: Wszystkie miasta wprowadziły zakaz używania sygnałów akustycznych przez samochody w czasie między godz. 22, a 7 rano. Poznań pozostał w tyle. U nas dozwolone są nocne wycia klaksonów i harce motocyklistów. (W Bydgoszczy niestety również. Z szczególnym zamiłowaniem robi to szofer autobusu, garażujący przy ul. Grudziądzkiej).

„Posnaniensis“.

Aresztowanie biskupów prawosławnych pod zarzutem... „szpiegostwa“.

Moskwa, 23. 11. (PAT). „Izwiestia“ donoszą, że ostatnio **aresztowano w ZSRR w różnych miejscowościach 5 biskupów prawosławnych i jednego arcybiskupa.** Nazwisk aresztowanych dziennik nie podaje, jedynie pierwsze litery. W rejonie nadwołżańskim aresztowany został biskup D., który **„utrzymywał łączność z Gestapo i przygotowywał kadry dla organizacji szpiegowsko-dywersyjnej“.** Na Uralu aresztowano biskupa B., który „był na usługach wywiadu jednego z państw faszystowskich“ i miał za zadanie stworzenie antysowieckiej organizacji na Uralu. Na Syberii aresztowano biskupa T., członka cerkwi tichomońskiej, który stał na czele antysowieckiej grupy wiernych oraz biskupa Z., który utrzymywał stosunki z organizacją emigracyjną w Charbinie „Towarzystwo Prawdy Rosyjskiej“. Biskup ten, jak twierdzi dziennik, zorganizował w szeregu kopalń grupy dywersyjne. W obwodzie kalinińskim aresztowano arcybiskupa P. oraz całą grupę wiernych, należących do **„organizacji faszystowskich, które dokonywały zamachów na przedstawicieli władzy sowieckiej“.**

W obwodzie woroszyłowskim aresztowano biskupa Z., który stał na czele grupy antysowieckiej i wzywał do terroru. W obwodzie Czelabińsk aresztowano popa Uwarowa, który jako agent wywiadu, japońskiego podpalił stację maszynowo-traktorową.

Poza tym dziennik podkreśla, że na Ukrainie **„wierni prowadzą aktywną działalność szpiegowską“.**

UDELIKATNIA i WYBIELA RĘCE KREM PRAŁATÓW „PERFECTION“

Orelski zamiast Bogomołowa.

Moskwa, 23. 11. (PAT). Nowym ambasadorem sowieckim w Chinach, na miejsce Bogomołowa, został mianowany Orelski. Koła oficjalne nie wyjaśniają, **kim jest Orelski i jaki jest los Bogomołowa.**

800 delegatów rzemiosła na sejmiku w Poznaniu.

Unarodowienie życia gospodarczego naczelnym hasłem.

Poznań, 22. 11. Wielką manifestacją rzemiosła wielkopolskiego był niedzielny sejmik w Poznaniu, który zgromadził ponad 800 rzemieślników chrześcijańskich.

W trakcie wygłaszania referatów i w obszernej dyskusji zebrani dawali wielokrotnie wyraz swym poglądom na zasadnicze sprawy życia rzemieślniczego. W szczególności sejmik manifestował wielokrotnie na rzecz unarodowienia handlu i wypowiedział się stanowczo przeciwko opanowaniu rzemiosła przez czynniki polityczne.

„O sytuacji gospodarczej rzemiosła wielkopolskiego“ — mówił prezes Izby Rzemieślniczej w Poznaniu p. Władysław Zakrzewski, który podkreślił m. in. fatalny stan materialny rzemiosła wielkopolskiego.

„O postulatach rzemiosła i zmianie ustawy przemysłowej“ — mówił p. Wojciech Sobczak, który zreferował przebieg dotychczasowej walki w sprawie projektu noweli ustawy przemysłowej i zreasumował postulaty rzemiosła wielkopolskiego.

„O konsolidacji rzemiosła wielkopolskiego“ — mówił radca Izby Rzemieślniczej w Poznaniu p. Ksawery Gadebusch.

Po przerwie obiadowej odbyła się dyskusja nad wygłoszonymi referatami i uchwalenie rezolucji.

W dyskusji stwierdzono, że forma załatwiania spraw rzemieślniczych przez pewne czynniki urzędowe lub inspektoraty pracy jest co najmniej niewłaściwa. Rzemiosło i mistrzów rzemieślniczych ma się za nic, traktuje się ich jak pariasów.

Inż. Zakrzewski z Brześcia w gorąco przyjętym przemówieniu zapraszał Wielkopolan rzemieślników, na Polesie. Wielkopolanie mają stać się tam wychowawcami ucznia i czeladnika, mają nauczyć pracy i organizacji, mają powiększyć polski stan posiadania.

Omawiając zło, panoszące się w rzemiośle, b. poseł p. Górczak stwierdził, iż jeden z powodów leży w tym, że rzemiosło nie ma istotnego samorządu, lecz narzucone władze. Wniosek stąd nasuwa się taki: **zmienić ordynację wyborczą,** co spowoduje wybór istotnych przedstawicieli społeczeństwa do sejmu i umożliwi swobodny wybór delegatów do samorządu rzemieślniczego. Czynniki, kierujące samorządem rzemiosła, muszą nagiąć się do woli ogółu rzemieślników. Wola ta idzie zaś w kierunku **unarodowienia rzemiosła.** Życie gospodarcze państwa musi zostać odżydzone. Spraw tych nie należy podnosić tylko dla deklamacji i robienia nastrojów, korzystnych dla siebie. Za nimi musi iść czyn.

Po żywej dyskusji uchwalono szereg rezolucyj.

Trędowata okazała się pierwszą w Polsce handlarką żywym towarem.

Wywieziono chorą na trąd do leprozorium pod Tallinem 56-letnią Fajgę Cwibusową.

Jak okazało się, jest ona inicjatorką rozwielmożnionego dziś handlu żywym towarem.

38 lat temu kobieta ta była prostytutką. Po kilku latach nędznego życia doszła do wniosku, że handel kobietami będzie bardziej dochodowy. Z jej inicjatywy zawiązała się grupa bogatych kryminalistów, którzy rozpoczęli wywóz młodych kobiet do krajów Południowej Ameryki. Rozporządzali oni siecią agentów w całej Polsce.

Później, gdy interes bardziej się rozwinął, Fajga Cwibusowa wysłała agentów do wszystkich krajów Europy. Niema europejskiej stolicy, w której by kartoteki nie zanotowały jej nazwiska. Ponieważ znała ona doskonale z czasów swej bujnej młodości wszystkie tajniki prostytucji, policja nie mogła przeciwdziałać jej akcji.

Fajga Cwibusowa osiągnąwszy olbrzymi majątek, zaczęła osobiście brać udział w wyprawach po „żywy towar“. Jeździła z wielkim komfortem i po przybyciu do upatrzonego miasta, zatrzymywała się w najdroższych hotelach.

Przebywając w Argentynie, w jednym z domów publicznych nabawiła się strasznej choroby, trądu. Dopiero po upływie trzech lat, od chwili zakażenia się, zaczęły występować u niej objawy chorobowe.

Nabawienie się straszliwej choroby złamało psychicznie kobietę.

Dziś jest największa nędzarką.

Trędowata opuściła granice Polski.

Straż łotewska przepuściła samochód bez zatrzymania.

Wilno. W sobotę, w dzień, samochód wiozący chorą na trąd Fajgę Cwibusową dotarł do punktu granicznego w Turmoncie i po przekroczeniu granicy skierował się ku Zemgalom.

Straż łotewska będąc uprzedzona, kto jedzie samochodem z czarną chorągiewką przepuściła karetkę bez dopełnienia przewidzianych formalności celnych.

Wieść, że z Polski jedzie trędowata dotarła jakąś drogą do tamt. ludności, bowiem liczne grupki osób oczekiwały przybycia karetki.

Bojaźliwie i z daleka oglądano zielonkawy samochód wiozący chorą i powiewającą nad nim czarną chorągiew — międzynarodowy znak dla zaraźliwej choroby.

Gdy samochód mijał grupkę ciekawych, w oknie ukazała się twarz mężczyzny.

To sanitariusz Franciszek Brodowski, zaniepokojony zbyt powolną jazdą, chce się zorientować co się stało. Zauważywszy jednak znaki łotewskie na słupach granicznych, robi jakiś niewyraźny ruch ręką i widocznie uspokojony, cofa się w głąb wozu.

Jest on ubrany w niebieski kombinezon, białą czapkę i gumowe rękawiczki. Całość dopełnia maska z gazy na twarzy.

Przez cały czas podróży z nikim on niekontaktuje, tak, że tylko od szoferów można cokolwiek dowiedzieć się jeśli chodzi o chorą.

Cwibusowa mimo, że ma lat około 60, sprawia wrażenie stuletniej staruszki. Przez rzadkie kosmyki siwych włosów widnieje gładka, z lekka zaróżowana skórka czaszki. Szeroką, nalaną twarz poorały liczne głębokie zmarszczki. Twarz jednak jest czysta.

Tylko ręce od przegubu dłoni do łokcia pokryte są drobnymi sinymi guzami wśród których biegną różowe niteczki żył.

To właśnie trąd.

Brodowski, jakoby ma z chorą moc kłopotów nie tylko z oddawaniem jej wszelkich usług.

Szoferzy obserwują kabinę przez szklaną szybę oddzielającą kabinę od reszty wozu i słyszą jak Cwibusowa po prostu zamęcza swego towarzysza indagacją na temat zakładu w Muuil i jego „cudownych“ właściwości i gdy tylko usłyszy uspakającą odpowiedź, przez starczą schorowaną twarz przebija się coś, co przypomina uśmiech, a niewidzące oczy jak gdyby rozjaśniają się. Bo Cwibusowa chce żyć, żyć za wszelką cenę.

I tak trwa to cały dzień poza przerwami przeznaczonymi na odpoczynek i posiłek.

Gdy wreszcie chora zmęczona rozmową układa się do łóżka, w ręku jej zjawiają się cukierki wręczone chorej przy wyjeździe z Warszawy.

Te cukierki — to ostatnie pożegnanie z Polską, do której trędowata już nigdy nie powróci. („Słowo“)

Goście węgierscy w Berlinie.



W Berlinie bawią oficjalni goście węgierscy: premier Daranyi i minister spraw zagranicznych Kanya, których przedstawia zdjęcie, dokonane na międzynarodowej wystawie łowieckiej.

20-lecie Koła Zw. Inwalidów Woj. w Poznan'u.

Poznań, 22. 11. Z okazji dwudziestolecia Koła poznańskiego Związku Inwalidów Wojennych o godz. 10 odbyło się nabożeństwo w kościele pobernardyńskim. Odprawił mszę św. i wygłosił kazanie ks. prałat-prepozyt Steinmetz. Podczas mszy św. przygrywała orkiestra wojskowa.

W pochodzie udali się następnie inwalidzi, poprzedzani orkiestrą, do auli uniwersytetu, a u stóp Pomnika Wdzięczności złożyli wieniec. Równocześnie złożono wieńce na grobach poległych powstańców na cmentarzu górczyńskim i przy pomniku Kościuszki.

Obrady zagaił w auli prezes Koła p. Joachimiak. Referat o zadaniach inwalidów wojennych wygłosił p. L. Stachecki — prezes wojewódzkiego zarządu Związku Inwalidów Wojennych R. P. Na całość programu złożyły się występy orkiestry wojskowej i produkcje chóru „Spaw“ oraz śpiewy solowe.

Wybory do Rady Miejskiej

Poznań, 23. 11. (PAT) W dniu 21 listopada br. odbyły się w Grabowie w pow. kępińskim wybory do rady miejskiej. Głosowało około 25 proc. uprawnionych. Na ogólną ilość 12 mandatów lista robotnicza zdobyła 8 mandatów, Stronnictwo Narodowe 4.

Japończycy zaopatrują swe oddziały przy pomocy samolotów.

Szanghaj, 23. 11. (PAT) Zdobycie wielkiego ośrodka przemysłowego Fusih przez Japończyków, nie zostało jeszcze potwierdzone. Oddziały japońskie rozpoczęły natarcie na Wuszing, inny ośrodek przemysłowy, położony na południe od jeziora Taihu. Ludność opuściła miasto. Bardziej na południe Japończycy posuwają się wzdłuż linii kolejowej Szanghaj—Hanczeu.

Wojska japońskie posuwają się z **taką szybkością, że służba zaopatrywania posługuje się samolotami wobec powolności i trudności na jakie napotyka transport kołowy.**

Młodzież socjalistyczna i demokratyczna

nie dopuści do wprowadzenia ghetta we Lwowie.

Lwów, 23. 11. Związki Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej (Akademickiej) i Polskiej Młodzieży Demokratycznej we Lwowie wydały nową odezwę, w której oświadczają: „Naszą walkę o demokrację, walkę z warcholstwem i awanturnictwem endeckim będziemy nadal prowadzili z równą nieugiętością i konsekwencją, jak przed tym. Nie pozwolimy na złamanie woli młodzieży i narzucenie jej ghetta. Musimy złamać i złamiemy wszelkie próby wprowadzenia ghetta na U. J. K.!“ Socjaliści — jak zawsze — pachołkami żydów! Ciekawe, czym im się żydzi odwdzięczą?

Katastrofa samochodowa.

Samochód wpadł do stawu i wywrócił się.

Katowice, 23. 11. (PAT) W nocy z niedzieli na poniedziałek wydarzyła się w Penewniku, pow. pszczyńskiego katastrofa samochodowa, ofiarą której padło kilka osób. Około godz. 1 samochód osobowy, kierowany przez szofera Józefa Sobotę z Mikołowa, wskutek silnej mgły zjechał do przydrożnego rowu o głębokości 3 metrów, a następnie do stawu. **Samochód wywrócił się i przygniótł szofera, oraz 7 pasażerów.** Jeden z pasażerów, niejaki Jan Nawrot z Bukowiny poniósł śmierć na miejscu. Szofer i dwaj pasażerowie odnieśli ciężkie rany, czterech innych pasażerów wyszło z katastrofy lżej rannych.

Samochód uległ zniszczeniu. Ofiary wypadku odstawiono do szpitala w Nowej Wsi.

W Poznaniu nie dopuszczono do zebrania Obozu Narodowo-Radykalnego.

Poznań, 23 11. (Tel. wł.) Na niedzielę zapowiadany był afiszami w „Białej Sali“ Bazaru **odczyt zbiorowy na temat „Przez ruch narodowo-radykalny do lepszego jutra“, organizowany przez O. N. R.** z pod znaku wydawnictwa „ABC“, na którym przemawiać mieli pp. red. Maria Rutkowska, adw Jerzy Kurcyusz i mgr Jan Tarnowski.

W sobotę władze wydały zakaz odbycia wiecu.

Mimo zabiegów organizatorów władze nie cofnęły swego zakazu, **a kilkuset zwolenników Obozu Narodowo-Radykalnego zebrało się w niedzielę na próżno.**

Przypadkowo zastrzelił dziewczynę.

Śmigiel, 22. 11. W sobotę około godz. 22 wystrzałem z browninga 23-letni Józef Maisner pozbawił życia 18-letnią Wandę Nowak z Wonieśćca, pow. Kościan.

Krytycznego wieczoru udała się Wanda Nowakówna do jednego z rolników celem darcia pierza, a kiedy po skończonej pracy wraz z innymi koleżankami wracała do domu, padł nagle strzał, który trafił ją w głowę i zabił na miejscu. Powstało wielkie zamieszanie, podczas którego sprawca zabójstwa zbiegł.

Zawiadomiona policja przeprowadziła szczegółowe dochodzenia i aresztowała pod zarzutem zabójstwa Józefa Maisnera którego osadzono w więzieniu w Śmiglu.

Dalsze dochodzenia niewątpliwie wykażą, co było przyczyną tragicznego wypadku.

Izrael, Szmul, Josek i Chaja mają na sumieniu Stellę i Waligórę.

Jedenastu żydów-wywrotowców i dwóch gojów.

Kielce (PAT). W wyniku 5-dniowej rozprawy przeciwko 32 oskarżonym o działalność wywrotową, w poniedziałek sąd okręgowy w Kielcach ogłosił wyrok, skazujący: Altera Goldsteina na 8 lat więzienia, Izraela Paciorkowskiego i Chaję Górkę na 6 lat więzienia każdego, Szmula Pantirera, Abrama Piwko, Esterę Kuperberg po 5 lat więzienia, Chanę Weber na 4 lata, **Stellę Cemberkiewicz,** Joska Kantora, Szymona Goldmana, Kreidlę Kaufman i Chaję Goldszleger po 3 lata więzienia, zaś **Jana Waligórę na 8 miesięcy aresztu.** Pozostałych oskarżonych sąd uniewinnił. Od wyroku prokurator zapowiedział apelację.

Komunista „Makensen“ to znowu żyd!

Lublin, 23. 11. W dalszym ciągu procesu komunistycznego w Lublinie zeznawali główni świadkowie oskarżenia Makensen i Okonowski, byli komuniści, skazani w innym procesie na kary więzienia. Pierwszy z nich badany w ciągu 6 godzin, opisał działalność KZMP, przebieg, konferencje itp. Świadek zna szereg osób spośród oskarżonych i utrzymywał z nimi kontakt. Świadek przyznaje, że otrzymał od Durakiewicza gryps, ale forma i treść jego zasadniczo różniła się od grypsu, który wszyscy oskarżeni znają na pamięć. Drugi świadek zna wszystkich oskarżonych bardzo dobrze. Obaj jednak nie poznają jednego z oskarżonych — Lernera.

Zeznania tych świadków poważnie obciążają oskarżonych.

Córka kuratora szkolnego

chodziła na schadzki komuny.

W siódmym dniu procesu lubelskiego świadek Karczewski zeznaniem swoim mocno obciążył pannę Lewicką — córkę b. kuratora okręgu szkolnego.

Karczewski (wywiadowca) komunistą nigdy nie był i nie ma żadnego interesu w tym, by kogokolwiek „sypać“. Jest to człowiek inteligentny. Obrońcy Lewickiej skupiają się koło świadka, chwytając każde jego słowo. Wytwarza się atmosfera pełna napięcia.

Przew.: Kogo z oskarżonych świadek znał jako komunistów?

Świadek: Zetknąłem się z Orensztejnem i Lewicką. Lewicką pokazał mi raz na ulicy Genca i powiedział, że jest działaczką komunistyczną.

Szedłem z nimi kiedyś do świetlicy na Bychowskiej 115. Szliśmy nie ulicą, a za budynkami, było straszliwe błoto i narzekałem na nie. Na to Bień mi powiedział: **„Nie tylko my miesimy to błoto, ale i dzieci burżujów, jak córka kuratora Lewickiego i Gutharc“.** Wypytywałem Bienia o Lewicką, ale odpowiadał wymijająco. Dopiero na jesieni w 1934 r., dokładnej daty nie pamiętam, chciałem się raz zobaczyć z Bieniem. Wiedziałem, że jest na zebraniu komunistycznego Związku Młodzieży Szkolnej, jakie się właśnie odbywało tego wieczora **w świetlicy przy ulicy Bychowskiej.** Poszedłem tam, wywołałem Bienia i zacząłem z nim rozmawiać. *Mówił, że zgromadzenie* jest liczne, robota się świetnie rozwija. Zapytałem go wtedy o Lewicką, uchylił drzwi i **pokazał mi Lewicką.**

Przew.: Oskarżona Lewicka. Proszę wstać. Do świadka: czy to ta sama?

Świadek: **Tak, to jest ta sama osoba.**

Przew.: Czy Lewicka miała wtedy okulary?

Świadek: Tak.



Rozstrzelano 11.

Moskwa, 23. 11. (PAT). Według danych z dnia wczorajszego, **rozstrzelano wczoraj 11 osób.** W Astrachaniu skazano na śmierć 2 funkcjonariuszy wołżańskiej żeglugi. Skazani byli członkami kontrrewolucyjnej grupy szkodniczej. W Leningradzie rozstrzelano za szpiegostwo 6 funkcjonariuszy firmy hodowlanej. W Samarze rozstrzelano 2 funkcjonariuszy składów naftowych za wrogi stosunek do władz sowieckich i defraudację mienia państwowego. W Iwanowie **rozstrzelano szofera za nieostrożną jazdę.**

Działalność bojowa odżywa.

Madryt, 23. 11. (PAT). Agencja Havasa donosi: Na wszystkich prawie frontach hiszpańskich zaczyna się przejawiać, zaniechana na pewien przeciąg czasu przez obie strony, **działalność bojowa.** W dzielnicy uniwersyteckiej obie strony utrzymują prawie bez przerwy ożywioną działalność artyleryjską.

W dniu wczorajszym powstańcy wysadzili w pobliżu kliniki uniwersyteckiej **minę,** nie wyrządzając jednak poważniejszych strat wojskom rządowym. Na odcinku Maragnosa odparły wojska rządowe **gwałtowny atak powstańczy.**

Przed uznaniem rządu gen. Franco.

Paryż, 23. 11. Jak donoszą z Salamanki, **rządy polski i jugosłowiański** wszczęły rokowania z rządem powstańczym, celem ustanowienia swych przedstawicielstw dyplomatycznych w Salamance. W dobrze poinformowanych kołach politycznych twierdzą, że w najbliższym czasie nastąpi de jure i de facto **uznanie rządu gen. Franco ze strony kilku państw południowo-amerykańskich.**

Japonia uznaje gen. Franco.

Londyn, 23. 11. (PAT). Agencja Reutera donosi z Salamanki, że cesarz japoński podpisze wkrótce **oficjalny akt uznania rządu gen. Franco.**

I Niemcy szybko wożą bomby.

Berlin (PAT). Na trasie Hamburg — Stolp — Hamburg, kpt. Nitsche i pilot Dieterle **ustanowili nowy rekord szybkości z obciążeniem 1000 kg.** Rekord ustanowiono na samolocie Heinkel wyposażonym w dwa motory Daimler-Benz db 600, osiągając szybkość przeciętną 504,09 km. na godz. Jednocześnie został pobity dotychczasowy rekord z obciążeniem 500 kg i bez obciążenia.

Nowy ustrój państwowy Brazylii.



Prezydent Brazylii Vargas dokonał pewnego rodzaju zamachu stanu, polegającego na zmianie dotychczas obowiązującej konstytucji drogą dekretu i rozwiązania obu izb. Zmiana rządu w Brazylii idzie po linii ustroju państwa totalnego. Cała rewolucja brazylijska odbyła się bezkrwawo. Na zdjęciu prezydent Vargas w otoczeniu swego rządu odczytuje przed mikrofonem radiowym orędzie do narodu, wyjaśniające zasady nowego ustroju państwa.



NIE JEST TEN DZIELNY, KTO TRUDU UNIKA.

Zdaje się, że tak powiedział filozof Seneka, który otworzywszy sobie żyły — życie sobie odebrał. Nie o to chodzi. Do naszej redakcji zapukało dwóch poczciwych kmiotków z Leszyc, pragnąc dowiedzieć się o warunki wyjazdu na Polesie, gdzie podobno brak administratorów na dużych majątkach. Zapytaliśmy biedaków co oni za jedni. Oto nowi koloniści z pod Myślenic, dano im piachy pod Bydgoszczą i chcieliby stąd uciec, nie mogąc tu wyżyć. Jako już „tutejszym“ uśmiechała się nowa przeprowadzka na Kresy. O podobnym wydarzeniu opowiadał nam pan Franciszek Czarnowski - b. starosta gniewski (godnym tam był następcą Jana Sobieskiego). Na Kaszuby sprowadzono górali z Podkarpacia, lecz minister Poniatowski nie miał z nich pociechy, kupili sobie rowery i pojechali szukać szczęścia na Kujawach, gdzie podobno ziemia sama rodzi.

PYTANIE ARCHITEKONICZNE DLA P. J.

W szkolnictwie był z kantami szalet,
W Paryżu był — okrągły szalet,
A ten balet — jaki to będzie szalet?

POD BLANKAMI.

Panna Andzia robiąc zakupy zapłaciła fałszywym banknotem 20-złotowym.

Kupiec zwraca jej papierek ze słowami:

— Przecież to odrazu widać, że fałszywe!

— Łatwo panu to teraz mówić! Ja go dostałam po ciemku! — oburza się dziewica.

TAK WAŻNE, ŻE MOŻNA TO ZAPISAĆ WĘGLEM W PIECU.

W starej bóżnicy w Krakowie odśpiewano w tym roku 11 listopada po raz pierwszy „Boże coś Polskę“ w języku hebrajskim. Nie jest to hymn państwowy, tylko religijny, (ułożony swego czasu dla cara Mikołaja), dlatego szyb w bóżnicy nie wybito. Teraz żydzi się chwalą, jacy to oni patrioci!

DZIEŃ DOBROCI DLA ZWIERZĄT.

Zawodowy bezrobotny przyniósł na rynek tajemnicze pudeleczko. Jakaś paniusia, zaintrygowana, prosi o pokazanie jej ukrywanego koteczka. Kpiarz otwiera i — wyskakują dwie pchły, prosto na gors dobrodziki. Zaczęła się szoldrać, a tamten w śmiech: „Tylko proszę nie znęcać się nad zwierzętami...“ Niemiłą scenę zatuszowało przybycie menażerii Wicka Kujawskiego.

NA GODZINĘ, CZY NA MIARĘ?

Kilku greckich restauratorów wpadło na pomysł sprzedawania wina nie na miarę, lecz na... godziny. Zmiana tego sposobu sprzedawania polegała na tym, że gość mógł pić w ciągu godziny dowolną ilość wina i płacił tylko 10 drachm (35 groszy). Mimo tak korzystnych warunków konsumcji, pomysł ten nie przyniósł nadzwyczajnego sukcesu restauratorom, bowiem litr wina w Grecji kosztuje 10 drachm a nawet najwięksi smakosze nie byli w możności wypić więcej w ciągu godziny, niż jeden litr. W rezultacie właściciele restauracyj wycofali się pocichu z obranej drogi i przeszli do dawnego systemu sprzedaży wina na miarę.

W naszych warunkach metoda grecka napewno byłaby o wiele skuteczniejsza. Niechby tak pan Matecki spróbował! Lekarzy do płókania żołądków znalazłoby się poza Ubezpieczalnią Społeczną.

CEGIELNIĘ WYBUDOWALI, ALE GLINY NIE BYŁO.

W procesie Starzyński contra Studnicki wyszły na jaw ciemne sprawki poprzednich „czerwonych“ rządów miasta Warszawy. Sześć milionów złotych wydali na budowę nowoczesnej cegielni, ale jej nigdy nie uruchomili, ponieważ w pobliżu nie znaleziono gliny. Parowa piekarnia zjadła niejeden milion złotych. Dyrektor tego deficytowego przedsiębiorstwa otrzymywał 2500 złotych miesięcznie.

Złe rządy — podobnie jak kobiety — są nieznośne, dobre — nudne.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 23 listopada 1937 roku.

KALENDARZYK.

Dziś: Klemensa p. i m.
Jutro: Jana od Krzyża.
Wschód słońca o godzinie 7,35.
Zachód słońca o godzinie 15,58.

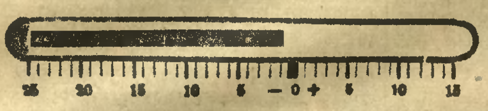
Stan pogody.

Lekki mróz.

Dziś rano w Bydgoszczy mieliśmy lekki mróz. Pogoda bezchmurna. Przewidywany przebieg pogody: Po mglistym i miejscami chmurnym ranku, w ciągu dnia pogoda słoneczna przy słabych wiatrach miejscowych lub ciszy. Nocą lekki mróz, dniem temperatura nieco powyżej zera.



Termometr wskazywał dziś rano



DYŻURY NOCNE APTEK
od 22—28 listopada:

1) Apteka Centralna, ul. Gdańska 27, tel. 3994.

2) Apteka pod Lwem, ul. Grunwaldzka nr 37, tel. 3191.

Telefon Pogotowia Ratunkowego 26-15.

Muzeum Miejskie otwarte codziennie od godz. 9 do 16. W niedzielę i święta od 11 do 14. Obecnie wystawa obrazów i szkiców Jana Matejki.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś, we wtorek **„EMILIA PLATER"** rapsod bohaterski T. Konczyńskiego.

W środę i czwartek **„LIZISTRATA"**, operetka P. Linckego.

Już w nadchodzącą sobotę wchodzi na repertuar naszej sceny w dziale muzycznym ostatnia nowość scen zagranicznych, niezwykle melodyjna i barwna operetka, której akcja toczy się na Słowaczyźnie, p. t. **„ŹRÓDŁO MIŁOŚCI"**. Jar Barnes oparł swoją kompozycję muzyczną na słowackich motywach ludowych, które świetnie ilustrują życie i obyczaje miłych nam pobratymców. Akcja toczy się żywo i zręcznie, a 14 obrazów pełnych życia i werwy przy zastosowaniu sceny obrotowej mija w tempie kinematograficznym. Pra-premiera w Polsce przygotowuje się z niezwykłą starannością i ogromnym nakładem pracy. Sumaryczny wysiłek reżysera Domosławskiego, kapelmistrza Sillicha, baletmistrza Wojnara złożą się na niezwykle interesującą całość.

O zainteresowaniu tą pra-premierą nie tylko w naszym mieście, lecz także i w stolicy świadczy zapowiedziany przyjazd konsulatu Republiki Czechosłowackiej in corpore.

Bilety wcześniej nabywać można w kasie teatru.

W niedzielę o godz. 16-tej daną będzie ostatni raz w sezonie **„NIE-BOSKA KOMEDIA"** Z. Krasińskiego.

Kawiarnia Szmeltera przy ul. Gdańskiej 30 jest najładniejsza. Ma najlepszą kawę i wyborne ciastka — już teraz **codziennie świeże pączki.** (19860

— **Nowe transporty win nadeszły.** Proszę zważać na naszą wystawę win i spirytualii. Największy wybór i najtańsze ceny. **C. Behrend & Co, ul. Gdańska 23.** Dom towarów kolonialnych. (22019

— **Tanie, czyste pokoje,** smaczne śniadania, obiady i kolacje w hotelu **„Lengning"**, **ul. Długa.** (21617

Andrzejki Harcerskie.

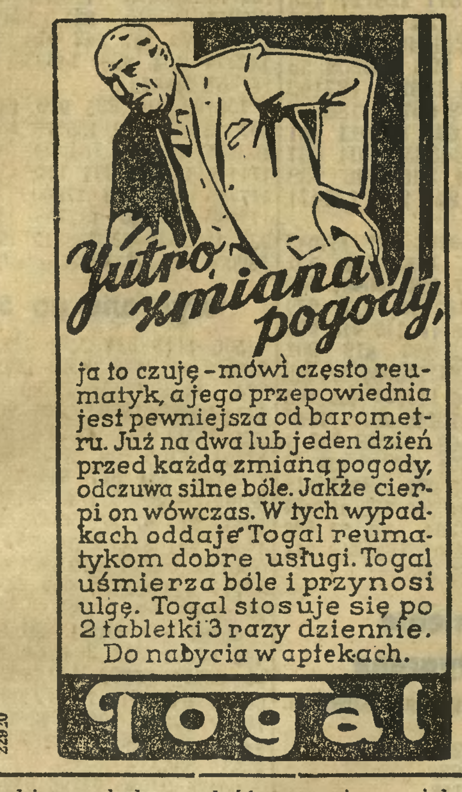
Widowisko fantastyczno-ludowe, po czym zabawa taneczna z wróżbami dla gości w **Sali Rycerskiej Szkoły Podchorążych w dn. 27 listopada.** Adresy osób, życzących sobie zaproszeń, przyjmuje Sekretariat Harcerstwa, Nowy Rynek 4, tel. 3764 i Spółdzielnia Harcerska „Ką De Ha“ Gdańska 26, tel. 3408.

— **Redakcja przyjmuje interesantów jedynie od godz. 11—12 oraz po południu od godz. 5—6.**

— **Ludzie „nerwowi" — to ludzie chorzy.** Wybuchają oni przy lada okazji, zadręczają siebie i innych, wpadają w depresję, tracą sen i apetyt, czują się fatalnie. Kuracja ziołami dla nerwowych dra Breyera nr wzmacnia nerwy, uspokaja, przywraca zdrowy, pokrzepiający sen. Stosujcie zioła dra Breyera nr 4. Do nabycia wszędzie. Wytwórnia Polherba, Kraków-Podgórze.

Harcerstwo bydgoskie przy pracy

Harcerstwo wciąga teraz do szeregów najmłodszy rocznik zuchów, któremu to momentowi z każdym rokiem poświęca się coraz większą uwagę. Robota ta tego roku jest o tyle ułatwiona, że grona nauczycielskie szkół powszechnych zostały z obecnym



rokiem szkolnym dość znacznie powiększone i to młodymi siłami, które chętnie garną się do pracy harcerskiej.

Koła Przyjaciół, przy współudziale czynnego harcerstwa, odbyły swe powakacyjne zebrania, na których w pierwszej mierze omawia się ostatnie obozy, w szczególności **coby w przyszłości zalecało się uzupełnić,** co ulepszyć.

W wyniku tych tegorocznych rozważań poszczególne K. P. H. porozumiały się, by rodzice którzy swą dziatwę mają zamiar wysłać w r. 1938 na obozy, na ten cel już obecnie uiszczali co miesiąc drobne udziały, co ułatwi rodzicom mniej zamożnym wysłanie swych dzieci bez wysiłku na obóz, a przez to samo umożliwi **użycie funduszów Kół i zarządu obwodowego wyłącznie dla dziatwy całkiem niezamożnej.**

Wizytacje zarządu obwodowego poszczególnych Kół za rok 1937 dobiegają końca (w poprzednich latach odbywały się one z początkiem następnego roku). Zadaniem tych wizytacyj to zorientowanie się — poza kontrolą kasową — co do współżycia Kół z drużynami i współpracy Kół z kierownictwami. Jeżeli w poprzednich latach moment ten dawał to i owo do życzenia, to obecnie stwierdzono wprost **idealny stosunek między Kołami Przyjaciół a szkołą.** Jako **szczególnie dodatni przejaw coraz bardziej pogłębiającego się poczucia solidarności** godzi się zanotować, że za sugestią wizytatorów, **zamożniejsze Koła uchwalała pewne kwoty na rzecz funduszu dla całkiem niezamożnych innych drużyn,** co w poprzednich latach się mniej udawało.

Poza tym zarząd obwodowy zabiega obecnie przy pomocy inspektoratu szkolnego, zawsze bardzo serdecznie odnoszącego się do wszystkich poczynań harcerskich, o silniejsze organizacyjne zespolenie sekcyj harcerskich szkolnych opiek rodzicielskich z ogólną organizacją harcerską.

Nie zapomina się również o jednym z przykazań harcerskich: **harcerka i harcerz są zawsze pogodni.** Takimi chcą być również członkowie Kół.

Wesołkowie harcerzy, Teatr Harcerski, przygotowują się do nowego wyczynu, a będą nim **„Andrzejki" w dniu 27 listopada** w sali rycerskiej Szkoły Podchorążych, na które już obecnie zapraszają.

Poseł Marchlewski o organizacji handlu w Niemczech.

Jaką drogą powinien pójść polski handel?

Wczorajsze plenarne zebranie Towarzystwa Kupców spotkało się z wielkim zainteresowaniem ze względu na zapowiedziany referat p. posła Marchlewskiego. Sala Resursy Kupieckiej zapełniła się po brzegi członkami towarzystwa i gośćmi. Na wstępie zabrania prezes Cylkowski złożył serdeczne życzenia w imięniu kupiectwa bydgoskiego p. posłowi Marchlewskiemu z okazji nadania mu orderu „Polonia Restituta", przy czym podniósł wielkie jego zasługi na niwie organizacyj kupieckich i scementowania tych organizacyj. Poseł Marchlewski, wzruszony słowami prezesa, dziękował, po czym przystąpił do wygłoszenia ciekawego referatu na temat: „Dzisiejsza struktura organizacyjna w handlu w Niemczech a w Polsce".

Referent na wstępie zaznaczył, że coś się u nas zmieniło, jeżeli chodzi o pozycję kupca polskiego i naszego handlu. Oddalamy się od liberalizmu doby przedwojennej. Widzimy naokoło siebie, że państwa otaczające nas rozwiązują problemy gospodarcze według swojej recepty. Wskazanym więc jest, ażeby zapoznać się z strukturą gospodarczą i polityczną naszego sąsiada. Nie mamy przez to przesądzać, ażeby pójść tą samą drogą, lecz wyciągnąć wnioski do własnych koncepcyj. Bo Polska będzie musiała się zdecydować, jaką drogą pójść.

Przechodząc następnie do właściwego tematu, poseł Marchlewski stwierdził, że system totalny niemiecki uporządkował rolę kupca i tam swobody osobistej w zrozumieniu przedwojennym nie ma. Istnieje obecnie daleko posunięta ingerencja państwa w swobodzie poruszania się kupca. Organizacja kupiecka przybrała tam charakter przymusowy. Dziś kupiec niemiecki musi należeć do organizacji. Otworzyć może skład tylko za zezwoleniem. Głównym celem organizacji jest usunięcie niepożądanej konkurencji, ażeby każdy kupiec miał znośne warunki bytowania. Ideologia hitlerowska przywraca znowu godność kupca i dąży do tego, ażeby składy uzyskały miano „Fachgeschäfte".

Konkurencja istnieje tylko na odcinku osobistej tężyzny: ja umiem lepiej w tych samych warunkach w jakich ty pracujesz. Wykluczone są wszelki rabaty i dodatki. Handlarze, należący do specjalnej organizacji, nie są konkurencją dla kupca-detalisty. Specjalny klucz określa, ile w danym mieście względnie ulicy znajdować się może składów, ażeby każdy miał zapewnioną egzystencję. Dzięki organizacji kupieckiej **cena wszędzie jest jednolita, równa i niezmienna.** Wahania koniunktury zostają usunięte przez urząd wyrównawczy, dzięki któremu każdy fabrykant otrzyma surowiec po tej samej cenie. Indeks cen istotnie wykazuje stałość, co jest jednym z warunków planu czteroletniego i przez co Niemcy będą mogli uniezależnić się od zagranicy. Ogromny to wysiłek, lecz nie wiadomo, do jakiego czasu będzie można prowadzić taką politykę.

Dalej twierdził referent na podstawie własnych obserwacyj, że pieniądz jest tani i dużo jest pieniędzy w Niemczech. Rentowność przedsiębiorstw skutkiem usunięcia nieuczciwej konkurencji oraz normalizacji cen jest wielka. Klęski bezrobocia w dzisiejszych Niemczech nie ma, a pomoc zimowa dla bezrobotnych doprowadzona została do doskonałości.

Jeżeli chodzi o stosunek szefa do personelu, to nie jest to stosunek jakiegoś dyktatora, lecz przyjaciela, który z największą troskliwością otacza pracujących. Należy stwierdzić, że przy takim ustosunkowaniu się szefa, personel przesiąknięty jest **duchem obowiązkowości.** Obiektywnie stwierdzić należy, że wysiłek w Niemczech jest ogromny, z którym my jako sąsiedzi liczyć się musimy. I u nas — zakończył referent — pod wpływem naszych organizacyj kupieckich też się coś poprawia. Nasze Izby Przemysłowo-Handlowe weszły na drogę zainteresowania się strukturą handlu. Związek Izb Przem.-Handl. w Warszawie opracował pewien program w tym kierunku. Jaką drogą mamy pójść? Czy drogą reglamentacji na wzór niemiecki, według której wymagany jest cenzus zawodowy dla kupca i ograniczenie liczby przedsiębiorstw, czy też drogą liberalną (utworzenia składów fabrycznych), których w Niemczech w ogóle nie ma, czy też dydaktyczno-organizacyjną. Referent uważał, że najlepsze jest łączenie kierunku reglamentacyjnego z dydaktyczno-organizacyjnym, ażeby również chłopu ułatwić drogę wejścia do handlu. Na ten temat wypowie się jeszcze kongres kupiectwa w Bydgoszczy.

Po tym referacie wywiązała się dyskusja, po czym poseł Marchlewski udzielił szereg wyjaśnień. Od **urządzenia gwiazdki dla biednych** w tym roku uchwalono odstąpić, natomiast przeprowadzi się zbiórki i zarząd uchwali, jakiej organizacji charytatywnej przeznaczyć pieniądze. Wypowiedziano się przeciwko żebraninie po składach i uchwalono, że przy kwestowaniu uwzględnione zostaną tylko te organizacje, co do których zarząd Tow. Kupców da swe zezwolenie.

Sprawozdanie z kongresu kupiectwa złożył p. dyr Tatarek. Postanowiono w końcu przeprowadzić w czasie od 11—19 grudnia br. **„Tydzień antyżydowski"**, przy czym każdy skład chrzecijański zaopatrzony być winien w plakat, z którego wynika, że to skład chrześcijański.

Pożar na Szwederowie.

We wczorajszy poniedziałek o godz. 2,30 po południu zaalarmowano straż pożarną na Szwederowo, gdzie w domu parterowym szewca Stanisława Cendrowskiego przy ul. Leszczyńskiego 2 wybuchł pożar. Od rozgrzanej rury przylegającej do desek zaczęło się palić na strychu, lecz wcześnie zauważony pożar udało się natychmiast przybyłej straży w krótkim czasie stłumić. Po 20 minutach **straż wróciła do remizy.**

Obchód Listopadowy

w Katolickim Tow. Robotników Polskich w parafii św. Trójcy.

Już od wielu lat Kat. Tow. Robotników Polskich przy parafii św. Trójcy obchodzi uroczyście każdą rocznicę Powstania Listopadowego. W roku bieżącym obchód listopadowy odbędzie się w dniu 28 listopada w sali p. Kowalskiego przy ul. Wrocławskiej o równie uroczystym charakterze jak poprzednich lat. Program obchodu jest następujący: występ chóru „Moniuszko“ pod batutą p. Masłowskiego, słowo wstępne wygłosi prezes Tow. p. Baum, usłyszymy stosowne deklamacje oraz wygłoszony zostanie przez p. Stefanowicza referat o Powstaniu Listopadowym. Piękna pieśń „Dwie dole“ Maszyńskiego odśpiewa Bydgoski Chór Męski pod kier. p. prof. Formanowicza.

Zarząd Tow. ma niepłonną nadzieję, że obywatelstwo parafii św. Trójcy licznie przybędzie na tę piękną uroczystość, która rozpocznie się o godz. 16.30.

Dyskusja o teorii Freuda.

Skomplikowane a głośne ostatnio zagadnienia psychoanalizy — kompleksy, urazy psychiczne, opory wewnętrzne, zahamowania, nerwice, symbolistyka snów i czynności pomyłkowe — cały świat podświadomości, tak mało znam znany — to wszystko kwestie, które na pewno zainteresują każdego mieszkańca Bydgoszczy. Omówi je p. dyrektor Jan Kaczor, znakomity znawca zagadnień psychoanalizy — w swej prelekcji pt. „Teoria Freuda“ w ramach wieczoru dyskusyjnego Rady Art.-Kulturalnej m. Bydgoszczy. Należy się spodziewać, że i ta prelekcja wywoła żywy oddźwięk wśród słuchaczy i będzie wstępem do ciekawej i owocnej dyskusji. Wieczór odbędzie się już w czwartek, 25 bm. o godz. 20 w sali Stowarzyszenia Techników (Pl. Wolności 11a).

Oczy sportowej Polski zwrócone na Bydgoszcz.

Zaledwie przed kilku dniami zamknęła swe podwoje Ogólnopolska Wystawa Radiowa w Bydgoszczy, a znowu w Sokolni bydgoskiej odbędzie się impreza **o ogólnopolskim znaczeniu.** Wspaniałym uświetnieniem rozpoczęcia pracy sokolej w dawniejszej Strzelnicy będą **mistrzostwa Polski w gimnastyce,** powierzone **Sokołowi I w Bydgoszczy.** Impreza ta ma niezwykle **doniosłe znaczenie sportowe,** — stanowić będzie przegląd sił polskich gimnastyczek i gimnastyków, a zarazem pozwoli władzom sportowym zorientować się w obecnym poziomie gimnastyki wobec przygotowań olimpijskich.

Nic tedy dziwnego, że zainteresowanie gimnastycznymi mistrzostwami Polski w Bydgoszczy jest wielkie nie tylko w Bydgoszczy i okolicy, ale również w całym kraju. Początek mistrzostw **w sobotę, 27 bm.** o godz. 14. Na mistrzostwa gimnastyczne przybędzie prezes Sokolstwa p. płk Arciszewski.

CZYTELNICY nasi mają GŁOS

Jak na Syberii.

Przed kilku dniami udałem się w drogę pociągiem do Łodzi. Pominąwszy już to, że wagony w tym pociągu, który uważać należy za dalekobieżny, były z drugorzędnych linij i na początku jazdy kiepsko ogrzewane, to na stacji Łódź Kaliska, gdzie musiałem oczekiwać na inny pociąg, panowało takie zimno, że trudno było wytrzymać. W poczekalni I. klasy, dość obszernej, stwierdziłem osobiście, że termometr wskazywał zaledwie 8 stopni powyżej zera, zupełnie jak na jakiejś stacji kolei syberyjskiej. Czy władze kolejowe nie wiedzą o tym, że poczekalnie dworcowe powinny być dostatecznie ogrzewane, aby podróżni oczekujący na pociągi nie cierpieli zimna i nie złorzeczyli na gospodarkę kolejową? Piec, który zauważyłem (taką kolubrynę trudno nie zauważyć) był zaledwie letni i kafle z niego winny być dawno zużyte na inny cel, a na jego miejsce zaprowadzone ogrzewanie centralne jak przystało na stację węzłową, dość ruchliwą.

Wobec żydów łódzkich można się tym niedbalstwem nie krępować, lecz wobec ludzi z zachodu, którzy tu często dobijają — trzeba się trochę wstydzić.

Wusław.

Bydgoskie Koleje Powiatowe.

Rozkład jazdy ważny od 11-go września 1937 r.

Odjazd poc. z Bydgoszczy w niedz. i święta do:

Koronowa 8.10, 11.05 14.00, 17.00, 20.10, 22.00.
Wierzchucina 10.25, 21.30.

Przyjazd do Bydgoszczy:

z **Koronowa** 7.35. 8.52, 11.31, 15,12, 19.26, 21.22.
z **Wierzchucina** 7.50, 20.03.

w dni powszednie do:

Koronowa 8.10, 11.05, 12.30*† 14.00, 17.00, 20.10.
Wierzchucina 11.40*, 13.30*, 15.30**, 19.35*.

Przyjazd do Bydgoszczy:

z **Koronowa** 7.07*†, 7.35, 8.52, 11.31, 15.12, 19.26.
z **Wierzchucina** 7.55*, 7.50**, 9.18*, 18.13*.

Objaśnienie znaków: * Pociągi kursują w środy i soboty. *† Pociągi kursują w soboty. ** Pociągi kursują w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki. (18180

Tabela loterii

4-ty dzień ciągnienia 2-ej klasy 40-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

15.000 zł.: 43826
5.000 zł.: 80147
2.000 zł.: 84198
1.000 zł.: 18089 121833 184020
500 zł.: 7545 101477 164368 173457
400 zł.: 23979 29281 28213 58015 67181 120019 174056
250 zł.: 174 16342 30608 41884 42520 60640 83152 117440 149209 150718 162237 164845
200 zł.: 1344 1720 13322 13222 19699 27546 30275 35528 35799 44741 49156 51119 53603 53420 57036 58873 62791 63166 67026 71844 86255 91453 101243 106048 109904 113458 111518 111636 18190 121114 126212 127502 136895 144574 153506 169495 177051 179230

Wygrane po 150 zł.

421 1322 727 2753 869 3552 75 875 4665 779 6388 7199 240 648 907 8869 937 9026 11050 12589 808 13039 90 108 378 747 871 14103 306 436 946 15182 640 16098 17281 18282 720 19548

20076 130 88 121801 72 95 822065 267 23429 51 740 25979 39 26577 15 56 735 906 27196 989 28955 29320 59 30138 768 31089 32954 33905 34008 951 36722 37125 24 416 760 92 989

38668 39041 40170 219 477 501 935 41226 510 624 42484 938 43814 45032 462 518 46561 47315 856 48420 49003 234 50497 585 52482 715 871 951 53107 203 54696 65565 928 56216 38 57517 58115 59108 654 60169 337 678 708 61328 483 817 969 62826 71 73378 64454 65354 66331 33 67457 921 69309 70 442 698 70508 71269 653 72242 319 73214 755 74755 75768

77158 78847 976 79343 503 11 80866 81765 82704 79 83061 84254 529 647 85509 825 86243 460 87654 88317 912 89428 769 986 90616 91044 326 644 948 92987 93998 94455 862 95182 466 97385 98156 468 99441 100601 991 101037 88 454 516 775 102096 103161 104912 105377 409 788 824 957 106330 107412 72 597 108036 629 110234 111042 143 601 112824 113757 964.

114335 115041 50 227 797 903 70 116335 655 741 118015 274 786 119826 739 846 120449 121244 122079 183 438 562 123070 666 124304 653 125049 655 126274 127057 695 712 957 128935 129288 850 130403 626 723 38 131244 132034 442 6 70 133070 417 801 134268 876 135065 79 255 521 36903 137067 451 652 138529 139166 444 140479 141019 268 142052 343 484 547 816 143329 144027 145395 779 146170 202 148575 715 865 149211 586 807 150581 151193 942

152324 523 827 151181 827 154447 155182 288 506 22 156651 70 158330 159420 160265 948 161771 944 162354 164253 166353 862 167509 828 168481 506 159605 728 170480 561 656 171050 588 172255 318 795 932 175162 354 176112 424 590 177031 327 999 178124 342 761 179458 646 180215 350 182544 674 183780 184409 16 534 48 724 185409 187119 188016 628 72 189024 105 810 190033 323 191181 192420 832 73 193188 347 922 67

Wygrane po 50 zł.

1584 705 2322 534 3596 704 4955 5231 812 987 66 7308 571 8763 831 908 39 9247 545 601 10742 11176 404 672 12577 714 13088 231 57 587 924 72 14105 647 733 15122 23 388 467 810 16105 250 478 885 17225 604 706 18250 446 767 895 19267 498 848

20345 793 819 21153 408 56 631 22188 715 23020 24346 25107 587 628 69 91 825 908 26995 27492 626 978 28141 335 580 807 29193 566 84 30272 450 512 600 32550 57 765 33077 580 703 873 911 34029 258 971 35554 36038 395 37269 427 511 775

38052 226 730 996 39039 46 97 101 88 279 40496 41202 627 96 42362 43592 95 754 826 79 44329 63 434 596 46008 240 47021 49 146 503 618 925 48252 49302 23 623 782 838 50231 985 51162 928 52019 249 637 845 53367 419 78 571 600 54274 509 55142 500 76 666 56237 47 567 58047 422 697 98 840 92 972 59259 372 60041 61143 471 880 63130 62 224 665 361 64156 632 917 65032 695 760 84 66313 606 61 68 67051 211 966 86 68260 337 564 642 69218 501 722 70177 87 246 988 71262 533 907 72357 479 649 960 73576 74216 528 75011 160 324 943 84

76067 390 645 77171 858 78491 698 79091 454 55 80642 89 748 804 83445 84023 51 609 76 852 78 85015 86320 57 663 87050 88285 570 715 846 89075 494 90097 337 651 769 91014 53 956 93467 94 632 977 94004 63 777 95134 262 97 402 4 507 96261 92 675 990 97110 458 688 98830 99062 126 558 100281 682 101051 286 102569 678 903 104304 60 536 889 105367 676 944 106343 62 551 93 604 886 107097 215 487 108164 246 427 82 626 781 109085 137 804 985 110044 252 893 111091 270 785 934 112002 256 113510 790 874. 97.

114739 115043 245 347 908 116041 333 117233 568 118034 214 78 530 953 119914 120234 322 816 964 121063 135 279 122507 46 123148 721 124279 475 572 125051 237 723 125342 85 426 687 827 987 127175 203 14 512 817 128127 446 50 715899 129025 122 611 887 130842 996 131073 241 402 565 710 910 132165 212 59 893 133208 53 135162 379 407 529 136171 137192 659 73 138104 408 847 139896 140467 548 141500 645 141011 441 82 143078 756 144335 704 937 145220 873 146084 346 846 938 147327 842 148655 811 906 149471 150535 880 915

152240 395 856 153284 801 154043 311 620 748 155001 135 522 731 156129 526 866 158117 208 160481 690 161395 484 788 871 162186 227 979 163745 980 165368 166111 248 410 997 167181 535 732 168025 792 813 901 169080 338 496 544 655 170006 171809 172096 466 651 173456 174111 466 505 787 175093 481 974 176246 901 177789 178020 489 765 179408 180015 503 9 748 181192 503 652 701 182379 417 72 94 561 701 882 183687 999 184081 218 534 185990 186102 204 790 820 187031 950 189173 299 358 404 190152 528 50 658 802 973 191029 192534 977 193026 385 733 194335 567

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. na Nr. 71066.
50.000 zł. Nr. 76122.
30,000 zł, Nr. 159308.
10,000 zł. Nr. 165745.
5.000 zł. Nr. 125816,
2,000 zł. Nr. Nr. 151925 154001
1000 zł. Nr. 40436.
400 zł. Nr. Nr. 16635 33710 37543 38811 45065 92562 119793 184989
250 zł: 928 29720 43589 64353 66676 67852 69078 80710 88240 88961 119661 119983 160058 166595 170498 177298 181941
200 zł: 28915 37273 41178 44269 50711 61815 61982 82503 87395 94067 94983 112040 122469 141103 147348 166363 171978 175758 184517

Wygrane po 150 zł.

3032 4014 135 558 7106 8073 9351 470 11121 266 564 12394 538 778 13546 774 15777 16552 17918 21842 57 97 22885 23406 941 25636 26035 29394 31516 32112 220 33123 34389 39112 499 844 41081 42536 866 43617 45003 859 47022 337 705 48534 991

52152 56102 513 863 994 57542 59680 946 86 60103 44 602 86 61203 66 978 62900 63089 973 64793 65044 67816 68140 651 69720 70113 525 851 71473 812 74524 75711 76735 78533 79324 32 80657 924 84508 79 86220 483 88110 494 90189 91617 93476 906 94056 665 95067 320 632 96493 97161 57 295 98388 99509.

101519 102055 65 307 104494 105070 909 106155 107429 108240 109256 984 110571 113353 712 114492 115014 966 116216 938 117171 424 34 624 118063 287 708 119131 720 120177 240 854 121580 99 122073 123913 124353 125918 126958 128675 987 129968 130067 133515 881 134131 136631 139041 69 107 642 910 140549 700 142374 534 835 143236 374 146878 147367 148038

150199 719 836 913 151120 156696 831 157234 652 158578 159666 160648 162771 163742 164300 975 167820 171148 172172 771 175502 34 890 907 177356 460 628 178005 456 694 864 179783 181606 182295 184053 116 923 185263 582 186819 187960 188388 189004 327 97 190275 193069 461 711.

Wygrane po 50 zł.

546 1145 284 2437 715 5190 962 7485 8246 9485 10504 11125 371 12337 874 13403 14302 15200 31 16322 40 547 18668 19083 237 908 99 20396 898 21214 511 41 698 22527 23873 24764 25100 509 28132 881 933 29623

30141 264 887 31767 32608 33465 35199 36082 37474 38116 291 39021 40402 512 47 822 42315 25 44586 797 46461 781 818 47206 752 38507 49112

50716 51173 679 52898 53315 457 54719 924 55030 999 56023 156 784 71 57505 58067 699.

60581 617 61004 480 801 27 62099 446 63074 243 393 64337 65296 437 90 66976 67282 442 802 51 6?096 69313 913 71877 72400 88 73664 76889 77201 79628 82908 83530 905 84044 273 85361 562 86200 42 733 87535 836.

90486 91080 93795 94950 95322 539 96207 525 688 802 97333 98360 984 100028 254 972 101172 102125 916 103353 104121 739 105264 454 106060 889 107480 108878 109553 11115 831 112230 96 314 113009 56 114216 118507 119014.

120185 121580 99 122073 123913 124530 125038 284 329 430 825 126251 682 127056 134 131489 132486 133256 855 134365 135462 580 136542 138711 918 140807 142113 392 732 143409 146472 148061 901 149224.

150803 151937 59 153167 658 910 156306 159485 161019 162589 163282 167286 168236 169019 42 590 852 171121 174271 176197 177322 580 179614.

180704 182118 610 183253 338 184111 33 185639 187097 189054 779 190469 709 191376 408 828 192544 193257 194211 437 571.

IV ciągnienie

Wygrane po 150 zł.

216 912 317 497 880 5281 971 7316 8174 874 9073 10853 846 12316 13047 744 14278 16387 763 18087 419 917 21965 22242 23859 25998 28641 30499 33478 718 892 34406 35922 68 37529 39148 286 823 976 41626 42858 67 43792 45188 47286 49392 802 50992 51791 52049 892 54316 883 989 55052 605 56765 60490 929 61168 62413 662 63197 511 64300 65253 378 433 67288 68277 69534

70122 71030 72953 73261 861 74243 75397 577 76021 199 78144 391 98102 506 768 81912 84364 85178 86108 339 87414 605 75 91039 129 789 92744 53 93615 960 95987 96841 98287 563 100769 878 101134 575 102160 798 103203 104141 569 71 105328 845 86 107122 108659 817 110039 137 111290 638 113838

114132 116660 117472 118160 632 91 784 119056 120866 12984 122713 53 125621 919 126809 127155 129752 68 131151 383 642 133582 134057 135441 137362 641 138230 140505 141731 912 142399 605 56 143089 256 145334 147519 933 150914 151097 741 152578 153323 154050 541 936 156044 444 151501 783 159980 161015 162638 163032 165484 166203 167611 168960 169936 171002 684 957 173058 177698 178023 164 449 179074 497 180846 181835 185463 774 186490 187105 531 189765 190724 887 191448 194579.

Wygrane po 50 zł.

38 247 1608 2033 454 3476 978 6695 7881 8983 10307 618 11941 12957 13566 600 14677 16559 18265 825 21024 544 724 22278 337 23024 699 24068 521 27093 109 795 28237 29129 87 30177 213 31315 95 32167 33264 34242 35441 37049 420 38708 940 39535 940 40053 612 739 42255 803 43793 44117 678 45291 46435 47425 48429 669 813 951 49793

50447 89 986 52102 53690 54389 56047 561 641 63 702 59331 548 96 60042 298 434 61060 600 62721 60 63522 65084 67995 68184 71479 72232 595 73079 178 899 75264 76081 219 761 77819 78622 80121 81066 242 440 49 596 714 840 45 82116 52 84142 280 85601 895 967 86781 87116 88459 871 89324 750 909

93197 95333 411 96197 326 551 97443 613 98194 539 100923 101354 102113 583 642 104512 869 105266 106113 107379 108798 946 109655 72 110014 332 111197 613 71 112399

114061 171 617 116005 208 411 867 119005 220225 6 970 1223912 124820 87 125651 126809 51 94 127433 742 942 128838 949 129635 991 130345 903 131047 68 133236 134715 135514 707 136028 137308 138721 140851 141723 143263 547 794 915 145057 16777 148614 149473 805 150353 151068 552 152379 153039 922 154318 439 751 155700 156208 45 471 527 157071 160525 161066 716 162600 163120 393 164116 301 538 58 167246 943 168545 169960 170065 798 874 173322 175245 711 176265 842 177191 258 417 179163 578 710 77 181015 138 362 182457 185543 186381 187781 188025 102 189385 618 190404 10 825 192169 333 194848.

WIELKIE WYGRANE

2-ej kl. 40 lot.

zł 30.000 na nr 159308

zł 20.000 na nr 71066

zł 10.000 na nr 36196

zł 10.000 na nr 185360

już padły w pierwszych dniach ciągnienia 23298) w znanej ze szczęścia kolekturze

J. Wolanow

Warszawa, Marszałkowska 154

Wolanow stale wzbogaca!

Ze sportu.

POLACY W RAIDZIE DO MONTE CARLO.

Lwów. W dorocznym raidzie do Monte Carlo wezmą udział członkowie Klubu Motorowego Związku Strzeleckiego we Lwowie pp. Stawiński i Piasecki, którzy wybierają się do Monte Carlo na wozie marki DKW.

CAŁA DRUŻYNA PIŁKARSKA ULEGŁA WYPADKOWI.

Cziernowce. Na terenie Rumunii w pobliżu Lugożu autobus, w którym jechała drużyna piłki nożnej z Turn Sewerin, wpadł do rowu przydrożnego. Jeden zawodnik został zabity na miejscu, zaś kilku odniosło ciężkie rany.

KRÓL SZWECJI ZNOWU NA KORCIE.

Odniósł on wraz z Schroederem piękne zwycięstwo.

Sztokholm. Król Szwecji Gustaw V, znany w kołach tenisowych jako „Mr. G.“ po dłuższej przerwie, spowodowanej zakazem lekarza, zjawił się znowu na korcie. Król, mając jako partnera Szweda Schroedera, rozegrał spotkanie z parą jugosłowiańsko-szwedzką Puncec — Engstroev, odnosząc piękne zwycięstwo 6:4, 5:7, 7:5.

SOKÓŁ PRZEGRYWA Z REPREZENTACJĄ 3 MIAST.

Ostatni występ Sokoła poznańskiego w Niemczech.

Erfurt. W niedzielę późnym wieczorem poznański Sokół, odbywający tournée po Niemczech, rozegrał trzecie i ostatnie spotkanie w miejscowości **Dessau, przegrywając w stosunku 5:11.** Niemcy wystawili bardzo silną reprezentację złożoną z najlepszych bokserów **Dessau, Lipska, oraz Magdeburga.**

W wadze muszej Czerwiński przegrał na punkty z Amelangiem z Lipska.

W koguciej — Janowczyk nie rozstrzygnął walki z Hackerem z Lipska.

W piórkowej — Rogalski uległ na punkty Schaeferowi z Magdeburga.

W lekkiej — Pela pokonał na p. Seebacha z Dessau.

W półśredniej — Dankowski został pokonany przez Zoosta z Dessau.

W średniej — Majchrzycki odniósł zwycięstwo nad Richterem z Dessau.

W półciężkiej — Rogowski przegrał przez techniczny k. o. w trzeciej rundzie z Hachem z Magdeburga. Rogowski przegrał wskutek odniesionej kontuzji.

W ciężkiej — Adamczyk przegrał na punkty z Hauerem z Lipska.

Ogółem Sokół na swoim pierwszym tournée za granicą odniósł dwa zwycięstwa i poniósł jedną porażkę.

ZNOWU AWANTURY NA MECZU.

Tarnów. W Tarnowie odbyły się zawody piłkarskie o mistrzostwo Ligi Okręgowej między Tarnovią a KS Korona z Krakowa, zakończone wynikiem 2:0 (1:0) na korzyść Tarnovii. W czasie meczu doszło kilkakrotnie do awantur i wrogich demonstracyj publiczności przeciwko sędziemu.

REKORDOWA ILOŚĆ PŁYWAKÓW WŚRÓD UCZNIÓW SZKÓŁ ŚREDNICH.

Łódź. Odbyły się eliminacyjne zawody pływackie do ustalenia reprezentacji Łodzi na ogólnopolskie zawody pływackie szkół średnich. W zawodach wzięła udział nienotowana dotychczas liczba 160 zawodników i zawodniczek z 12 szkół średnich. Ze względu na olbrzymią ilość zgłoszeń, finały odbędą się dopiero w dniu 28 bm.

AKS BĘDZIE GRAŁ CO NIEDZIELĘ PRZEZ CAŁĄ ZIMĘ.

Katowice. Program najbliższych spotkań piłkarskich wicemistrza Ligi AKS Chorzów przedstawia się następująco: **28 listopada** mecz rewanżowy z Cracovią, **5 grudnia** rewanżowy mecz ze Śląskiem Świętochłowice, **19 grudnia** spotkanie z Ruchem w Chorzowie, **26 grudnia** rewanż (na boisku w W. Hajdukach). Na **Nowy Rok** drużyna AKS zakontraktowała węgierski zespół „Szeged“.

ARGENTYNA BIJE URUGWAJ 5:1.

Buenos Aires. Międzypaństwowy mecz piłkarski Argentyna — Urugwaj, rozegrany w Buenos Aires wobec 90.000 widzów, zakończył się zwycięstwem Argentyny nad b. mistrzem świata 5:1 (3:0). Argentyńczycy wykazali wspaniałą formę i przez cały czas mieli miażdżącą przewagę nad przeciwnikiem. **Argentyński związek postanowił wysłać zwycięską drużynę do Paryża na piłkarskie mistrzostwa świata.**

SOKÓŁ I (GRUDZIĄDZ) — WKS 9:7.

W Grudziądzu odbyły się zawody bokserskie pomiędzy pięściarzami Sokoła I i WKS Grudziądz. Zawody zakończyły się wynikiem 9:7 dla Sokoła.

BOKSERZY PZL REMISUJĄ ZE „ŚMIGŁYM“.

Wilno. Rozegrane w Wilnie spotkanie towarzyskie pomiędzy warszawskim PZL a Śmigłym (Wilno) zakończyło się wynikiem nierozstrzygniętym 8:8.

RAN WALCZY W PARYŻU Z CLEMENT'EM.

Paryż. Pięściarz polski Edward Ran będzie walczył dnia 26 bm. na sali Vagram w Paryżu ze znanym pięściarzem z Lyonu, Honore Clement.

BYDGOSKA GIEŁDA

ZBOŻOWO-TOWAROWA z dnia 22. XI. 37 r

Zboża

Żyto 155 t. 23,25 23,25—23,50; pszenica I 748 g/l 00 ton 00,00 28,50—28,75, II 726 g/l 27,50—27,75, owies 75 ton 21,25 21,25—21,50, jęcz. brow. 21,75—22,75, jęcz. 673—678 g/l, 00 ton 00,00 19,50—20,00 jęcz. 644—650 g/l 19,00—19,50.

Przetwory młynarskie.

Nowe standarty: Mąka żytnia gat. I 0—65% wł. w 32,50—33,00; mąka żytnia razowa 0—95% wł. w. 28,00—29,00. Mąka żytnia 70% eksport (dla W. M. Gdańska) 31,65—32,25. **Nowe standarty:** Mąka pszenna gatunek I. wyciągowa 0—30% wł. w. 49,00—50,00, mąka pszenna gat 0—50% wł. w. 44,50—46,00, mąka pszenna gatunek I A 0—65% wł. worek 42,50—44,00; mąka pszenna gatunek I 65—70% wł. w. 00,00—00,00; mąka pszenna gat, II A 65—75% wł. w. 00,00—00,00 mąka pszenna gat III 70—75% wł. w. 00,00—00,00 mąka pszenna razowa 0—95% wł. w 36,25—37,25. Otręby żytnie wymiał stand. 15,50—16,00; Otręby pszenne miałkie stand. 16,00—16,50; Otręby pszen. średnie 15,50—16,00; Otręby pszen. grube 16,50—17,00. Otręby jęcz. 16,25—16,75; Kasza jęczm. krai. wł. w. 28,50—29,00, kasza jęczm. pęczak wł. w. 28,50—29,00, kasza jęczm. perłowa wł. w. 39,00—40,00.

Artykuły strączkowe.

Groch Wiktoria 24,00—26,00; groch Folgera 23,50—25,50 groch polny 00,00—00,00; wyka 00,00—00,00; peluszka 00,00—00,00; łubin niebieski 13,00—13,50; łubin żółty 13,50—14,00

Nasiona.

Rzepak zimowy bez worka 56,00—58,00; rzepik zimowy bez worka 52,00—53,00; mak niebieski 75,00—80,00 siemię lniane 47,00—50,00; gorczyca 35,00—38,00; koniczyna żółta odłuszczona 00,00—00,00, koniczyna biała 00,00—00,00; koniczyna czerw. surowa 00,00—00,00; koniczyna czyszczona 97% 00,00—00,00;

Artykuły pastewne i inne.

Makuch lniany 23,50—23,75; makuch rzepakowy 20,00—20,50; makuch słonecznikowy 40/42% 24,00—24,50; śrut soja 24,50—25,00; wytłoki suszone 8,00—8,50; ziemniaki pom. 0,00—0,00; ziemniaki nadnoteckie 0,00—0,00; ziemniaki fabryczne kg. % 00,16,5—00,17; płatki ziemniaczane 15,75—16,25; słoma żytnia luzem 0,00—0,00; słoma żytnia prasowana 8,00,—8,25 siano nadnoteckie luzem 8,75—9,75; siano nadnoteckie prasowane 9,50—10,50 Ogólne usposobienie spokojne

Bank Polski płacił w dniu 23. 11. 1937 r.

dolary amerykańskie	5,25
dolary kanadyjskie	5,25
funty szterlingów	26,33
franki francuskie	17,68
franki szwajcarskie	121,80
belgi belgijskie	89,70
liry włoskie	20,20
floreny holenderskie	291,90
korony czeskie	16,70
szylingi austriackie	97,50
marki niemieckie	116,—
guldeny gdańskie	99,80

Kronika toruńska

Toruń, dnia 23 listopada 1937 r.

KALENDARZYK.

Dziś: Klemensa p. i m.
Jutro: Jana od Krzyża.
Wschód słońca o godzinie 7.35.
Zachód słońca o godzinie 15,58.

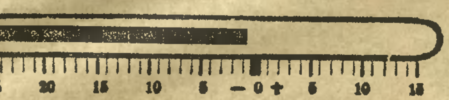
Stan pogody.

Lekki mróz.

Dziś rano w Bydgoszczy mieliśmy lekki mróz. Pogoda bezchmurna. Przewidywany przebieg pogody: Po mglistym i miejscami chmurnym ranku, w ciągu dnia pogoda słoneczna przy słabych wiatrach miejscowych lub ciszy. Nocą lekki mróz, dniem temperatura nieco powyżej zera.



Termometr wskazywał dziś rano



Pogotowie straży pożarnej tel. 1244.

Telefon nr. 15-46 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Toruniu.

Pogotowie ratunkowe tel. 1991.

Biblioteka T. C. L. (ul. Wysoka 16) otwarta codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 11 do 11,30 i od 16 do 19.

—::—

REPERTUAR KIN:

Adria: „Płomienne serca" i „X-27".
As: „Dziewczęta z Nowolipek".
Mars: „Postrach opery".
Świt: „7 policzków — 7 całusów" — premiera.

—o—

Nocny dyżur pełnią apteki:

„Pod Orłem" — śródmieście
Św. Anny — Bydgoskie Przedmieście
Pod Łabędziem — na Mokrem.
„Nadwiślańska" — Jakubskie Przedmieście.

—::—

Z TEATRU ZIEMI POMORSKIEJ.

Popularne przedstawienia w Teatrze Ziemi Pomorskiej.

Ceny miejsc od 25 gr do 1,35 zł.

Jutro i pojutrze Teatr Ziemi Pomorskiej, chcąc dać możność miłego spędzenia wieczoru jak najszerszej publiczności, urządza dwa popularne przedstawienia w następującej kolejności: W środę 24 bm. o ogdz. 20 uroczej, przemiłej komedii włoskiej p. t. „Od wieczora do poranka", w czwartek 25 bm. o godz. 20 kapitalnej komedio-farsy, pełnej aktualnych dowcipów p. t. „Woźny i minister". Ceny miejsc od 25 gr do 1,35 zł.

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej.

Wtorek 22 bm. teatr w objeździe.
Środa 23 bm. godz. 20 Toruń: „Od wieczora do poranka".
Czwartek 25 bm. godz. 20 Toruń: „Woźny i minister".

—::—

— **Ludzie „nerwowi" — to ludzie chorzy.** Wybuchają oni przy lada okazji, zadręczają siebie i innych, wpadają w depresję, tracą sen i apetyt, czują się fatalnie. Kuracja ziołami dla nerwowych dra Breyera nr wzmacnia nerwy, uspokaja, przywraca zdrowy, pokrzepiający sen. Stosujcie zioła dra Breyera nr 4. Do nabycia wszędzie. Wytwórnia Polherba, Kraków-Podgórze.

— **Oddalił się z domu rodzicielskiego.** Dn. 15 listopada br. w godzinach popołudniowych oddalił się z domu rodzicielskiego 14-letni Kazimierz Jackowiak i dotychczas nie powrócił.

— **Nowy alarmnik pożarniczy.** Podaje się do wiadomości mieszkańcom Starego Rynku i ul. Żeglarskiej że alarmnik pożarniczy, który był dawniej umieszczony na ratuszu, obecnie po przeniesieniu zainstalowany został na narożniku domu przy ul. Szerokiej i Żeglarskiej (drogeria p. Rzymkowskiego).

— **Lekcje chóru im. Św. Cecylii.** Zaledwie ukończyły się lekcje śpiewu z okazji 70-lecia chóru, chór im. Św. Cecylii zabiera się znowu do pracy. W poniedziałek przypada święto Patronki chóru, której uroczystość zewnętrzną przenosi się na niedzielę dnia 28 bm. Chór przygotowuje całą mszę Kagerera.

Otwarcie świetlicy-gospody Federacji PZOO w Toruniu.

W sobotę, dnia 20 bm. w południe odbyło się w Toruniu przy ul. Strumykowej nr 1 poświęcenie i otwarcie świetlicy-gospody Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny.

Świetlica ta powstała z inicjatywy zarządu głównego Federacji przy poparciu Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy. Celem świetlicy jest skupienie kombatantów na tutejszym terenie dla celów kulturalno-społecznych. Ponadto będą tu wydawane obiady w liczbie około 100 dziennie dla niezamożnych członków po cenach minimalnych. Kierownikiem świetlicy jest przewodniczący sekcji kulturalno-społecznej PZOO płk. Gończakowski.

Na wstępie uroczystości prezes PZOO p. nacz. Grzanka wygłosił przemówienie, w którym scharakteryzował znaczenie nowo otwartej świelicy dla ruchu kombatanckiego, po czym aktu poświęcenia dokonał ks. kanonik Kozłowski, wygłaszając przy tym okolicznościowe przemówienie. Uroczystość zakończyła się wspólnym obiadem.

Organizacje społeczne pomorskie

przystępują do akcji zbiórkowej na rzecz pomocy zimowej bezrobotnym.

Wczoraj, w poniedziałek w gmachu starostwa krajowego w Toruniu odbyło się zebranie prezesów wszystkich organizacyj społecznych okręgowych pomorskich w sprawie współdziałania tych organizacyj w akcji pomocy zimowej.

Obradom przewodniczył starosta krajowy p. Łącki. Zagadnienie współpracy organizacyj społecznych z Wojewódzkim Komitetem Pomocy Zimowej Bezrobotnym omówił p. dyr. Nowakowski.

W dyskusji, jaka po tym referacie się wywiązała, mówcy uznali za najważniejszą kwestię powszechność akcji zbiórkowej na pomoc zimową, ze względu na konieczność zmobilizowania w bieżącym roku znacznie większych środków na zaopatrzenie bezrobotnych. Jednocześnie wszyscy prezesi organizacyj, reprezentowanych na zebraniu, zgłosili przystąpienie tych organizacyj do akcji zbiórkowej na terenie całego Pomorza.

W wyniku zebrania ustalono terminy oraz podział prac poszczególnych organizacyj w terenie.

Tragiczna śmierć robotnika.

W ub. sobotę w tragicznych okolicznościach zginął 62-letni robotnik Albin Rudowski, zam przy ul. Podmurnej 28.

Rudowski, wracając od pracy „po drodze" wypił większą ilość alkoholu, po czym dopiero udał się do domu. W chwili, gdy znalazł się na IV piętrze, w niewyjaśnionych okolicznościach stracił równowagę i runął całą siłą w dół. Zatrzymał się dopiero na II piętrze, wybijając drzwi. Śmierć nastąpiła momentalnie i — jak orzekł przybyły lekarz — na skutek udaru serca, spowodowanego sklerozą.

Zwłoki tragicznie zmarłego robotnika przewieziono do kostnicy miejskiej.

Ruch pocztowy, telefoniczny i telegraficzny w Toruniu.

W miesiącu październiku br. ruch na poczcie toruńskiej przedstawiał się następująco: przesyłek listowych zwykłych nadano 394.362, nadeszło 926.129; poleconych nadano 25.104, nadeszło 26.737; listów wartościowych 329, otrzymano 817; paczek bez podanej wartości 9138, otrzymano 11.279; paczek z podaną wartością 291, otrzymano 1068; przesyłek za pobraniem nadano 3342, otrzymano 2827; zleceń pocztowych 457, otrzymano 1120; inkasowych zleceń otrzymano 655; przekazów pocztowych i telegraficznych szt. 14.774 na kwotę 1.261.520 zł, otrzymano szt. 17.681 na kwotę 923.376 zł; wpłat i wypłat PKO nadano 22.496 na kwotę 3.395.491 zł, nadeszło 7906 na kwotę 512.792 zł; telegramów nadano 2661, nadeszło 3173.

Z estrady koncertowej.

W sali kameralnej konserwatorium w Dworze Artusa odbyła się w ub. niedzielę trzecia z kolei w bież. sezonie muzyczna audycja kameralna, która cieszyła się dużą frekwencją członków Pom. Tow. Muz. oraz zaproszonych gości. Audycja ta była transmitowana przez radio. W audycji wzięli udział pp.: Krysiewiczowa z Bydgoszczy (śpiew), Kurpisz-Stefanowa (fortepian) i Stefan (skrzypce). Program obejmował klasyków wiedeńskich.

Na następną imprezę muzyczną przewidziany jest recital chopinowski Henryka Sztompki. Dokładnie w dniu 6 grudnia br.

Buciki odnalazły się...

Zofia Bożejewa, zam. przy ul. Kazimierza Jagiellończyka 6, zgłosiła o kradzieży pary bucików wartości 20 zł. Onegdaj poszkodowana, przechodząc ulicą, spostrzegła pewnego obywatela, który paradował w jej bucikach. Zawiadomiła policję.

Przeprowadzone dochodzenia wykazały, iż rzeczywiście buciki nosił nieprawy właściciel niej. Tadeusz Siudowski. W toku dalszych dochodzeń stwierdzono, że sprawczynią kradzieży jest siostra Siudowskiego, Czesława, która za brzydki czyn będzie odpowiadać przed sądem.

Z teki policjanta.

Ostatnio policja spisała następujące protokóły: 5 doniesień za przekroczenie przepisów drogowych, 2 za przekroczenie przepisów pol.-admin., 2 za przekroczenie przepisów meldunkowych i ukarała 6 osób mandatami doraźnymi za wykroczenia drogowe.

Ponadto w dniach 20 i 21 bm. zgłoszono w Toruniu oraz w powiecie toruńskim ogółem 17 wypadków różnych kradzieży, z których 10 wykryto.

Czy palenie tytoniu jest szkodliwe dla ustroju ludzkiego?

Zagadnienie to, niewątpliwie mogące zainteresować szeroki ogół palaczy — klientów monopolu tytoniowego będzie przedmiotem drugiego z kolei „piątku uniwersyteckiego" w Toruniu. Jako prelegent wystąpi Doc. U. P. dr Franciszek Łabendziński. Odczyt, jak wszystkie, odbędzie się o godz. 19,30 w auli Gimnazjum Państwowego im. Kopernika. Wstęp na odczyt dla dorosłych 30 gr, dla młodzieży i wojskowych niższych stopni 15 gr.

—::—

Żydówka wybrała sobie Toruń na bazę wypadową i.. wpadła do aresztu.

Frajda Elechnowicz, żydówka, zam. w Toruniu przy Nowomiejskim Rynku nr 24, nie posiadając zezwolenia na sprzedaż konfekcji damskiej udała się do Brodnicy, gdzie w sklepach usiłowała zrobić dobry interes. Na jej nieszczęście „wpadła" w oko miłego pana w granatowym mundurze, który po krótkiej z nią rozmowie poprosił ją do komisariatu, gdzie spisał protokół. Żydówka zostanie przekazana do władz administracyjnych celem ukarania.



ja to czuję - mówi często reumatyk, a jego przepowiednia jest pewniejsza od barometru. Już na dwa lub jeden dzień przed każdą zmianą pogody, odczuwa silne bóle. Jakże cierpi on wówczas. W tych wypadkach oddaje Togal reumatykom dobre usługi. Togal uśmierza bóle i przynosi ulgę. Togal stosuje się po 2 tabletki 3 razy dziennie. Do nabycia w aptekach.

Togal

229.0

Z toruńskiego Nadbrzeża.

W III kwartale br. na bocznicy kolejowej Nadbrzeża w Toruniu wyładowano ogółem 741 wagonów różnych towarów, naładowano zaś 134 wagonów.

Ruch przeładunkowy towarów nadesłanych koleją i przeładowanych na statki lub berlinki był następujący: W kierunku Warszawy przeładowano 651 wagonów cukru białego, 92 wagony mąki i 45 wagonów sody; w kierunku Gdańska przeładowano 121 wagonów jęczmienia, 60 wagonów cukru białego, 16 wagonów żyta, 3 wagony maku, 2 grochu i 4 wagony mąki.

Ze sportu.

Zebranie sekcji narciarskiej WKS Gryf.

W środę, 24 bm. o godz. 18 w sali Oficerskiego Kasyna Garnizonowego w Toruniu odbędzie się zebranie sekcji narciarskiej WKS Gryf. Ze względu na ważność spraw obecność wszystkich członków konieczna.

Pierwszy krok bokserski.

Jak już donosiliśmy, w dniach 27 i 28 bm. odbędą się w Toruniu zawody bokserskie pierwszego kroku, organizowane przez WKS Gryf, w których brać mogą udział wszyscy tak zrzeszeni, jak i niezrzeszeni powyżej lat 16 z tym jednak zastrzeżeniem, że nie brali dotychczas jeszcze udziału w zawodach.

Spotkania siatkówki o mistrzostwo Pomorza w Toruniu.

W hali Okręgowego Ośrodka W. F. i P. W. w Toruniu rozegrano wczoraj szereg spotkań siatkówki o mistrzostwo Pomorza w klasie A, które dały następujące wyniki:

Siatkówka męska: KPW Pomorzanin — KSM Toruń 2:0, Związek Strzelecki (Toruń) WKS „Sęp" (Toruń) 2:0, KPW Pomorzanin (Toruń) — Sokół (Grudziądz) 2:1, WKS „Sęp" — Sokół (Grudziądz) 2:0, Związek Strzelecki — Sokół (Grudziądz) 2:1.

Siatkówka żeńska: Sokolice grudziądzkie pokonały KPW Pomorzanin (Toruń) 2:1, uległy jednak drużynie Związku Strzeleckiego w identycznym stosunku.

B. Hozakowski, Toruń.

Toruń, dnia 22 listopada 1937 roku.

Płacono: w dniach ostatnich zł. za 100 kg.

Koniczyna czerwona	135,00—145,00
Koniczyna śred. gat.	160,00—200,00
Koniczyna biała prima czyszcz.	200,00—260,00
Koniczyna szwedzka	210,00—235,00
Koniczyna żółta	80,00— 90,00
Koniczyna żółta w łuskach	35,00— 45,00
Inkarnatka	125,00—150,00
Przelot	85,00— 95,00
Rajgras krajowy	70,00— 80,00
Tymotka	23,00— 28,00
Seradela	28,00— 30,00
Wyka latowa	23,00— 24,00
Wiczka zimowa	60,00— 70,00
Peluszka	22,00— 23,00
Groch Wiktoria	26,00— 30,00
Groch polny	22,00— 24,00
Groch zielony	24,00— 27,00
Bobik	25,00— 28,00
Gorczyca	36,00— 40,00
Rzepak	55,00— 58,00
Rzepik letni	50,00— 55,00
Łubin niebieski	13,00— 14,00
Łubin żółty	14,00— 15,00
Siemię lniane	44,00— 48,00
Konopie	45,00— 55,00
Mak niebieski	75,00— 80,00
Mak biały	90,00—100,00
Tatarka	30,00— 35,00
Proso	27,00— 34,00

Tabela loterii

4-ty dzień ciągnienia 2-ej klasy 40-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

15.000 zł.: 43826
5.000 zł.: 80147
2.000 zł.: 84198
1.000 zł.: 18089 121833 184020
500 zł.: 7545 101477 164368 173457
400 zł.: 23979 29281 28213 58015 67181 120019 174056
250 zł.: 174 16342 30608 41884 42520 60640 83152 117440 149209 150718 162237 164845
200 zł.: 1344 1720 13322 13222 19699 27546 30275 35528 35799 44741 49156 51119 53603 53420 57036 58873 62791 63166 67026 71844 86255 91453 101243 106048 109904 113458 111518 111636 18190 121114 126212 127502 136895 144574 153506 169495 177051 179230

Wygrane po 150 zł.

421 1322 727 2753 869 3552 75 875 4665 779 6388 7199 240 648 907 8869 937 9026 11050 12589 808 13039 90 108 378 747 871 14103 306 436 946 15182 640 16098 17281 18282 780 19548

20076 130 88 21801 72 95 22065 267 23429 51 740 25979 39 26577 15 56 735 906 27196 989 28955 29320 59 30138 768 31089 32954 33905 34008 951 36722 37125 24 416 760 92 989 38668 39041 40170 219 477 501 935 41226 510 624 42484 938 43814 45032 462 518 46561 47315 856 48420 49003 234 50497 585 52482 715 871 951 53107 203 54696 65565 928 56216 38 57517 58115 59108 654 60169 337 678 708 61328 483 817 969 62826 71 73878 64454 65354 66331 33 67457 921 69309 70 442 698 70508 71269 653 72242 319 73214 755 74755 75768 77158 78847 976 79343 503 11 80866 81765 82704 79 83061 84254 529 647 85509 825 86243 460 87654 88317 912 89428 769 986 90616 91044 326 644 948 92987 93398 94455 862 95182 466 97385 98156 468 99441 100601 991 101037 88 454 516 775 102096 103161 104912 105377 409 788 824 957 106330 107412 72 597 108036 629 110234 111042 143 601 112824 113757 964.

114335 115041 50 227 797 903 70 116335 655 741 118015 274 752 119326 750 846 120449 121244 122079 183 438 562 123070 666 124304 653 125049 655 126274 127057 695 712 957 128935 129288 850 130403 626 723 38 131244 132034 442 6 70 133070 417 801 134268 876 135065 79 255 521 136903 137067 451 652 138529 139166 444 140479 141019 268 142052 343 484 547 816 143329 144027 145395 779 146170 202 148575 715 865 149211 586 807 150581 151193 942

152324 523 827 153181 827 154447 155182 288 306 22 156651 70 158330 159420 160265 948 161771 944 162354 164253 166353 862 167509 828 168481 506 159605 728 170480 561 656 171050 588 172255 318 795 932 175162 354 176112 424 590 177031 327 999 178124 342 761 179458 646 180215 350 182544 674 183780 184409 16 534 48 724 185409 187119 188016 623 72 189024 105 810 190033 323 191131 192420 832 73 193188 347 922 67

Wygrane po 50 zł.

1584 705 2322 534 3596 704 4955 5231 812 987 66 7308 571 8763 831 908 39 9247 546 601 10742 11176 404 672 12577 714 13088 231 57 587 924 72 14105 647 733 15122 23 388 467 810 16105 250 478 885 17225 604 706 18250 446 767 895 19267 498 848

20345 793 819 21153 408 56 631 22188 715 23020 24346 25107 587 628 69 91 825 908 26995 27492 626 978 28141 335 580 807 29193 566 84 30272 450 512 600 32550 57 765 33077 580 703 873 911 34029 258 971 35554 36038 395 37269 427 511 775

38052 226 730 996 39030 46 97 101 88 279 40496 41202 627 96 42362 43592 95 754 826 79 44329 63 434 596 46008 240 47021 49 146 503 618 925 48252 49302 25 623 782 838 50231 985 51162 928 52019 249 657 845 53867 419 78 571 600 54274 509 55142 500 76 666 56237 47 567 58047 422 697 98 840 92 972 59259 372 60041 61143 471 880 63130 62 224 665 961 64156 632 917 65032 695 760 84 66313 606 61 68 67051 211 966 86 68260 337 564 642 69218 501 722 70177 87 246 988 71262 533 907 72357 479 649 960 73576 74216 528 75011 160 324 943 84

76067 390 645 77171 858 78491 698 79091 454 55 80642 89 748 804 32 923 81278 348 989 82759 987 83645 84023 51 609 76 852 78 85015 86320 57 663 87050 88285 570 715 846 89075 494 90097 337 651 769 91014 53 956 93467 94 632 977 94004 63 777 95184 262 97 402 4 507 96261 92 675 990 97110 458 688 98830 99062 126 558 100281 682 101051 286 102569 678 903 104304 60 536 889 105367 676 944 106343 62 551 93 604 886 107097 215 487 108164 246 427 82 626 781 109085 137 804 985 110044 252 893 111091 270 785 934 112002 256 113510 790 874. 97.

114739 115043 245 347 908 116041 333 117233 568 118034 214 78 530 953 119914 120234 322 816 964 121063 135 279 122507 46 123148 721 124279 475 572 125051 237 723 125342 85 426 687 827 987 127175 203 14 512 817 128127 446 50 715899 129025 122 611 887 130842 996 131073 241 402 565 710 910 132165 212 59 893 133208 53 135162 379 407 529 136171 137192 659 73 138104 408 847 139896 140467 548 141500 645 141011 441 82 143078 756 144335 704 937 145220 873 146084 346 846 938 147327 842 148655 811 906 149471 150535 880 915

152240 395 856 153284 801 154043 311 620 748 155001 135 522 731 156129 526 866 158117 208 160481 690 161395 484 788 871 162186 227 979 163745 980 165368 166111 248 410 997 167181 535 732 168025 792 813 901 169080 338 496 544 655 170006 171809 172096 466 651 173456 174111 466 505 787 175093 481 974 176246 901 177789 178020 489 765 179408 180015 503 9 748 181192 503 652 701 182379 417 72 94 561 701 882 183687 999 184081 218 534 185990 186102 204 790 820 187031 950 189173 299 358 404 190152 528 50 658 802 973 191029 192534 977 193026 385 733 194335 567

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. na Nr. 71066.
50.000 zł. Nr. 76122.
30,000 zł, Nr. 159308.
10,000 zł. Nr. 165745.
5.000 zł. Nr. 125816,
2,000 zł. Nr. Nr. 151925 154001
1000 zł. Nr. 40436.
400 zł. Nr. Nr. 16635 33710 37543 38811 45065 92562 119793 184989
250 zł: 928 29720 43589 64353 66676 67852 69078 80710 88240 88961 119661 119983 160058 166595 170498 177298 181941
200 zł: 28915 37273 41178 44269 50711 61815 61982 82503 87395 94067 94983 112040 122469 141103 147348 166363 171978 175758 184517

Wygrane po 150 zł.

3032 4014 135 558 7106 8073 9351 470 11121 266 564 12394 538 778 13546 774 15777 16552 17918 21842 57 97 22885 23406 941 25636 26035 29394 31516 32112 220 33123 34389 39112 499 844 41081 42536 866 43617 45003 859 47022 337 705 48534 991

52152 56102 513 863 994 57542 59680 946 86 60103 44 602 86 61203 66 978 62900 63089 973 64793 65044 67816 68140 651 69720 70113 525 851 71473 812 74524 75711 76735 78533 79324 32 80657 924 84508 79 86220 483 88110 494 90189 91617 93476 906 94056 665 95067 320 632 96493 97161 57 295 98388 99509.

101519 102055 65 307 104494 105070 909 106155 107429 108240 109256 984 110571 113353 712 114492 115014 966 116216 938 117171 424 34 624 118063 287 708 119131 720 120177 240 854 121580 99 122073 123913 124353 125918 126958 128675 987 129968 130067 133515 881 134131 136631 139041 69 107 642 910 140549 700 142374 534 835 143236 374 146878 147367 148038

150199 719 836 913 151120 156696 831 157234 652 158578 159666 160648 162771 163742 164300 975 167820 171148 172172 771 175502 34 890 907 177356 460 628 178005 456 694 864 179783 181606 182295 184053 116 923 185263 582 186819 187960 188388 189004 327 97 190275 193069 461 711.

Wygrane po 50 zł.

546 1145 284 2437 715 5190 962 7485 8246 9485 10504 11125 371 12337 874 13403 14302 15200 31 16322 40 547 18668 19083 237 908 99 20396 898 21214 511 41 698 22527 23373 24764 25100 509 28132 881 933 29623

30141 264 887 31767 32608 33465 35199 36082 37474 38116 291 39021 40402 512 47 822 42315 25 44586 797 46461 781 818 47206 752 38507 49112

50716 51173 679 52898 53315 457 54719 924 55030 999 56023 156 734 71 57505 58067 699.

60581 617 61004 480 801 27 62099 446 63074 243 393 64337 65296 437 90 66976 67282 442 802 51 68096 69313 913 71877 72400 88 73664 76889 77201 79628 82908 83530 905 84044 273 85361 562 86200 42 733 87535 836.

90486 91080 93795 94950 95322 539 96207 525 688 802 97333 98360 984 100028 254 972 101172 102125 916 103353 104121 739 105264 454 106060 889 107480 108878 109553 11115 831 112230 96 314 113009 56 114216 118507 119014.

120185 121580 99 122073 123913 124530 125038 284 329 430 825 126251 682 127056 134 131489 132486 133256 855 134365 135462 580 136542 138711 918 140807 142113 392 732 143409 146472 148061 901 149224.

150803 151937 59 153167 658 910 156306 159485 161019 162589 163282 167286 168236 169019 42 590 852 171121 174271 176197 177322 580 179614.

180704 182118 610 183253 338 184111 33 185639 187097 189054 779 190469 709 191376 408 828 192544 193257 194211 437 571.

IV ciągnienie

Wygrane po 150 zł.

216 912 317 497 880 5281 971 7316 8174 874 9073 10353 846 12316 13047 744 14278 16387 763 18087 419 917 21965 22242 23859 25998 28641 30499 33478 718 892 34406 35922 68 37529 39148 286 823 976 41626 42858 67 43792 45188 47286 49392 802 50992 51791 52049 892 54316 883 989 55052 605 56765 60490 929 61168 62413 662 63197 511 64300 65253 378 433 67288 68277 69534

70122 71030 72953 73261 861 74243 75397 577 76021 199 78144 391 98102 506 768 81912 84364 85178 86108 339 87414 605 75 91039 129 789 92744 53 93615 960 95987 96841 98287 563 100769 878 101134 575 102160 798 103203 104141 569 71 105328 845 86 107122 108659 817 110039 137 111290 638 113838

114132 116660 117472 118160 632 91 784 119056 120866 12984 122713 53 125621 919 126809 127155 129752 68 131151 383 642 133582 134057 135441 137362 641 138230 140505 141731 912 142399 605 56 143089 256 145334 147519 933 150914 151097 741 152578 153323 154050 541 936 156044 444 151501 783 159980 161015 162638 163032 165484 166203 167611 168960 169936 171002 684 957 173058 177698 178023 164 449 179074 497 180846 181835 185463 774 186490 187105 531 189765 190724 887 191448 194579.

Wygrane po 50 zł.

38 247 1608 2033 454 3476 978 6695 7881 8983 10307 618 11941 12957 13566 600 14677 16559 18265 825 21024 544 724 22278 337 23024 699 24068 521 27093 109 795 28237 29129 87 30177 213 31315 95 32167 33264 34242 35441 37049 420 38708 940 39535 940 40053 612 739 42255 803 43793 44117 678 45291 46435 47425 48429 669 813 951 49793

50447 89 986 52102 53690 54389 56047 561 641 63 702 59331 548 96 60042 298 434 61060 600 62721 60 63522 65084 67995 68184 71479 72232 595 73079 178 899 75264 76081 219 761 77819 78622 80121 81066 242 440 49 596 714 840 45 82116 52 84142 280 85601 895 967 86781 87116 88459 871 89324 750 909

93197 95333 411 96197 326 551 97443 613 98194 539 100923 101354 102113 583 642 104512 869 105266 106113 107379 108798 946 109655 72 110014 332 111197 613 71 112399

114061 171 617 116005 208 411 867 119005 220225 6 970 1223912 124820 87 125651 126809 51 94 127433 742 942 128838 949 129635 991 130345 903 131047 68 133236 134715 135514 707 136028 137308 138721 140851 141723 143263 547 794 915 145057 16777 148614 149473 805 150353 151068 552 152379 153039 922 154318 439 751 155700 156208 45 471 527 157071 160525 161066 716 162600 163120 393 164116 301 538 58 167246 943 168545 169960 170065 798 874 173322 175245 711 176265 842 177191 258 417 179163 578 710 77 181015 138 362 182457 185543 186381 187781 188025 102 189385 618 190404 10 825 192169 333 194848.

WIELKIE WYGRANE

2-ej kl. 40 lot.

zł 30.000 na nr 159308

zł 20.000 na nr 71066

zł 10.000 na nr 36196

zł 10.000 na nr 185360

już padły w pierwszych dniach ciągnienia w znanej ze szczęścia kolekturze

J. Wolanow

Warszawa, Marszałkowska 154

Wolanow stale wzbogaca!

23298)

Ze sportu.

POLACY W RAIDZIE DO MONTE CARLO.

Lwów. W dorocznym raidzie do Monte Carlo wezmą udział członkowie Klubu Motorowego Związku Strzeleckiego we Lwowie pp. Stawiński i Piasecki, którzy wybierają się do Monte Carlo na wozie marki DKW.

CAŁA DRUŻYNA PIŁKARSKA ULEGŁA WYPADKOWI.

Czerniowce. Na terenie Rumunii w pobliżu Lugożu autobus, w którym jechała drużyna piłki nożnej z Turn Sewerin, wpadł do rowu przydrożnego. Jeden zawodnik został zabity na miejscu, zaś kilku odniosło ciężkie rany.

KRÓL SZWECJI ZNOWU NA KORCIE.

Odniósł on wraz z Schroederem piękne zwycięstwo.

Sztokholm. Król Szwecji Gustaw V, znany w kołach tenisowych jako „Mr. G.“ po dłuższej przerwie, spowodowanej zakazem lekarza, zjawił się znowu na korcie. Król, mając jako partnera Szweda Schroedera, rozegrał spotkanie z parą jugosłowiańsko-szwedzką Puncec — Engstroev, odnosząc piękne zwycięstwo 6:4, 5:7, 7:5.

SOKÓŁ PRZEGRYWA Z REPREZENTACJĄ 3 MIAST.

Ostatni występ Sokoła poznańskiego w Niemczech.

Erfurt. W niedzielę późnym wieczorem poznański Sokół, odbywający tournée po Niemczech, rozegrał trzecie i ostatnie spotkanie w miejscowości **Dessau,** przegrywając **w stosunku 5:11.** Niemcy wystawili bardzo silną reprezentację złożoną z najlepszych bokserów **Dessau, Lipska, oraz Magdeburga.**

W wadze **muszej** Czerwiński przegrał na punkty z Amelangiem z Lipska.

W koguciej — Janowczyk nie rozstrzygnął walki z Hackerem z Lipska.

W piórkowej — Rogalski uległ na punkty Schaeferowi z Magdeburga.

W lekkiej — Pela pokonał na p. Seebacha z Dessau.

W półśredniej — Dankowski został pokonany przez Zoosta z Dessau.

W średniej — Majchrzycki odniósł zwycięstwo nad Richterem z Dessau.

W półciężkiej — Rogowski przegrał przez techniczny k. o. w trzeciej rundzie z Hachem z Magdeburga. Rogowski przegrał wskutek odniesionej kontuzji.

W ciężkiej — Adamczyk przegrał na punkty z Hauerem z Lipska.

Ogółem Sokół na swoim pierwszym tournée za granicą odniósł dwa zwycięstwa i poniósł jedną porażkę.

ZNOWU AWANTURY NA MECZU.

Tarnów. W Tarnowie odbyły się zawody piłkarskie o mistrzostwo Ligi Okręgowej między Tarnovią a KS Korona z Krakowa, zakończone wynikiem 2:0 (1:0) na korzyść Tarnovii. W czasie meczu doszło kilkakrotnie do awantur i wrogich demonstracyj publiczności przeciwko sędziemu.

REKORDOWA ILOŚĆ PŁYWAKÓW WŚRÓD UCZNIÓW SZKÓŁ ŚREDNICH.

Łódź. Odbyły się eliminacyjne zawody pływackie do ustalenia reprezentacji Łodzi na ogólnopolskie zawody pływackie szkół średnich. W zawodach wzięła udział nienotowana dotychczas liczba 160 zawodników i zawodniczek z 12 szkół średnich. Ze względu na olbrzymią ilość zgłoszeń, finały odbędą się dopiero w dniu 28 bm.

AKS BĘDZIE GRAŁ CO NIEDZIELĘ PRZEZ CAŁĄ ZIMĘ.

Katowice. Program najbliższych spotkań piłkarskich wicemistrza Ligi AKS Chorzów przedstawia się następująco: **28 listopada** mecz rewanżowy z Cracovią, **5 grudnia** rewanżowy mecz ze Śląskiem Świętochłowice, **19 grudnia** spotkanie z Ruchem w Chorzowie, **26 grudnia** rewanż (na boisku w W. Hajdukach). Na **Nowy Rok** drużyna AKS zakontraktowała węgierski zespół „Szeged“.

ARGENTYNA BIJE URUGWAJ 5:1.

Buenos Aires. Międzypaństwowy mecz piłkarski Argentyna — Urugwaj, rozegrany w Buenos Aires wobec 90.000 widzów, zakończył się zwycięstwem Argentyny nad b. mistrzem świata 5:1 (3:0). Argentyńczycy wykazali wspaniałą formę i przez cały czas mieli miażdżącą przewagę nad przeciwnikiem. **Argentyński związek postanowił wysłać zwycięską drużynę do Paryża na piłkarskie mistrzostwa świata.**

SOKÓŁ I (GRUDZIĄDZ) — WKS 9:7.

W Grudziądzu odbyły się zawody bokserskie pomiędzy pięściarzami Sokoła I i WKS Grudziądz. Zawody zakończyły się wynikiem 9:7 dla Sokoła.

BOKSERZY PZL REMISUJĄ ZE „ŚMIGŁYM“.

Wilno. Rozegrane w Wilnie spotkanie towarzyskie pomiędzy warszawskim PZL a Śmigłym (Wilno) zakończyło się wynikiem nierozstrzygniętym 8:8.

RAN WALCZY W PARYŻU Z CLEMENT'EM.

Paryż. Pięściarz polski Edward Ran będzie walczył dnia 26 bm. na sali Vagram w Paryżu ze znanym pięściarzem z Lyonu, Honore Clement.

BYDGOSKA GIEŁDA

ZBOŻOWO-TOWAROWA z dnia 22. XI. 37 r.

Zboża

Żyto 135 t. 23,25 23,25—23,50; pszenica I 748 g/l 00 ton 00,00 28,50—28.75. II 726 g/l 27,50—27,75, owies 75 ton 21,25 21,25—21,50, jęcz. brow. 21,75—22,75, jęcz. 673—678 g/l, 00 ton 00,00 19,50—20,00 jęcz. 644—650 g/l 19,00—19,50.

Przetwory młynarskie.

Nowe standarty: Mąka żytnia gat. I 0—65% wł. w 32,50—33,00; mąka żytnia razowa 0—95% wł. w. 28,00—29,00. Mąka żytnia 70% eksport (dla W. M. Gdańska) 31,65—32,25. **Nowe standarty:** Mąka pszenna gatunek I. wyciągowa 0—30% wł. w. 49,00—50,00. mąka pszenna gat 0—50% wł. w. 44,50—46,00. mąka pszenna gatunek I A 0—65% wł. worek 42,50—44,00; mąka pszenna gatunek I 65—70% wł. w. 00,00—00,00; mąka pszenna gat. II A 65—75% wł. w. 00,00—00,00 mąka pszenna gat. III 70—75% wł. w. 00,00—00,00 mąka pszenna razowa 0—95% wł. w 36,25—37,25. Otręby żytnie wymiał stand. 15,50—16,00, Otręby pszenne miałkie stand. 16,00—16,50; Otręby pszen. średnie 15,50—16,00; Otręby pszen. grube 16,50—17,00; Otręby jęcz. 16,25—16,75; Kasza jęczm. kraj. wł. w. 28,50—29,00, kasza jęczm. pęczak wł. w. 28,50—29,00, kasza jęczm. perłowa wł. w. 39,00—40,00.

Artykuły strączkowe.

Groch Wiktoria 24,00—26,00; groch Folgera 23,50—25,50 groch polny 00,00—00,00; wyka 00,00—00,00; peluszka 00,00—00,00; łubin niebieski 13,00—13,50; łubin żółty 13,50—14,00

Nasiona.

Rzepak zimowy bez worka 56,00—58,00; rzepik zimowy bez worka 52,00—53,00; mak niebieski 75,00—80,00 siemię lniane 47,00—50,00; gorczyca 35,00—38,00; koniczyna żółta odłuszczona 00,00—00,00; koniczyna biała 00,00—00,00; koniczyna czerw. surowa 00,00—00,00; koniczyna czyszczona 97% 00,00—00,00;

Artykuły pastewne i inne.

Makuch lniany 23,50—23,75; makuch rzepakowy 20,00—20,50; makuch słonecznikowy 40/42% 24,00—24,50; śrut soja 24,50—25,00; wytłoki suszone 8,00—8,50; ziemniaki pom. 0,00—0,00; ziemniaki nadnoteckie 0.00—0,00; ziemniaki fabryczne kg. % 00,16,5—00,17; płatki ziemniaczane 15,75—16,25; słoma żytnia luzem 0,00—0,00; słoma żytnia prasowana 8,00—8,25 siano nadnoteckie luzem 8,75—9,75; siano nadnoteckie prasowane 9,50—10,50 Ogólne usposobienie spokojne

Bank Polski płacił w dniu 23. 11. 1937 r.

dolary amerykańskie	5,25
dolary kanadyjskie	5,25
funty szterlingów	26,33
franki francuskie	17,68
franki szwajcarskie	121,80
belgi belgijskie	89,70
liry włoskie	20,20
floreny holenderskie	291,90
korony czeskie	16,70
szylingi austriackie	97,50
marki niemieckie	116,—
guldeny gdańskie	99,80

Z Gdyni i Wybrzeża

Gdynia, dnia 23 listopada 1937 r.

KALENDARZYK.

Dziś: Klemensa p. i m.
Jutro: Jana od Krzyża.
Wschód słońca o godzinie 7,35.
Zachód słońca o godzinie 15,58.

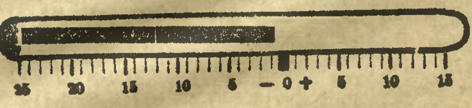
Stan pogody.

Lekki mróz.

Dziś rano w Bydgoszczy mieliśmy lekki mróz. Pogoda bezchmurna. Przewidywany przebieg pogody: Po mglistym i miejscami chmurnym ranku, w ciągu dnia pogoda słoneczna przy słabych wiatrach miejscowych lub ciszy. Nocą lekki mróz, dniem temperatura nieco powyżej zera.



Termometr wskazywał dziś rano



POGOTOWIA.

Straż pożarna ☎ 17-08. Pogotowie Ratunkowe, lekarz dyżurny ☎ 12-40. Gł. Kom. Policji ☎ 16-11. Miejskie Zakłady Elektryczne ☎ 23-67.

DYŻUR APTEK.

Codziennie, prócz niedziel i świąt, wszystkie apteki śródmieścia i przedmieść Gdyni są czynne godz. od 8—20. Dyżur w nocy, od godz. 20—8 rano oraz w niedziele i święta mają w bieżącym tygodniu następujące apteki:

Apteka dr Adama Jurkowskiego, Skwer Kościuszki 22, tel. 18-44.
Apteka mgr. Grodzkiego, ul. Morska 155.
Apteka Bałtycka, ul. Śląska 42.
Apteka Nadmorska, ul. Orłowska w Orłowie Morskim.

AUTODOROŻKI.

Skwer Kościuszki ☎ 15-70. Plac Kaszubski ☎ 15-41; ul. Portowa ☎ 25-62; Dworzec kolejowy ☎ 15-40; Orłowo Morskie ☎ 92-04.

TRAGARZE

przy dworcu. ☎ 21-93.

Oddział

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego“ mieści się: Skwer Kościuszki 24 (nad cukiernią Fangrata), tel. 14-60.

REPERTUAR KIN:

Bajka. Najpiękniejszy film muzyczny z Martą Eggerth pt. **„Skowronek“** oraz tygodnik.

Bodega: Arcywesoła komedia pt. **„Kochany łobuz“** w roli gł. Anny Ondra i tyg. PAT.

MORSKIE OKO. Głośne arcydzieło filmowe p. t. **„Historia jednej nocy“.** W rolach gł. Charles Boyer i Jean Arthur. Nadprogram tygodnik P. A. T.

Lido: Najnowsze arcydzieło polskie pt **„Skłamałam“** w roli gł. Jadwiga Smosarska Eugeniusz Bodo i inni oraz bogaty nadprogram.

Miraż-Orłowo: Polska komedia pt. **„Ada to nie wypada“** w roli gł. Fertner, Niemierzanka i inni oraz bogaty nadprogram.

Polonia. Największy film wszystkich czasów pt. **„Zaginiony Horyzont“** i bogaty nadprogram.

— **Srebrne gody małżeńskie** obchodzą w dniu 23 bm. małżonkowie Kazimierz i Jadwiga Rozmiarkowie, właśc. restauracji portowej w Gdyni. Jubilat znany jest na tutejszym terenie z swej pracy społecznej i w organizacji kupieckiej, cieszący się na równi z swoją małżonką najlepszą opinią dobrego Polaka i społecznika. Pan Kazimierz Rozmiarek brał żywy udział w pracach Towarzystwa Kupców w Bydgoszczy, Grudziądzu i Korporacji Kupieckiej w Gdyni. W Bydgoszczy piastował godność członka zarządu, a w Grudziądzu mandat członka zarządu związku. W Korporacji Kupieckiej w Gdyni wybrany został ostatnio przewodniczącym sekcji branży spożywczej Jubilatom „Szczęść Boże!“

— **Ludzie „nerwowi“ — to ludzie chorzy.** Wybuchają oni przy lada okazji, zadręczają siebie i innych, wpadają w depresję, tracą sen i apetyt, czują się fatalnie. Kuracja ziołami dla nerwowych dra Breyera nr wzmacnia nerwy, uspokaja, przywraca zdrowy, pokrzepiający sen. Stosujcie zioła dra Breyera nr 4. Do nabycia wszędzie. Wytwórnia Polherba, Kraków-Podgórze.

My chcemy żyć!

Leży przed nami numer „Kokosu“, gazetki okrętowej, wydawanej na s/s „Kościuszko“. Na czternastu stroniczkach czytamy następujące utwory:

„W 19 rocznicę niepodległości“ artykuł jakich wiele w tych okolicznościach w szeregu pism lądowych można przeczytać“. Ani słówka bodaj by o rozbudowie tej Niepodległej Polski na morzu! Dalej następuje wiersz poety legionowego, **śp. Józefa Mączki,** zmarłego w 1918 r. na Kubaniu. Potem wspomnienia o dzielnym żołnierzu, który walczył pod **Wilnem;** dalej następuję wiersz **Maryli Wolskiej** „Na Zaduszki“; **Zygmunta Krasińskiego** „Modlitwa za umarłych“ i **Romany Turońskiej** „Na cmentarzu“, Wspomnienie **legionowe** prozą i wierszem, oraz **Eugeniusza Małaczewskiego** piękny wiersz pt.: „Mogiłom Archangielskim i Murmańskim“ i wreszcie kilka aktualności.

Nie wiemy, czy drogo kosztuje ta kokosowa gazetka. Sądzimy jednak, że pasażerowie huśtani od **cmentarza po mogiłę** między samymi **zaduszkami i wspomnieniami** pragnęliby jednak coś niecoś zaznać i radości życia, i tężyzny mocarstwowej i błękitu oceanu, który ich pieściwie kołysze, niosąc w tajemnicze nieznane egzotyczne dale. Mniej może o cmentarzach, więcej o palmach, albo jeśli już **koniecznie ma być smutno,** to niechby już było o chorobach tropikalnych, grożących pod równikiem, **o wężach, tygrysach, ludożercach,** słowem o sprawach, należących jeszcze do **tego świata,** po którym bądź co bądź pętamy się jeszcze z mniejszym lub większym gustem. Trzeba pamiętać, że pasażerom „Kościuszki“ wcale jeszcze nie w głowie umierać i wciąż tylko wspominać. Jadą w nieznane światy, **żeby żyć,** żeby **budować** Polskę kolonialną. Świadomość tej psychiki powinna by wpłynąć na zmnaię nastawienia ideowego tego melancholijnego kokosu.

„Chile“.

W dniu 22 bm. odpłynął z Gdyni w swój dziewiczy rejs do Ameryki Południowej statek „Chile“, należący do nowootwartej szwedzkiej linii żeglugowej **Gdynia—Południowy Pacyfik Johnson Line.** Statek ten **towarowy,** urządzony z ogromnym luksusem, ozdobiony cedrowym drzewem i alabastrami, posiadający kabiny dla 8 pasażerów, zbudowany został w rekordowym tempie 7 miesięcy i kosztował 8 milionów. Będzie on utrzymywał bezpośrednią komunikację między Gdynią a Wenezuelą, Kolumbią, Ekwadorem, Peru i Chile. Obecnie „Chile“ popłynął z ładunkiem maszyn rolniczych.

Nie należy wyobrażać sobie, że „Chile“ stanowi jakiś nowy sukces, czy nowe osiągnięcie w dziedzinie rozbudowy Polski na morzu. Jest to bowiem nowe osiągnięcie **nie Polski, lecz Szwecji,** która na Bałtyku zdobywa coraz to nowe pozycje. Jak wiadomo, Polska **zaledwie 11% swego eksportu dokonuje na statkach polskich.** Obcy nas wyręczają i zbierają tak laury jak i złoto, my zaś zajęci polityką, kłótniami, poszukiwaniami programów oraz ideologii nie mamy na to tyle czasu i tyle zapału, ile byśmy bez wątpienia wykrzesać potrafili.

Dla linii południowo amerykańskiej **buduje się jednak na szczęście nowy statek polski.** Budowa odbywa się w stoczni angielskiej, bo jak wiadomo, stocznia polska, któraby dała tyle pracy i chleba naszym robotnikom wciąż jeszcze... czeka na jakąś lepszą gwiazdę. Przyszły ten statek ma być ku naszej wielkiej radości wspaniale urządzony. Obecnie odbywają się prace nad budową pomieszczeń dla emigrantów. Pomieszczenia te będą zaopatrzone w nowoczesne urządzenia higieniczne, jak umywalnie, łazienki, natryski, co gwarantować będzie przejazd w dobrych warunkach, nawet w najniższej klasie. Mowa tu oczywiście o statku posażerskim, który dla cedrowo-alabastrowego „Chile“ nie będzie żadną konkurencją.



ja to czuję - mówi często reumatyk, a jego przepowiednia jest pewniejsza od barometru. Już na dwa lub jeden dzień przed każdą zmianą pogody, odczuwa silne bóle. Jakże cierpi on wówczas. W tych wypadkach oddaje Togal reumatykom dobre usługi. Togal uśmierza bóle i przynosi ulgę. Togal stosuje się po 2 tabletki 3 razy dziennie. Do nabycia w aptekach.

Togal

22920

„Zyją w naszym narodzie nieśmiertelne wielkie siły twórcze!“

Ks. biskup Kubina pisze na łamach gazety okrętowej m. s. „Piłsudski“.

W gazecie okrętowej **„Flagowiec“** (nr 23) wydawanej na pokładzie m. s. „Piłsudski“ czytamy **piękny artykuł** ks. biskupa Kubiny, który jako delegat J. Em. kardynała Hlonda powrócił właśnie z uroczystości parafij polskich w Stanach Zjednoczonych. „Dzięki Opatrzności Boskiej — pisze ks. biskup — tak szczęśliwie ułożyły się koleje mego życia, że często mogłem podróżować po falach morskich. Płynąłem po nich na rozmaitych statkach i pod rozmaitymi flagami. Obecnie wracając do kraju z Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, po raz pierwszy płynę pod polską flagą i na polskim statku. Ta świadomość napełnia mnie głęboką radością oraz głęboką dumą narodową. Żaden bowiem inny znak nie uprzytamnia mi tak oczywiście, tak namacalnie cudu Zmartwychwstania Polski i wspaniałego rozmachu jej nowego życia, jak flaga polska, powiewająca na polskim statku ponad falami bezgranicznego oceanu. Już sama ta świadomość wystarczyłaby mi, by odczuwać swoją podróż przez Atlantyk na m. s. „Piłsudski“ za jedno z najwznioślejszych przeżyć mego, tak bogatego w niecodzienne wrażenia życia“.

W dalszym ciągu swego artykułu ks. biskup Kubina wypowiada się z szczerym zachwytem o naszym pięknym transatlantyku i jego załodze i pisze, że obchód święta narodowego 11 listopada na m. s. „Piłsudski“ był to „jeden z najpiękniejszych obchodów tego święta, w jakim kiedykolwiek brałem udział. To polskie święto na polskim statku, obchodzone na falach Atlantyku, uzupełniło i pogłębiło we mnie to wzniosłe wrażenie z jakim w duszy wstąpiłem na pokład m. s. „Piłsudski“. Wzniosłe to wrażenie przeżyłem wśród naszej Polonii amerykańskiej, z okazji Sejmu Zjednoczenia Rzymsko-Katolickiego w Wilkes Barre w Pensylwanii. Odwiedziłem przeszło 50 polskich katolickich parafij w Stanach Zjednoczonych, wygłaszając przy tej sposobności z górą 100 kazań i przemówień do niezliczonych rzesz naszych rodaków. Wszędzie rodacy witali mnie entuzjastycznie, wszędzie wśród nich zauważyłem żywą, głęboką i czynną wiarę jak również żywy, głęboki i czynny patriotyzm polski. Widocznie — pisze ks. biskup Kubina na zakończenie — żyją w naszym narodzie nieśmiertelne wielkie siły twórcze. Te siły działają niewątpliwie także wśród naszych marynarzy — z tych sił powstała także i rozwija się nasza flota. I ona jest objawem tego cudu wiary i polskości, jaki w tych przedziwnych czasach dokonuje się przez nasz naród na szerokim świecie“.

Tańce na trumnie.

Właściciele zakładów pogrzebowych w Gdyni mają jakieś dziwne upodobanie do **łączenia pięknego z nieuniknionym** tj. wieczorków tanecznych z trumnami. Jest to jakieś specyficzne **memento mori.** Czy jednak nie wydaje się nieco **oryginalnym** widok poprzez szybę wystawową całego szeregu trumien wielkich i małych, drewnianych i metalowych, dla dzieci i dla starców, a na najokazalszej miękko, ponętnie rozłożony **frywolny afisz** w bajecznie kolorowych barwach z pociągającym napisem, że tam i tam odbędzie się **„wieczorek taneczny.** Dużo niespodzianek. Doborowa orkiestra. Pokaz tańców narodowych. Szanowne obywatelstwo zapraszamy...“? itd. itd. Nieboszczykowi, który w tej trumnie spocznie to oczywiście wszystko jedno, ale dla amatorów tańcówki prognostyk może z lekka — makabryczny?

Ale my to lubimy! Bez smutku i nekromancji ani rusz!

— **Komunikat śniegowy Szwajcarii Kaszubskiej.** Klub Narciarski „Skimka“ zorganizował od 1 grudnia br. stałą służbę informacyjną o stanie pokrywy śnieżnej i warunkach narciarskich w Wieżycy. Co tydzień w piątek od godz. 18 będzie można telefoniczne pod nr. 13-62 (Polska YMCA — 10 Lutego 41) zasięgnąć informacyj o możliwościach wycieczkowych, poza tym w paru punktach w centrum miasta wywieszane będą komunikaty.

— **W ubiegłym tygodniu ukończony** został turniej szachowy p. n. „Otwarcie sezonu“, jaki organizował Klub Szachowy Polskiej YMCA. W turnieju I miejsce zajął p. Steppa (YMCA), kolejno zwyciężając szachistów gdyńskich. Obecnie odbywa się wielki turniej szachowy o mistrzostwo YMCA — przy udziale około 40 graczy. Zakończenie turnieju przewidziane jest na połowę grudnia br.

— **Dyrektor Rady Portu w Gdańsku w towarzystwie dyrektora Urzędu Morskiego inż. Łęgowskiego** zwiedził ostatnio nowowybudowany port w Wielkiej Wsi, a następnie słynną świątynię w Swarzewie, gdzie mieści się cudowna statua Królowej Polskiego Morza. Świątynia została efektownie oświetlona dla podkreślenia pięknej polichromii kaszubskiej i piękna cudownej statuy.

— **„Polonia“** przybyła 19 bm. do Haify, skąd po wyokrętowaniu pasażerów wyruszyła 20 bm. do Pireusu na doroczny 3-tygodniowy remont.

— **„Pułaski“** wyszedł 18 bm. z Buenos Aires do Gdyni i zawinie po drodze do Santos, gdzie — jak zwykle — zabierze dla Polski większy ładunek kawy.

— **„Kościuszko“** odszedł z Gdyni do Ameryki Południowej zabierając 787 pasażerów i około 1000 ton ładunku. Na pokładzie statku znajduje się dr **Tadeusz Grabowski,** poseł R. P. w Rio de Janeiro, oraz znany polski malarz podróżnik **Marian Walentynowicz.**

Kapitanem portu w Wielkiej Wsi został mianowany p. Henryk Borakowski, który w najbliższych dniach obejmuje urzędowanie.

— **Szybownictwo nadmorskie.** Zawiadamia się miłośników szybownictwa, że w dniu 24 bm. o godzinie 20-tej w sali hotelu Centralnego odbędzie się zebranie organizacyjne członków rzeczywistych i honorowych oraz zaproszonych gości. Wyświetlony będzie ciekawy film o szybownictwie, przedstawiający pracę i działalność pilotów w obozie szybowcowym w Gostomiu. Prócz tego wygłoszony zostanie referat z działalności dotychczasowej Morskiego Koła Szybowcowego w Gdyni.

Tabela loterii

4-ty dzień ciągnienia 2-ej klasy 40-ej Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

15.000 zł.: 43826
5.000 zł.: 80147
2.000 zł.: 84198
1.000 zł.: 18089 121833 184020
500 zł.: 7545 101477 164368 173457
400 zł.: 23979 29281 28213 58015 67181 120019 174056
250 zł.: 174 16342 30608 41884 42520 60640 83152 117440 149209 150718 162237 164845
200 zł.: 1344 1720 13322 13222 19699 27546 30275 35528 35799 44741 49156 51119 53603 53420 57036 58873 62791 63166 67026 71844 86255 91453 101243 106048 109904 113458 111518 111636 18190 121114 126212 127502 136895 144574 153506 169495 177051 179230

Wygrane po 150 zł.

421 1322 727 2753 869 3552 75 875 4665 779 6388 7199 240 648 907 8869 937 9026 11050 12589 808 13039 90 108 378 747 871 14103 306 436 946 15182 640 16098 17281 18282 720 19548

20076 130 88 121801 72 95 822065 267 23429 51 740 25979 39 26577 15 56 735 906 27196 989 28955 29320 59 30138 768 31089 32954 33905 34008 951 36722 37125 24 416 760 92 989

38668 39041 40170 219 477 501 935 41226 510 624 42484 938 43814 45032 462 518 46561 47315 856 48420 49003 234 50497 585 52482 715 871 951 53107 203 54696 65565 928 56216 38 57517 58115 59108 654 60169 337 678 708 61328 483 817 969 62826 71 73378 64454 65354 66331 33 67457 921 69309 70 442 698 70508 71269 653 72242 319 73214 755 74755 75768

77158 78847 976 79343 503 11 80866 81765 82704 79 83061 84254 529 647 85509 825 86243 460 87654 88317 912 89428 769 986 90616 91044 326 644 948 92987 93998 94455 862 95182 466 97385 98156 468 99441 100601 991 101037 88 454 516 775 102096 103161 104912 105377 409 788 824 957 106330 107412 72 597 108036 629 110234 111042 143 601 112824 113757 964.

114335 115041 50 227 797 903 70 116335 655 741 118015 274 786 119326 739 846 120449 121244 122079 183 438 562 123070 666 124304 653 125049 655 126274 127057 695 712 957 128935 129288 850 130403 626 723 38 131244 132034 442 6 70 133070 417 801 134268 876 135065 79 255 521 36903 137067 451 652 138529 139166 444 140479 141019 268 142052 343 484 547 816 143329 144027 145395 779 146170 202 148575 715 865 149211 586 807 150581 151193 942

152324 523 827 151181 827 154447 155182 288 506 22 156651 70 158330 159420 160265 948 161771 944 162354 164253 166353 862 167509 828 168481 506 159605 728 170480 561 656 171050 588 172255 318 795 932 175162 354 176112 424 590 177031 327 999 178124 342 761 179458 646 180215 350 182544 674 183780 184409 16 534 48 724 185409 187119 188016 623 72 189024 105 810 190033 323 191131 192420 832 73 193188 347 922 67

Wygrane po 50 zł.

1584 705 2322 534 3596 704 4955 5231 812 987 66 7308 571 8763 831 908 39 9247 545 601 10742 11176 404 672 12577 714 13088 231 57 587 924 72 14105 647 733 15122 23 388 467 810 16105 250 478 885 17225 604 706 18250 446 767 895 19267 498 848

20345 793 819 21153 408 56 631 22188 715 23020 24346 25107 587 628 69 91 825 908 26995 27492 626 978 28141 335 580 807 29193 566 84 30272 450 512 600 32550 57 765 33077 580 703 873 911 34029 258 971 35554 36038 395 37269 427 511 775

38052 226 730 996 39039 46 97 101 88 279 40496 41202 627 96 42362 43592 95 754 826 79 44329 63 434 596 46008 240 47021 49 146 503 618 925 48252 49302 25 623 782 838 50231 985 51162 928 52019 249 657 845 53367 419 78 571 600 54274 509 55142 500 76 666 56237 47 567 58047 422 697 98 840 92 972 59259 372 60041 61143 471 880 63130 62 224 665 961 64156 632 917 65032 695 760 84 66313 606 61 68 67051 211 966 86 68260 337 564 642 69218 501 722 70177 87 246 988 71262 533 907 72357 479 649 960 73576 74216 528 75011 160 324 943 84

76067 390 645 77171 858 78491 698 79091 454 55 80642 89 748 804 32 923 81278 348 989 82759 987 83645 84023 51 609 76 852 78 85015 86320 57 663 87050 88285 570 715 846 89075 494 90097 337 651 769 91014 53 956 93467 94 632 977 94004 63 777 95134 262 97 402 4 507 96261 92 675 990 97110 458 688 98830 99062 126 558 100281 682 101051 286 102569 678 903 104304 60 536 889 105367 676 944 106343 62 551 93 604 886 107097 215 487 108164 246 427 82 626 781 109085 137 804 985 110044 252 893 111091 270 785 934 112002 256 113510 790 874. 97.

114739 115043 245 347 908 116041 333 117233 568 118034 214 78 530 953 119914 120234 322 816 964 121063 135 279 122507 46 123148 721 124279 475 572 125051 237 723 125342 85 426 687 827 987 127175 203 14 512 817 128127 446 50 715899 129025 122 611 887 130842 996 131073 241 402 565 710 910 132165 212 59 893 133208 53 135162 379 407 529 136171 137192 659 73 138104 408 847 139896 140467 548 141500 645 141011 441 82 143078 756 144335 704 937 145220 873 146084 346 846 938 147327 842 148655 811 906 149471 150535 880 915

152240 395 856 153284 801 154043 311 620 748 155001 135 522 731 156129 526 866 158117 208 160481 690 161395 484 788 871 162186 227 979 163745 980 165368 166111 248 410 997 167181 535 732 168025 792 813 901 169080 338 496 544 655 170006 171809 172096 466 651 173456 174111 466 505 787 175093 481 974 176246 901 177789 178020 489 765 179408 180015 503 9 748 181192 503 652 701 182379 417 72 94 561 701 882 183687 999 184081 218 534 185990 186102 204 790 820 187031 950 189173 299 358 404 190152 528 50 658 802 973 191029 192534 977 193026 385 733 194335 567

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. na Nr. 71066.

50.000 zł. Nr. 76122.
30,000 zł, Nr. 159308.
10,000 zł. Nr. 165745.
5.000 zł. Nr. 125816,
2,000 zł. Nr. Nr. 151925 154001
1000 zł. Nr. 40436.
400 zł. Nr. Nr. 16635 33710 37543 38811 45065 92562 119793 184989
250 zł: 928 29720 43589 64353 66676 67852 69078 80710 88240 88961 119661 119983 160058 166595 170498 177298 181941
200 zł: 28915 37273 41178 44269 50711 61815 61982 82503 87395 94067 94983 112040 122469 141103 147348 166363 171978 175758 184517

Wygrane po 150 zł.

3032 4014 135 558 7106 8073 9351 470 11121 266 564 12394 538 778 13546 774 15777 16552 17918 21842 57 97 22885 23406 941 25636 26035 29394 31516 32112 220 33123 34389 39112 499 844 41081 42536 866 43617 45003 859 47022 337 705 48534 991

52152 56102 513 863 994 57542 59680 946 86 60103 44 602 86 61203 66 978 62900 63089 973 64793 65044 67816 68140 651 69720 70113 525 851 71473 812 74524 75711 76735 78533 79324 32 80657 924 84508 79 86220 483 88110 494 90189 91617 93476 906 94056 665 95067 320 632 96493 97161 57 295 98388 99509.

101519 102055 65 307 104494 105070 909 106155 107429 108240 109256 984 110571 113353 712 114492 115014 966 116216 938 117171 424 34 624 118063 287 708 119131 720 120177 240 854 121580 99 122073 123913 124353 125918 126958 128675 987 129968 130067 133515 881 134131 136631 139041 69 107 642 910 140549 700 142374 534 835 143236 374 146878 147367 148038

150199 719 836 913 151120 156696 831 157234 652 158578 159666 160648 162771 163742 164300 975 167820 171148 172172 771 175502 34 890 907 177356 460 628 178005 456 694 864 179783 181606 182295 184053 116 923 185263 582 186819 187960 188388 189004 327 97 190275 193069 461 711.

Wygrane po 50 zł.

546 1145 284 2437 715 5190 962 7485 8246 9485 10504 11125 371 12337 874 13403 14302 15200 31 16322 40 547 18668 19083 237 908 99 20396 898 21214 511 41 698 22527 23873 24764 25100 509 28132 881 933 29623

30141 264 887 31767 32608 33465 35199 36082 37474 38116 291 39021 40402 512 47 822 42315 25 44586 797 46461 781 818 47206 752 38507 49112

50716 51173 679 52898 53315 457 54719 924 55030 999 56023 156 734 71 57505 58067 699.

60581 617 61004 480 801 27 62099 446 63074 243 393 64337 65296 437 90 66976 67282 442 802 51 68596 69313 913 71877 72400 88 73664 76889 77201 79628 82908 83530 905 84044 273 85361 562 86200 42 733 87535 836.

90486 91080 93795 94950 95322 539 96207 525 688 802 97333 98360 984 100028 254 972 101172 102125 916 103353 104121 739 105264 454 106060 889 107480 108878 109553 11115 831 112230 96 314 113009 56 114216 118507 119014.

120185 121580 99 122073 123913 124530 125038 284 329 430 825 126251 682 127056 134 131489 132486 133256 855 134365 135462 580 136542 138711 918 140807 142113 392 732 143409 146472 148061 901 149224.

150803 151937 59 153167 658 910 156306 159485 161019 162589 163282 167286 168236 169019 42 590 852 171121 174271 176197 177322 580 179614.

180704 182118 610 183253 338 184111 33 185639 187097 189054 779 190469 709 191376 408 828 192544 193257 194211 437 571.

IV ciągnienie

Wygrane po 150 zł.

216 912 317 497 880 5281 971 7316 8174 874 9073 10353 846 12316 13047 744 14278 16387 763 18087 419 917 21965 22242 23859 25998 28641 30499 33478 718 892 34406 35922 68 37529 39148 286 823 976 41626 42858 67 43792 45188 47286 49392 802 50992 51791 52049 892 54316 883 989 55052 605 56765 60490 929 61168 62413 662 63197 511 64300 65253 378 433 67288 68277 69534

70122 71030 72953 73261 861 74243 75397 577 76021 199 78144 391 98102 506 768 81912 84364 85178 86108 339 87414 605 75 91039 129 789 92744 53 93615 960 95987 96841 98287 563 100769 878 101134 575 102160 798 103203 104141 569 71 105328 845 86 107122 108659 817 110039 137 111290 638 113838

114132 116660 117472 118160 632 91 784 119056 120866 12984 122713 53 125621 919 126809 127155 129752 68 131151 383 642 133582 134057 135441 137362 641 138230 140505 141731 912 142399 605 56 143089 256 145334 147519 933 150914 151097 741 152578 153323 154050 541 936 156044 444 151501 783 159980 161015 162638 163032 165484 166203 167611 168960 169936 171002 684 957 173058 177698 178023 164 449 179074 497 180846 181835 185463 774 186490 187105 531 189765 190724 887 191448 194579.

Wygrane po 50 zł.

38 247 1608 2033 454 3476 978 6695 7881 8983 10307 618 11941 12957 13566 600 14677 16559 18265 825 21024 544 724 22278 337 23024 699 24068 521 27093 109 795 28237 29129 87 30177 213 31315 95 32167 33264 34242 35441 37049 420 38708 940 39535 940 40053 612 739 42255 803 43793 44117 678 45291 46435 47425 48429 669 813 951 49793

50447 89 986 52102 53690 54389 56047 561 641 63 702 59331 548 96 60042 298 434 61060 600 62721 60 63522 65084 67995 68184 71479 72232 595 73079 178 899 75264 76081 219 761 77819 78622 80121 81066 242 440 49 596 714 840 45 82116 52 84142 280 85601 895 967 86781 87116 88459 871 89324 750 909

93197 95333 411 96197 326 551 97443 613 98194 539 100923 101354 102113 583 642 104512 869 105266 106113 107379 108798 946 109655 72 110014 332 111197 613 71 112399

114061 171 617 116005 208 411 867 119005 220225 6 970 1223912 124820 87 125651 126809 51 94 127433 742 942 128838 949 129635 991 130345 903 131047 68 133236 134715 135514 707 136028 137308 138721 140851 141723 143263 547 794 915 145057 16777 148614 149473 805 150353 151068 552 152379 153039 922 154318 439 751 155700 156208 45 471 527 157071 160525 161066 716 162600 163120 393 164116 301 538 58 167246 943 168545 169960 170065 798 874 173322 175245 711 176265 842 177191 258 417 179163 578 710 77 181015 138 362 182457 185543 186381 187781 188025 102 189385 618 190404 10 825 192169 333 194848.

WIELKIE WYGRANE

2-ej kl. 40 lot.

zł 30.000
na nr 159308

zł 20.000
na nr 71066

zł 10.000
na nr 36196

zł 10.000
na nr 185360

już padły w pierwszych dniach ciągnienia 23298) w znanej ze szczęścia kolekturze

J. Wolanow

Warszawa, Marszałkowska 154

Wolanow stale wzbogaca!

Ze sportu.

POLACY W RAIDZIE DO MONTE CARLO.

Lwów. W dorocznym raidzie do Monte Carlo wezmą udział członkowie Klubu Motorowego Związku Strzeleckiego we Lwowie pp. Stawiński i Piasecki, którzy wybierają się do Monte Carlo na wozie marki DKW.

CAŁA DRUŻYNA PIŁKARSKA ULEGŁA WYPADKOWI.

Czerniowce. Na terenie Rumunii w pobliżu Lugożu autobus, w którym jechała drużyna piłki nożnej z Turn Sewerin. wpadł do rowu przydrożnego. Jeden zawodnik został zabity na miejscu, zaś kilku odniosło ciężkie rany.

KRÓL SZWECJI ZNOWU NA KORCIE.

Odniósł on wraz z Schroederem piękne zwycięstwo.

Sztokholm. Król Szwecji Gustaw V, znany w kołach tenisowych jako „Mr. G.“ po dłuższej przerwie, spowodowanej zakazem lekarza, zjawił się znowu na korcie. Król, mając jako partnera Szweda Schroedera, rozegrał spotkanie z parą jugosłowiańsko-szwedzką Puncec — Engstroev, odnosząc piękne zwycięstwo 6:4, 5:7, 7:5.

SOKÓŁ PRZEGRYWA Z REPREZENTACJĄ 3 MIAST.

Ostatni występ Sokoła poznańskiego w Niemczech.

Erfurt. W niedzielę późnym wieczorem poznański Sokół, odbywający tournée po Niemczech, rozegrał trzecie i ostatnie spotkanie w miejscowości **Dessau,** przegrywając **w stosunku 5:11.** Niemcy wystawili bardzo silną reprezentację złożoną z najlepszych bokserów **Dessau, Lipska, oraz Magdeburga.**

W wadze **muszej** Czerwiński przegrał na punkty z Amelangiem z Lipska.

W koguciej — Janowczyk nie rozstrzygnął walki z Hackerem z Lipska.

W piórkowej — Rogalski uległ na punkty Schaeferowi z Magdeburga.

W lekkiej — Pela pokonał na p Seebacha z Dessau.

W półśredniej — Dankowski został pokonany przez Zoosta z Dessau.

W średniej — Majchrzycki odniósł zwycięstwo nad Richterem z Dessau.

W półciężkiej — Rogowski przegrał przez techniczny k. o. w trzeciej rundzie z Hachem z Magdeburga. Rogowski przegrał wskutek odniesionej kontuzji.

W ciężkiej — Adamczyk przegrał na punkty z Hauerem z Lipska.

Ogółem Sokół na swoim pierwszym tournée za granicą odniósł dwa zwycięstwa i poniósł jedną porażkę.

ZNOWU AWANTURY NA MECZU.

Tarnów. W Tarnowie odbyły się zawody piłkarskie o mistrzostwo Ligi Okręgowej między Tarnovią a KS Korona z Krakowa. zakończone wynikiem 2:0 (1:0) na korzyść Tarnovii. W czasie meczu doszło kilkakrotnie do awantur i wrogich demonstracyj publiczności przeciwko sędziemu.

REKORDOWA ILOŚĆ PŁYWAKÓW WŚRÓD UCZNIÓW SZKÓŁ ŚREDNICH.

Łódź. Odbyły się eliminacyjne zawody pływackie do ustalenia reprezentacji Łodzi na ogólnopolskie zawody pływackie szkół średnich. W zawodach wzięła udział nienotowana dotychczas liczba 160 zawodników i zawodniczek z 12 szkół średnich. Ze względu na olbrzymią ilość zgłoszeń, finały odbędą się dopiero w dniu 28 bm.

AKS BĘDZIE GRAŁ CO NIEDZIELĘ PRZEZ CAŁĄ ZIMĘ.

Katowice. Program najbliższych spotkań piłkarskich wicemistrza Ligi AKS Chorzów przedstawia się następująco: **28 listopada** mecz rewanżowy z Cracovią, **5 grudnia** rewanżowy mecz ze Śląskiem Świętochłowice, **19 grudnia** spotkanie z Ruchem w Chorzowie, **26 grudnia** rewanż (na boisku w W. Hajdukach). Na **Nowy Rok** drużyna AKS zakontraktowała węgierski zespół „Szeged“.

ARGENTYNA BIJE URUGWAJ 5:1.

Buenos Aires. Międzypaństwowy mecz piłkarski Argentyna — Urugwaj, rozegrany w Buenos Aires wobec 90.000 widzów, zakończył się zwycięstwem Argentyny nad b. mistrzem świata 5:1 (3:0). Argentyńczycy wykazali wspaniałą formę i przez cały czas mieli miażdżącą przewagę nad przeciwnikiem. **Argentyński związek postanowił wysłać zwycięską drużynę do Paryża na piłkarskie mistrzostwa świata.**

SOKÓŁ I (GRUDZIĄDZ) — WKS 9:7.

W Grudziądzu odbyły się zawody bokserskie pomiędzy pięściarzami Sokoła I i WKS Grudziądz. Zawody zakończyły się wynikiem 9:7 dla Sokoła.

BOKSERZY PZL REMISUJĄ ZE „ŚMIGŁYM“.

Wilno. Rozegrane w Wilnie spotkanie towarzyskie pomiędzy warszawskim PZL a Śmigłym (Wilno) zakończyło się wynikiem nierozstrzygniętym 8:8.

RAN WALCZY W PARYŻU Z CLEMENT'EM.

Paryż. Pięściarz polski Edward Ran będzie walczył dnia 26 bm. na sali Vagram w Paryżu ze znanym pięściarzem z Lyonu, Honore Clement.

BYDGOSKA GIEŁDA

ZBOŻOWO-TOWAROWA z dnia 22. XI. 37 r

Zboża

Żyto 135 t. 23,25 23,25—23,50; pszenica I 748 g/l 00 ton 00,00 28,50—28.75, II 726 g/l 27,50—27,75, owies 75 ton 21,25 21,25—21,50, jęcz. brow. 21,75—22,75, jęcz. 673—678 g/l, 00 ton 00,00 19,50—20,00. jęcz. 644—650 g/l 19,00—19,50.

Przetwory młynarskie.

Nowe standarty: Mąka żytnia gat. I 0—65% wł. w 32,50—33,00; mąka żytnia razowa 0—95% wł. w. 28,00—29,00. Mąka żytnia 70% eksport (dla W. M. Gdańska) 31,65—32,25. **Nowe standarty:** Mąka pszenna gatunek I. wyciągowa 0—30% wł. w. 49 00—50,00. mąka pszenna gat 0—50% wł. w. 44,50—46,00. mąka pszenna gatunek I A 0—65% wł. worek 42,50—44,00; mąka pszenna gatunek I 65—70% wł. w. 00,00—00,00; mąka pszenna gat. II A 65—75% wł. w. 00,00—00,00 mąka pszenna gat. III 70—75% wł. w. 00,00—00,00 mąka pszenna razowa 0—95% wł. w 36,25—37,25. Otręby żytnie wymiał stand. 15,50—16 00; Otręby pszenne miałkie stand. 16,00—16,50; Otręby pszen. średnie 15,50—16.00; Otręby pszen. grube 16,50—17.00; Otręby jęcz. 16 25—16,75; Kasza jęczm. kraj. wł. w. 28,50—29,00, kasza jęczm. pęczak wł. w. 28,50—29,00, kasza jęczm. perłowa wł. w. 39,00—40,00.

Artykuły strączkowe.

Groch Wiktoria 24,00—26,00; groch Folgera 23,50 25,50 groch polny 00,00—00,00; wyka 00,00—00,00; peluszka 00,00—00,00; łubin niebieski 13,00—13,50; łubin żółty 13 50—14.00

Nasiona.

Rzepak zimowy bez worka 56,00—58,00; rzepik zimowy bez worka 52,00—53,00; mak niebieski 75,00—80,00 siemię lniane 47,00—50,00; gorczyca 35,00—38,00; koniczyna żółta odłuszczona 00,00—00,00; koniczyna biała 00 00—00,00. koniczyna czerw. surowa 00,00—00,00; koniczyna czyszczona 97% 00,00—00,00;

Artykuły pastewne i inne.

Makuch lniany 23,50—23.75; makuch rzepakowy 20,00—20,50; makuch słonecznikowy 40/42% 24,00—24,50; śrut soja 24,50—25.00; wytłoki suszone 8,00—8.50; ziemniaki pom. 0,00—0,00; ziemniaki nadnoteckie 0 00—0,00; ziemniaki fabryczne kg. % 00,16,5—00,17; płatki ziemniaczane 15,75—16,25; słoma żytnia luzem 0,00—0,00; słoma żytnia prasowana 8,00—8,25 siano nadnoteckie luzem 8,75—9,75; siano nadnoteckie prasowane 9,50—10,50 Ogólne usposobienie spokojne

Bank Polski płacił w dniu 23. 11. 1937 r.

dolary amerykańskie	5,25
dolary kanadyjskie	5,25
funty szterlingów	26,33
franki francuskie	17,68
franki szwajcarskie	121.80
belgi belgijskie	89,70
liry włoskie	20,20
floreny holenderskie	291.90
korony czeskie	16.70
szylingi austriackie	97.50
marki niemieckie	116,—
guldeny gdańskie	99,80

Od jutra wołowina droższa!

Po zasięgnięciu opinii komisji badania cen, wyznaczono urzędowo w Bydgoszczy ceny maksymalne na mięso wołowe za 1 kg jak następuje:

1. mięso wołowe średniej jakości z dokładką do 20% kości **1,20 zł**
2. mięso wołowe średniej jakości, bez dokładki kości **1,40 zł**
3. zrazówka **1,60 zł.**

Nowe ceny obowiązują na terenie miasta Bydgoszczy od dnia **24 listopada br.** Winni pobierania lub żądania cen wyższych ulegną karze grzywny do 3000 zł lub aresztu do 6 tygodni.

Zawiadomienie.

Niniejszym zawiadamiam, że w myśl rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1906 Prusk. Ministerstwa Sprawiedliwości, pisma okólnego z dnia 28 maja 1906 L. b. 805/06 reskryptu Pana Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dn. 4 stycznia 1934 Prez. 17806/33 -10 i pisma okólnego Pana Wojewody Poznańskiego z dnia 3 kwietnia 1929 L. dz. 1138/29 V iż odbędzie się doroczne zebranie radców sierot tut. obwodu **dnia 4 grudnia 1937 r. o godz. 10** w gmachu Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, sala rozpraw karnych pokój nr 36 II piętro. Ze względu na dobro społeczne proszę o wzięcie udziału w tymże zebraniu.

Bydgoszcz, dnia 18 listopada 1937 r.
Sąd Grodzki. (23294

Morderczyni z Gościeradza stanie przed sądem.

Potworna zbrodnia dokonana w nocy z 29 na 30 października w Gościeradzu na osobie robotnika rolnego Józefa Lewandowskiego, niebawem znajdzie swój epilog przed trybunałem sądu okręgowego w Bydgoszczy. Przebywającej w bydgoskim więzieniu morderczyni, Teodorze Lewandowskiej, która siekierą zabiła męża, już doręczono akt oskarżenia tak, że sensacyjnej rozprawy przed sądem bydgoskim należy się spodziewać w połowie grudnia. Dokładny termin podamy już w najbliższych dniach.

—::—

— **Pięć ostatnich zebrań Stronnictwa Pracy w Bydgoszczy i na przedmieściach,** które odbyły się w czwartek, piątek, sobotę i ubiegłą niedzielę — odniosły spodziewany sukces. Na zebraniu koła Wilczak-Okole naliczono ponad 250 uczestników, na Szwederowie sala p. Kołodzieja ledwo pomieściła 150 osób. W Nowej Gospodzie na Bielawkach, gdzie referentem był plk w st. sp. p. Niedzielski — zebrało się 80, zaś w Sierzneczku 70 osób. Koło Bydgoszcz-Północ zwoła z początkiem grudnia większe zebranie, ponieważ na pierwszym zjawiło się tylko 65 członków. Słabą frekwencję w tym dotychczas najsilniejszym ośrodku Chadecji spowodował odbywający się tego samego dnia wieczorem wielki wiec kolejarzy w sprawie awansów i uposażeń. Koło „Północ" po połączeniu z NPR posiada ogółem 700 zdeklarowanych członków.

— **Dobry krojczy — krawiec damski** natychmiast potrzebny na posadę. Pensja 200 zł miesięcznie. **Krawiec wojskowy** również potrzebny. Zarobek przewidywany wynosi 300 zł miesięcznie. Posada u osiedlonych przed miesiącem na Wołyniu krawców z Pomorza. Zgłoszenia z pismami polecającymi od Cechu Krawieckiego kierować do Związku Polskiego - Poznań, ul. Skarbowa 5. Sprawa pilna!

— **Zgubiono** w poniedziałek, dnia 22 bm. o godz. 10,15 torebkę damską wraz z portmonetką z zawartością drobnych pieniędzy i legitymacją na zniżkę kolejową. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot chociażby tylko legitymacji pod adresem: W. Jaworska, ul. Karlowicza 8a. (23282

Tylko jeszcze przez kilka dni

w bieżącym miesiącu

można odnowić przedpłatę

za „Dziennik Bydgoski" na miesiąc **grudzień.**

Prenumeratę przyjmują listowi i urzędy pocztowe oraz wszystkie agentury „Dziennika Bydgoskiego".

— **Herbatkę towarzyską** urządza w środę, dnia 24 listopada w sali Resursy Kupieckiej Katolickie Stowarzyszenie Kobiet, oddział Koło Pań w Bydgoszczy. Początek o godzinie 18-ej. Dochód na szlachetne cele. Nasze panie proszą o poparcie tej imprezy.

— **Choroby jelit.** Powagi lekarskie poświadczają, że naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa" działa nawet przy podrażnieniu jelit przyjemnie i bezboleśnie.

— **Na budowę kościoła na Czyżkówku** składa Kat. Stow. Kobiet na Czyżkówku 6 zł i wzywa Kat. Stow. Kobiet Jutrzenka oraz Kat. Stow. Kobiet Jedność. Pan M. K. złożył na ten sam cel 5 zł.

— **Kat. Tow. Robotników Polskich przy parafii św. Trójcy.** Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę 28 bm. zaraz po sumie w salce parafialnej. Referat wygłosi p. red. Lech Teska. Uprasza się o liczne przybycie.

— **Do Wilna na zjazd P. O. W.** wyjechało z Bydgoszczy 40 osób (pań i panów). Powrót ich spodziewany jest dzisiaj. Jak nas informują, pośród uczestników manifestacji wileńskiej nie zabrakło poznańczyków z t. zw. batalionu śmierci, który walczył o Wilno w 1919 roku. Poznańczycy zawieźli wieniec na grób poległych towarzyszów broni.

Sprawy sokole.

Sokół I — Sokół Żeński.

We wtorek, dnia 23 bm. o godz. 19-ej odbędzie się w Sokolni (ul. Toruńska 30) zebranie komitetu organizacyjnego i wykonawczego mistrzostw Polski pań i panów w gimnastyce. Uprasza się o punktualne przybycie.

Terminarz lustracji gniazd i wydziałów żeńskich przez Okr. Wydział Sokolic.

Poniedziałek 22 bm. o godz. 7-ej **Fordon** w Strzelnicy.

Wtorek 23 bm. o godz. 7,30 **gniazdo V** w szkole św. Trójcy, ul. Kordeckiego.

Środa 24 bm. o godz. 8,15 **gniazdo III** w szkole św. Trójcy, ul. Kordeckiego.

Piątek 26 bm. o godz. 7,30 gniazdo Jachcice w sali p. Orczykowskiego.

Poniedziałek 29 bm. o godz. 7-ej **gniazdo VII** w sali ćwiczeń, ul. Toruńska.

Uprasza się, aby podczas lustracji drużyny ćwiczącej, zarządy gniazd i wydziałów żeńskich były w komplecie na sali. Obecność członkiń niećwiczących jest również bardzo pożądana.

Sokół V, sekcja żeńska.

Dziś, wtorek dnia 23 bm. o godz. 19-tej ćwiczenia w sali gimnastycznej przy ul. Kordeckiego. Obecność wszystkich druhen konieczna ze względu na lustrację, którą przeprowadzi O. W. S.

Z życia towarzystw.

Wtorek 23 listopada.

Godz. 15,30: **Tow. Rzemieślników Polsko-Kat. przy Farze.** Pogrzeb członka śp. Franciszka Schützmanna z domu żałoby przy ul. Konopnej 16 na cmentarz parafialny.

Godz. 19.00: **Związek Podoficerów w st. sp.** Nadzwyczajne walne zebranie „Pod Lwem" bez względu na ilość obecnych. Wybór nowego zarządu.

— **Kolejowy Klub Wioślarski.** Zebranie plenarne na przystani klubu. Obecność wszystkich członków konieczna.

*

Związek Pań Domu. Zebranie miesięczne w czwartek 25 bm. o godz. 18. Odczyt dr. Umbreitówny o dietetyce ludzi zdrowych w zależności od wieku i pracy zawodowej. Uprasza się o liczne przybycie.

Koło śpiewu „Chopin". Lekcje śpiewu w środę i piątek o godz. 19,30 w lokalu p. Kowalskiego, ul. Wrocławska 7.

Stow. śpiewu „Symfonia". Lekcje co wtorek i piątek o godz. 20-tej w Resursie Kupieckiej.

—::—

Wybuch pieca.

Świecie. (t) W Świekatowie miała miejsce osobliwa eksplozja: Otóż w mieszkaniu fryzjera p. Fortuńskiego nastąpił silny wybuch pieca kaflowego. Z nowych kafli pozostały tylko szczątki rozrzucone po całym pokoju. Żona fryzjera, która przebywała w tym pokoju, doznała lekkich na szczęście obrażeń. Powodem wybuchu było zbyt obfite naładowanie pieca trocinami i wiorami, przy czym za rychło zakręcono drzwiczki, co pociągnęło za sobą katastrofalny wybuch.

PROGRAMY RADIOWE.

Środa 24 listopada.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

6.15: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze" **6,20:** Gimnastyka. **6,40:** Muzyka (płyty). **7,00:** Dziennik poranny. **7,15:** Muzyka (płyty). **8,00:** Audycja dla szkół. **11,15:** Audycja dla szkół. **11,57:** Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. **12,03:** Audycja południowa. **15,30:** Wiadomości gospodarcze. **15,45:** Krzysztof Kolumb — pogadanka dla dzieci starszych. **16,00:** „Uczmy się mówić" — audycja. **16,15:** Łódzka orkiestra salonowa pod dyr. T. Rydera. **16,50:** Pogadanka aktualna. **17,00:** Elektryfikacja Niemiec z punktu widzenia ich obronności — odczyt. **17,15:** Recital wiolonczelowy Alfreda Kinkulkina (z Wilna). **17,50:** Higiena wieku szkolnego — pogadanka. **18,00:** Wiadomości sportowe. **18,10:** Romanse (płyty). **18,30:** Program na jutro. **18,33:** Audycja dla wsi. **19,00:** „Testament wodza" — scena z książki Teodora Parnickiego „Aecjusz". **19,20:** Pieśni w wyk. Elwiny Orlicz-Dreszerowej. **19,35:** Człowiek jako aktor w życiu — odczyt. **19,50:** Pogadanka aktualna. **20,00:** Tańce wokalne — piosenki instrumentalne (płyty). **20,45:** Dziennik wieczorny. **20,55:** Pogadanka aktualna. **21,00:** Koncert chopinowski w wyk. Olgi Iliwickiej. **21,45:** „Piękno mowy polskiej" — kwadrans poezji. **22,00:** Koncert popularny w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. G. Fitelberga. W programie: „Szeherezada" M. Rimski-Korsakowa. **22,50:** Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.

PROGRAM LOKALNY.

TORUŃ. 11,40: Chwila samych skrzypiec (płyty). **13,00:** Wiadomości rolnicze. **13,10:** Dla każdego coś ładnego (płyty). W przerwie o godz. **14,00** wiadomości z Pomorza i parę informacyj. **18,10:** Program na jutro. **18,15:** Pogadanka społeczna. **18,20:** Walce w utworach Piotra Czajkowskiego (płyty). **18,35:** Audycja dla dzieci: „O mistrzu, co z diabłem paktował" — obrazek słuchowiskowy. **18,55:** Wiadomości sportowe z Pomorza. **20,00: „Bydgoszcz na naszej fali".** Zespół salonowy. 1. J. Lehnhardt: Marsz kolonialny, 2. A. Jersholt: Radio-serenada, 3. R. Stolz: Walc z opt. „Niebo na ziemi" 4. L. Wirsch: Taniec weselny, 5. M. Rhode: Pochód królowej róż, 6. R. Drigo: Walcboston z baletu „Miliony Arlekina", 7. J. Lanner: Taniec dworski - walc. W przerwie „Podania i ciekawostki z dziejów Bydgoszczy" — felieton w opr. A. Kowalkowskiego. **23,00:** Fala od Bałtyku — przyjechali marynarze — audycja słowno-muzyczna.

ZAGRANICA.

MEDIOLAN. 19,00: Muzyka rozrywkowa. **Wiedeń. 19,35:** Trzeci koncert abonamentowy. **Deutschlandsender. 20,00:** Muzyka lekka. **Monachium. 20,00:** Wesoły wieczór. **Droitwich. 21,15:** Koncert symf. **Mediolan. 21,00:** Muzyka lekka. **Frankfurt. 22,30:** Muzyka lekka i taneczna. **Radio-Paris. 22,00:** „Na paryskiej fali" — muzyczny program rozrywkowy. **Wrocław. 22,30:** Wieczór muzyki tanecznej. **Deutschlandsender. 23,00:** „Prosimy do tańca". **Sztutgart. 24,00:** Koncert nocny.

—x—

Piekarze niezadowoleni

z projektu zmiany prawa przemysłowego.

Warszawa, 23. 11. (tel. wł.). Ubiegłej soboty wiceminister przemysłu i handlu Rose przyjął delegację piekarstwa chrześcijańskiego.

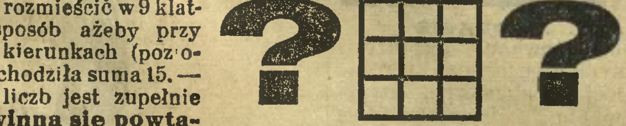
Przedmiotem konferencji była sprawa nowelizacji ustawy przemysłowej. Delegacja przedstawiła uchwały kongresu piekarstwa polskiego w tej sprawie oraz punkt widzenia piekarzy na projektowane zmiany, które winny istotnie zaspokoić potrzeby rzemiosła.

50 złotych nagrody!

otrzyma każda osoba, która w naszej firmie zamówi 3 kawałki mydła higieniczno-kosmetycznego w cenie zł 3,95 i jednocześnie prześle prawidłowe rozwiązanie niżej podanego zadania matematycznego

JAK NALEŻY ROZWIĄZAĆ ZADANIE

Liczby między 1—9 należy rozmieścić w 9 klatkach kwadratu w ten sposób ażeby przy składaniu we wszystkich kierunkach (poziomo, pionowo i ukośnie) wychodziła suma 15. — Porządek rozmieszczenia liczb jest zupełnie obojętny. **Suma 15 powinna się powtarzać jak najwięcej razy.**



WARUNKI:

1. Rozwiązanie zadania powinno być przysłane wraz z zamówieniem i podpisane przez nadawcę.
2. Wypłata nagród nie jest zależna od wylosowania (żadna loteria) lecz **każda osoba,** która przyśle prawidłowe rozwiązanie, otrzyma nagrodę 50 złotych.
3. Zamówienia i rozwiązania przyjmowane będą tylko do dnia 10 grudnia 1937 r. i w dniu 20 grudnia 1937 r. prawidłowe rozwiązanie zadania wraz z nazwiskami nagrodzonych zostanie ogłoszone. Każdy uczestnik konkursu otrzyma egzemplarz tego ogłoszenia. W tym samym dniu nagrody będą wysłane wszystkim tym osobom, które zadanie prawidłowo rozwiązały.
4. Prawidłowe rozwiązanie naszego zadania zostało złożone w dniu 3/XI 37 na ręce Notariusza M. St. Warszawy p. Zygmunta Zabierzowskiego za Nr rep. 3983.

Każdy uczestnik otrzymuje wraz z mydłem zaświadczenie, uprawniające go do otrzymania nagrody w razie prawidłowego rozwiązania.

6. Mydło rozsyła się przez pocztę za zaliczeniem plus porto Zł 1.20. Osoby, które równowartość mydła (zł 3.95) przyślą wraz z zamówieniem, za porto nie płacą.
7. W razie niespodobania się naszego towaru, przyjmujemy takowy z powrotem w ciągu 8 dni i natychmiast zwracamy pieniądze.

Zamówienia wraz z rozwiązaniem oraz przekazy prosimy adresować: Firma S. Klaczkin, Warszawa, Pawia 36/16. (23271

SPRZEDAŻE

Łóżko (23274
orzech z materacem, lampą naftową stojącą salonową, aparat leczniczo-elektryczny Violeta, nadający się specj. dla fryzjerów, tanio sprzedam, Grodzka 5—8.

Terrier
szkocki na sprzedaż. Marcinkowskiego 9—10. (13876

Dom (23279
przemysłowo-rzeźnicki z pięciu lokatorami, położony w Zblewie, powiat Starogard, sprzedam za cenę 9000 zł. Zgłoszenia proszę kierować Jan Brzeziński, młyn i tartak, Parchowo (pow. Kartuzy).

Samochód (13862
„Ford" dla podróżującego do dyspozycji lub na sprzedaż. Nakielska 24.

Powózkę
i ręczny wózek sprzedam. Hetmańska 25 13864

POSADY WOLNE

Stolarz (23278
potrzebny. Kujawska 34.

Portierstwo
dwupokojowe, kaucja wymagana. Śniadeckich 13/1 23261

Przychodnia (13868
zgłosić Matejki 7 m. 3.

POSADY POSZUKUJĄ

Dziewczyna
z gotowaniem przyjmie posadę. „Dobre świadectwa" filia. 13874

Szofer (23284
wszechstronny fachowiec, wykonujący wszelkie prace i naprawy, sumienny, lat 28, kawaler poszukuje zajęcia. Zgłoszenia Dziennik Bydgoski Grudziądz „105".

Kelnera.
Związek Zawodowy, ulica **Długa 24, tel. 2479** poleca najlepszych pracowników, fachowców, przyjmując gwarancję moralną i materialną. (2086

DZIERŻAWY

Ogrodnictwo
cieplarnia, okna. Mińska 14. (23299

KUPNA

Znaczki
pocztowe polskie — zagraniczne zbiory kupię. Oferty filia Dzien. Bydgoszcz „Gotówka Z." (13870



Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr

2 pokojowe:
z kuchnią, bez podatku, ul. Br. Pierackiego 61, port.

45 zł. Wiad. Bielany 6—2.

kuch. 25 zł. Śniadeckich 13/1

2 i 3 pokojowe:
bezdz. Niegolewskiego 15.

3 pokoje 23265
Paderewskiego 11, skład.

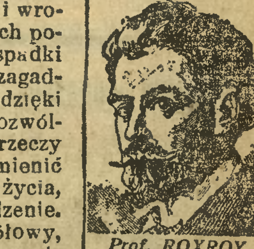
5 pokoi
kuchnia, łazienką, duży ogród zaraz do wynajęcia. Mariacka 2—3, Szwederowo. 23275

POKOJE WOLNE

Pokój
ładny także przyjezdnym. Cieszkowskiego 4—3, (13872

Znajdziecie prawdę w horoskopie

Pozwólcie mi bezpłatnie odpowiedzieć Wam o Waszych przeżyciach, Waszych planach na przyszłość, możliwościach finansowych i innych poufnych sprawach. Wasze możliwości życiowe, szczęście w małżeństwie, Wasi przyjaciele i wrogowie, powodzenie w Waszych poczynaniach i spekulacjach, spadki oraz wiele innych ważnych zagadnień mogą być wyjaśnione dzięki potężnej wiedzy-astrologii. Pozwólcie przepowiedzieć Wam rzeczy zdumiewające, które mogą zmienić zupełnie kierunek Waszego życia, przynosząc szczęście i powodzenie. Wasz horoskop będzie szczegółowy, w języku zrozumiałym dla wszystkich, w objętości nie mniejszej niż 2 całe strony.



Prof. ROXROY znakomity astrolog

(23927

Należy koniecznie podać datę urodzenia, nazwisko i adres własnoręcznym wyraźnym pismem. Kto chce, może załączyć 1 złoty polskimi znaczkami pocztowymi na pokrycie kosztów niniejszego ogłoszenia i porta. Ponieważ taka okazja może się więcej nie nadarzyć, należy zatem nie zwlekając napisać do: **ROXROY STUDIOS Dept. 3528 K. F. Emmastraat 42. Den Haag, Holandia.** Porto na list do Holandii wynosi zł 0,55.

N. B. prof. Roxroy cieszy się najwyższym uznaniem wśród swych wielu klientów. Jest on najstarszym i najsławniejszym astrologiem na kontynencie, praktykując pod tym samym adresem już od przeszło 20 lat. Dowodem niezawodności jego przepowiedni służy fakt, że wszelkie prace za które pobiera koszty, dostarcza na zasadach: „Zadowolenie pod gwarancją, inaczej zwrot pieniędzy".

N. B. Prof. Roxroy nie zna języka polskiego i dlatego odpowiadać może tylko po niemiecku (na żądanie po francusku lub angielsku).

Dobrze
umeblowany. Dworcowa 88 m. 3. 13877

Pokój
umeblowany. Jodłowa 8 m. 1. 13849

Umeblowany (13871
wygodami dla pań lub panów. Pomorska 36—3.

Pokój (13863
pusty od 1. 12. do wynajęcia. Sienkiewicza 6—3.

II. Co. 687/37.

Bronisław de Morże-Czernic, notar'usz zam. w Chojnicach, wniósł o wywołanie listu hipotecznego, dotyczącego hipoteki zapisanej w dziale III. ks. wieczystej Bydgoszcz, wykaz 2262 pod numerem 5 w kwocie 2.100 marek z odsetkami na rzecz Elsy Eichler, zam. Krause, oraz Leona i Hansa rodzeństwa Eichler. Posiadacza wymienionego dokumentu wzywa się, by najpóźniej w terminie wywoławczym, wyznaczonym przed niżej podpisanym Sądem na dzień **15 marca 1938 godz. 12 pokój 30** prawa swoje zgłosił, w przeciwnym razie dokument pozbawiony zostanie mocy prawnej.

Bydgoszcz, dnia 23 października 1937.

23283) **Sąd Grodzki.**

Gruźlica płuc

jest nieubłagalna i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu pociąga bardzo wiele ofiar.

Przy zwalczaniu chorób płucnych, bronchitu, grypy uporczywego męczącego **kaszlu** itp. stosują pp. Lekarze **„Balsam Trikolan-Age“**, który ułatwiając wydzielanie się plwociny, usuwa kaszel, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, oraz powiększa wagę ciała.

Do nabycia w aptekach. (21868

Zbiór znaczków pocztowych

seryjnie lub pojedyńczo **sprzedam** korzystnie. Oferty filia Dziennika Bydgoskiego Dworcowa 2 pod „E. 100“. 23 85

Dentysta
Marian Kempiński
obecnie Pomorska 5, telefon 11-45. (21007

Do ciasta na gwiazdkę

polecamy

wszystkie dodatki w najlepszych gatunkach

sułtanki, korynty, rodzynki, migdałki, kuwerturę czekoladową, łuskane orzechy włoskie i laskowe, skórki pomarańczowe, cytronat, korzenie do pieczenia pierników i najlepsze gatunki mąki

(23251

C. Behrend & Co

ul. Gdańska 23

Dom towarów kolonialnych.

Czytajcie Dziennik Bydgoski

NIE PODDAWAJCIE SIĘ CIERPIENIOM



złej przemiany materii, która powoduje nadmierną otyłość, zaburzenia wątrobiane, bóle artretyczno-reumatyczne, opuchnięcia stawów, bóle postrzałowe i t. p. Przy tych dolegliwościach stosuje się zioła przynoszące ulgę przeciwko złej przemianie materii

Dra BREYERA nr. 2

DO NABYCIA WSZĘDZIE
WYTWÓRNIA POLHERBA, KRAKÓW-PODGÓRZE

23252

Drogerzyście dyplomowanemu

w wieku do lat 30, posiadającemu około 5.000 ewtl. więcej gotówki, nadarza się przez ożenienie przejęcie starej przeszło 30 lat istniejącej drogerii na Pomorzu, w mieście 4½ tys. mieszkańców. Zgłoszenia z podaniem wysokości podanej gotówki uprasza się przesłać pod „Drogeria“ do Dziennika Bydgoskiego. (23288

Reperacje
wszelkiej garderoby męskiej i damskiej jako też wykonania miarowe uskutecznia fachowo i tanio Zakład krawiecki, ulica Chrobrego 7, m. 4. (6263

Kolonialkę (22692
próżną mieszkanie wynajmie. Orawska 14, Miedzień.

Wszelkie sprawy osobiste załatwisz przez drobne ogłoszenie w „DZIENNIKU BYDGOSKIM“

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

POLECENIA

Kafle
piece, kuchenki przenośne przybory do pieców, dogodne warunki, najtaniej Dworcowa 61. 21823

Na zimę (4227
piece i rury
po niskich cenach poleca
B. Kaczmarek
ulica Podwale 12
telef. 23-71.

Krawcowa
szyje gustownie, tanio, według najnowszych żurnali. Kulecka, Pomorska 35—6. (13859

Meble
kupisz zawsze najtaniej **tylko u** (2812
Bernarda Nowaka
Bydgoszcz, **Długa 10.**
Uwaga na imię **Bernard.**

Orianda
Bydgoszcz, Wełniany Rynek 6 poleca szkło, porcelanę, fajans, noże i widelce oraz wszelkie sprzęty kuchenne. Wybór wielki, ceny niskie. (23250

Nieprzemakalne
deki dla koni oraz plandeki poleca A. Florek, Jezuicka 2. (23177

Repertuar kin bydgoskich:

KRISTAL: „Książątko“. W rolach gł.: K. Lubieńska i E. Bodo. Nadprogram: Święto Niepodległości w Warszawie.

MARYSIEŃKA: „Za cudze winy“ i nadprogram.

APOLLO: „Królowa Wiktoria“ z Adolfem Wohlbrückem i Anny Neagle. Film częściowo w kolorach naturalnych. Ponadto nadprogram.

KAPITOL, Marcinkowskiego 4· „Szarża lekkiej brygady“ i „Wszystko na wesoło“.

BAŁTYK: „Dzisiejsze czasy“ z Charlie Chaplinem“ i kolorowy nadprogram.

Dziś świeże
mięso końskie, tanio. Toruń, Przy Rzeźni 33 a. 23290

SPRZEDAŻE

Dom
sprzedam wpłata 35,000 Oferty pod „K. P‘ do Dziennika. (23076

Magiel (23267
sprzedam. Płocka 15.

Kolonialka
tanio. Dziennik. (23268

Futro
damskie i płaszcz męski tanio sprzedam. Gdańska 152—12, podwórze. (23259

Plac
budowlany z zabudowaniem sprzedam. Jesionowa 13. (23258

Kawiarnię
najruchliwszym punkcie Gdyni, dobrze prosperującą, z powodu nagłego wyjazdu sprzedam zaraz. Westfalewski, **Gdynia,** Skwer Kościuszki 19, tel. 30-15. (23131

Skład
kolonialny i delikatesów dobrze zaprowadzony w centrum, w najlepszym położeniu przy rynku, obrót 70 tys. Adres Dziennik. 23296

Dom
dwupiętrowy, dwa składy, centrum, dochód 4.300, przy wpłacie 14.000 sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. Filia „Hipoteki. (23270

Rower 23262
Original Rekord mało używany okazyjnie. Bernardyńska 2, warsztat.

Motor
elektr. 220 w. 13 konny Siemens, może służyć również jako dynamo do sprzedania. Buchholz, Grudziądz, Kwiatowa 15. 23285

Piśmiennych
artykułów sklep, 32 lata moim posiadaniu, powodu choroby sprzedam. Oferty pod „1599“ Dziennik Bydgoski, Grudziądz. (23281

Aparat
radiowy kompl. 4 lamp. na prąd zmienny sprzedam. Lemke, Dworcowa nr 43. (13866

KUPNA

Radio
zmienny kupię. Oferty marka Dziennik „Elektryk“. 23263

Magiel
3 wałkowy ręczny kupię zaraz. Zgłoszenia Firma „Berendt“, ulica Dworcowa 6. (13856

Kupuję
konie na ubój. Toruń, Przy Rzeźni 33a. (23289

Potrzebna w Gdyni
wychowawczyni Niemka lub Polka, władająca perfekt niemieckim do dwojga dzieci, wiek 8 i 6 lat. Pożądana znajomość szycia ewentualnie gospodarstwa. Oferty Dziennik Bydgoski **Gdynia** „Wychowawczyni“. (23286

Biuralistka
z praktyką w biurze prawniczym także zamiejscowa przy wolnym utrzymaniu potrzebna. Oferty Dziennik „Biuralistka“. 23269



Gdy dnie bywają coraz to krótsze — — — — — —

nie wolno zapominać o dobrym oświetleniu mieszkania.

Solidne
lampy elektryczne
najnowsze modele
6940) poleca
A. Hensel
właśc. **Sierpiński i Kasprzak**
Bydgoszcz, Dworcowa 4

POSADY WOLNE

Wymowne panie
potrzebne do propagandy. Osoby władające także językiem niemieckim i obeznane z obsługą klienteli zechcą złożyć swe oferty z fotografią do filii Dziennika „Panie“. (13839

Fryzjerka
potrzebna. Poplewski, Nowe, Gdańska. 23280

Służąca
potrzebna zaraz. Niedźwiedzia 4. 23264

Polier
na sypialnie potrzebny. Kordeckiego 13. (23255

Fryzjerka
manikurzystka, siła pierwszorzędna potrzebna zaraz. B. Sawicki, **Gdynia,** Starowiejska 58. (23287

Gosposia
samodzielna umiejąca gotować, 4 osoby, dobrymi poleceniami zaraz potrzebna. Nowy Rynek 6—8. 23277

Tokarze, Zegarmistrze
potrzebni. Zgłoszenia adresować Inż. Romer, Lwów 14. 23243

Dziewczyna
lat 17 przychodząca potrzebna. Gimnazjalna 1, Stowarzyszenie Techników. (13860

Ekspedientka
skład towarów krótkich od zaraz. Zgłosz. Pomorska 54. (13869

Służąca
młoda, czysta i uczciwa z gotowaniem i szyciem potrzebna. Adres wskaże Dziennik. (13865

DZIERŻAWY

Składnice
każdej wielkości dla wszelkich towarów, kabiny dla mebli, biura, warsztaty, piwnice, **garaże,** wydzierżawi spedytor Wodtke. Gdańska 76 telefon 30-15. (18637

Garaże (13709
wynajęcia. Śniadeckich 32

2 składy
na każdą branżę, kawiarnię z urządzeniem lub bez centrum od zaraz. Kokoszyński, Jabłonowo. (23052

Kiosk
z bilardem, dobry dochód, tylko dla inwalidy od zaraz do sprzedania lub wydzierżawienia. Warunki dogodne. Oferty pod „Warunki“ do Dzien. Bydg. 23292

Skład żelaza
w najruchliwszej ulicy (centrum) od kilkudziesięciu lat świetnie prosperujący, z urządzeniem składowym, bez towaru do wynajęcia. Miasto powiatowe, okolica zamożna konkurencja mała, gimnazjum i dwa licea w miejscu. Zgłoszenia do właściciela R. Liska, Wągrowiec, fabryka maszyn. 23293

MIESZKANIA SZUKA

Urzędnik (13861
kolejowy poszukuje mieszkania 2—3 pokojowego blisko dworca, płacę rok z góry. Wiadom. Dzien.

Mieszkania
2 pokoje, kuchnia poszukuję. Oferty Dziennik Bydgoski, Toruń, „Urzędnik kolejowy“. (23291

POKOJE WOLNE

2 pokoje
umeblowane, gabinet i sypialnia, osobne wejście ciepłe, słoneczne, utrzymanie pierwszorzędne, łazienka, ul. Św. Floriana 3—8. 23102

Pokój
duży niekrępujący umeblowany lub nie. Jagiellońska 30—3. (13878

Pokój
umeblowany. Cieszkowskiego 8—8. 23273

Pokój
umeblowany. Orla 12, gospodarz. 23272

Mały 13718
umebl. pokój do wynajęcia. Kołłątaja 6, m. 5.

Pokój
elegancki, ciepły. Kościuszki 4—6. (23256

Umeblowany
pokój. Sowińskiego 16—6. 23257

Gdańzka 25 II.
pokój umeblowany. (13879

ZGUBY

Zgubiono (23295
portmonetkę z zawartością 128 zł w niedzielę w południe. Uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem. St. Jabłoniowski, Dworcowa 7.

Zginął
mały pies, biały terier, czarne uszy, wabi sie „Muszka“, oddać Mazowiecka 33. (13867

RÓŻNE

Panie (23266
do lat 19, o średnim wykształceniu, proszone są o złożenie adresów wraz z fotografią pod „Podchorąży“

Rosyjanin
młody zapozna Rosjankę lub inną panią. List do filii Dziennika „Rosjanin“. (13875

Biednej
osobie chorej gruźlicznie złożę ofiarę gotówką i starszą odzież — wdzięczny Bogu za wyleczone suchoty. Of. filia Dziennika „Biednej“. 13857

Ostrzeżenie.
Unieważniam 8 weksli, każdy po zł 62,70 dla f-y Atlas Radio - Bydgoszcz, Świętojańska 22, które mają być płatne co drugi miesiąc począwszy od 2 stycznia 1938 r. Stefan Czajkowski, Bydgoszcz, Król. Jadwigi 12. 23230

MATRYMONJALNE

Matrymonialne.
Trzech kolegów, dwóch drogerzystów, jeden bławatnik, którym samotne życie się sprzykrzyło, szukają w celu ożenku panie do lat 30. Inteligentne, milutkie o szlachetnym sercu i wysokim poziomie duchowym. Łaskawe oferty prosimy kierować pod „B. 26“, „J. 28“, „L. 27“ do Dziennika. (23260

Z KARYKATURY FILMOWEJ.



Gdyby Charlie Chaplin zrealizował swe marzenie i zagrał rolę Napoleona.
(I. K. C.).

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł, na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 % zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za wiadomości z Gdyni i wybrzeża odpowiedzialna: Zofia Żelska-Mrozowicka w Gdyni za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu; za wszystkie inne działy: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.